കാവ്യശകലങ്ങൾ

ഗ്രന്ഥകത്താ:

നടുവത്ത് മഹൻനമ്പൂതിരി.

തൃശ്ശിവപേരൂർ

യോഗക്ഷേമംകമ്പനി ക്ലിപ്തം വക മംഗളോദയം പ്രസ്സ്.

കാവ്യശകലങ്ങൾ

ഗ്രന്ഥകർത്താ:

നടുവത്ത് മഹൻനമ്പൂതിരി.

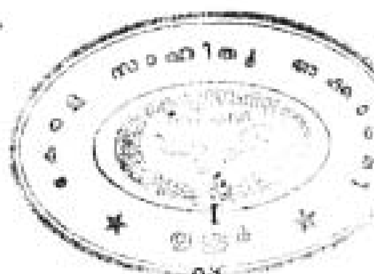
തൃശ്ശിവപേരൂർ

യോഗക്ഷേമം കമ്പനി ക്ലിപ്തം വക മംഗളോദയം പ്രസ്സ്.

1101

വില 6 ണ.

വിഷയവിവരം

അവതാരിക.

നമ്പൂതിരിമാരും മലയാളസാഹിത്യവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം ഇന്നും ഇന്നലെയും തുടങ്ങിയതല്ല. ഭാഷാചരിത്രത്തിന്റെ ഏതു ഭാഗത്തെ പരിശോധിച്ചുനോക്കിയാലും അപ്പോഴൊക്കെയും ഭാഷാപോഷണവ്രതത്തെ അതിഭക്തിയോടുകൂടി അനുഷ്ഠിച്ചുവന്നിരുന്നവരും പണ്ഡിതാഗ്രേസരന്മാരുമായ നമ്പൂരിമാരെയും, അവരുടെ സഹൃദയവശീകരണധൌരന്ധര്യങ്ങളും ഭാഷയുടെ അപൂൎവ്വപരിപാകങ്ങളായ കൃതികളുടേയും അത്യുജ്ജ്വലമായ പ്രകാശംകൊണ്ടു കാണാൻ കഴിയുന്നതാണ്. തോലന്റെ ഫലിതമയമായ ഹാസ്യകൃതികളെക്കൊണ്ടുള്ളവന്നു, പുനത്തിന്റെ പുരാണപ്രബന്ധങ്ങളെക്കൊണ്ടുള്ള ഉപകാരങ്ങളും, ചേലപ്പറമ്പിന്റെ ചെറുപദ്യമായി പ്രദ്യോതിക്കുന്നവയും, മറ്റു കാവ്യങ്ങൾ ദിവാരാത്രിഭേദമില്ലാതെ സാഹിത്യാകാശത്തിനെ അലങ്കരിക്കുന്ന ജ്യോതിസ്സുകളായിരിക്കുന്നു. കൈരളിയുടെ കണ്ഠമണിയായ ‘ചെറുശ്ശേരി’യും കവിതോദ്യാനത്തിലെ ശ്രീവല്ലിയായ ‘ശിവൊള്ളി’യും അതീതശതാബ്ദത്തിലെ ഭാഷാപദ്യസാഹിത്യചരിത്രത്തിനു എത്രമാത്രം അഭിമാനത്തേയും വൈഭവത്തേയും ജനിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു സഹൃദയന്മാരോടു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ല. വേറെ ഒരു മഹാകവിയുടെ നാമധേ

യുംകൂടി ഈ അവസരത്തിൽ ഗണിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. അതു ഭാഷാകവിതാഹാരത്തിന്റെ നടുവിൽഅല്ല അഗ്രഭാഗത്തുതന്നെ പ്രശോഭിക്കുന്ന നടുവത്ത് അച്ഛൻനമ്പൂരിയുടെ പേർ ആകുന്നു.

ആ കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്ന കവികൾ നടുവത്തു അച്ഛൻനമ്പൂരിയെ ഒരു ഗുരുവായി കരുതി സ്നേഹബഹുമാനഭക്തികളോടുകൂടി ആരാധിച്ചു വന്നിരുന്നു. ഈ നിലയിൽ ബഹുമാനിക്കപ്പെടുവാൻ ആ വന്ദ്യകവി അർഹനും ആകുന്നു. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ, വെണ്മണിനമ്പൂരിപ്പാട്, ശീവൊള്ളിനമ്പൂരി, കൊടുങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാക്കന്മാർ മുതലായ കവിശ്രേഷ്ഠന്മാർക്കു അച്ഛൻനമ്പൂരിയെക്കുറിച്ചു എത്രമാത്രം ഭക്തിയും ബഹുമാനവും ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതു സാഹിത്യലോകപ്രസിദ്ധമായ സംഗതിയാകുന്നു. അച്ഛൻനമ്പൂരിയും വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും തമ്മിൽ ഉണ്ടായ പ്രഥമസന്ദർശനത്തെക്കുറിച്ചു 'അമ്പൂരിയാത്ര' എന്ന സരസസാനന്ദമധുരമായ കൃതിയിൽ അച്ഛൻനമ്പൂരിതന്നെ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽനിന്നും ആ കവിസമുദായത്തിന്നു അച്ഛൻനമ്പൂരിയെക്കുറിച്ചു എത്രമാത്രം ബഹുമാനം ഉണ്ടായിരുന്നു എന്ന് അറിയാം. അച്ഛൻനമ്പൂരിയുടെ കവിതാഗുണത്തിന്റെ വൈശിഷ്ട്യത്തെക്കുറിച്ചു വിചാരിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ആ കൃതികൾക്കു ഇത്രമാത്രം ഉന്നതസ്ഥാനം സമകാലത്തുള്ളവർ അനുവദിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുള്ളതിൽ അത്ഭുതപ്പെടുവാനില്ല. അകൃത്രിമവും അക്ലിഷ്ടവും ആയ രചനാരീതിയും ദ്രാക്ഷാപാകത്തിന്റെ പ

വിദഗ്ദ്ധരേയും അജ്ഞരേയും വശീകരിക്കുന്ന ശബ്ദസൗന്ദര്യവും ഫലിതപ്രയോഗചാതുര്യവും അച്ഛൻനമ്പൂരിയുടെ പ്രത്യേകഗുണങ്ങളാകുന്നു. സർവ്വോപരി അച്ഛൻനമ്പൂരി ഒരു പരമഭക്തനും ആയിരുന്നു. 'അമ്പുമിയാത്ര' 'ഭഗവദ്ദൂത്' മുതലായ കൃതികൾ നോക്കിയാൽ ഈ അഭിപ്രായത്തിന്റെ സാധുത ധൃതമല്ലെന്നു കാണാം. ഇപ്രകാരം എത്രയോകാലം സാഹിത്യകുടുംബത്തിലെ ഒരു കാരണവനായി കഴിഞ്ഞുകൂടിയ അച്ഛൻനമ്പൂരിയുടെ മകനാണ്, ഈ 'കാവ്യശകല'ങ്ങളുടെ കർത്താവായ മകൻ നമ്പൂരി.

അച്ഛൻനമ്പൂരിയെപ്പോലെ മകൻനമ്പൂരിയും ചെറുപ്പംമുതൽതന്നെ സാഹിത്യദേവിയെ ഉപാസിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. സ്വപിതാവിനാൽ അണ്ണുമായ കാവ്യവർത്മാവിൽനിന്നു ലേശമാത്രംപോലും വ്യതിചലിക്കാതെ ചെല്ലുവന്ന സാഹിത്യസഞ്ചാരം, കാലവിളംബംകൂടാതെ മകൻനമ്പൂരിയെ കവിതാകാമിനിയുടെ സ്വയംവൃത കാമുകനാക്കിച്ചെയ്യുന്നതിനു പ്രയോജനപ്പെട്ടു. പിതാവിനെപ്പോലെ മകൻനമ്പൂരിയും ഭാഷാപോഷണം കുലവ്രതമായി സ്വീകരിച്ചു എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. രസികരഞ്ജിനി, വിദ്യാവിനോദിനി, മംഗളോദയം മുതലായ മാസികകളിലും 'മനോരമ'പ്രമുഖങ്ങളായ പത്രങ്ങളിലും നമ്മുടെ കവി, ഖണ്ഡങ്ങളും അഖണ്ഡങ്ങളും ആയ പല കൃതികളും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അവ മകൻ നമ്പൂരിക്കു ഭാഷാലോകത്തിൽ നല്ല പ്രതിഷ്ഠ സമ്പാദിച്ചു കൊടുത്തിട്ടുള്ളവയാകുന്നു. അ

ച്ഛൻനമ്പൂരിയുടെ കവിതാഗുണത്തെക്കുറിച്ചു് മുൻപു ദിങ്മാത്രം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. കവിതാപ്രസ്ഥാനം കൊണ്ടും മകൻനമ്പൂരിക്കു അച്ഛൻനമ്പൂരിയുമായി ഐകമത്യം ഉണ്ടെന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം വക്തവ്യമാകുന്നു. ഈ പിതൃപുത്രന്മാരായ കവികളുടെ കാവ്യപ്രസ്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചു വിചാരിക്കുമ്പോൾ,

രൂപംതദോജസ്വിതദേവവീര്യം
തദേവനൈസർഗ്ഗികമുന്നതത്വം
നകാരണാൽസ്വാത്ബിഭിദേകുമാരഃ
പ്രവർത്തിതോദീപഇവപ്രദീപാൽ.

എന്നു രഘുവിനേയും അജനേയും കുറിച്ചു മഹാകവി കാളിദാസൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഭാഗം ആണു് എന്റെ ഓർമ്മയിൽ വരുന്നതു്. അവർക്കു അത്രമാത്രം ഐക്യം ഉള്ളതാകുന്നു.

അച്ഛൻനമ്പൂരിയോടു എന്നപോലെ മകൻനമ്പൂരിയോടും വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ വെണ്മണിനമ്പൂരി ശിവൊള്ളിനമ്പൂരി മുതലായ കവികേസരികൾക്കു വലിയ വാത്സല്യമുണ്ടായിരുന്നു.

'നടുവമെന്നൊരുദേശ-
ത്തൊരാട്ടുവായിപ്പുനോക്കുവാൻ'

അവർ പല സന്ദർഭങ്ങളിലും കത്തുകൾ അയച്ചിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നു. അവ പലതും സാഹിത്യലോകപ്രസിദ്ധങ്ങളാകുന്നു.

'നടുവംമഹനാംപോറ്റിതന്നോടർ
ചെടിപ്പാട്ടി ടവാൻമഹാരസതമാൾ'

എന്നുമാത്രം അവർ നമ്മുടെ കവിയെക്കുറിച്ചു ഫലിതമായി പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങളും, അവക്കു മഹൻനമ്പൂരിയോടുണ്ടായിരുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെയും സ്നേഹത്തിന്റെയും ആധിക്യത്തെ കാണിക്കുന്നു.

സാരോപദേശം, ബിംബോത്സവം, ഘോഷയാത്രാനാടകം, സ്വപ്നമഞ്ജരി, പിഷാരികലമ്മ, ആശ്രമപ്രവേശം, എന്നിവ മഹൻനമ്പൂരിയുടെ പ്രധാനകൃതികളാകുന്നു. മുൻപുപറഞ്ഞ മഹൻനമ്പൂരിയുടെ കവിതാഗുണങ്ങളും ഈ കൃതികളിൽ ഓരോന്നിലും തെളിഞ്ഞു കളിയാടുന്നുണ്ട്. ഇവയിൽ സാരോപദേശം സാരമായ ഒരു ഉപദേശമാകുന്നു. പുരാണേതിഹാസങ്ങളിൽനിന്നു സ്വീകൃതങ്ങളായ ഉദാഹരണങ്ങളോടുകൂടി സന്മാർഗ്ഗതത്വങ്ങളെ ആർക്കും അനുഭവപ്പെടത്തക്കവിധം മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കുന്ന ഒരു ചെറിയ കൃതിയാണു് സാരോപദേശം. ഈ കാവ്യം ഗുമാനികവിയുടെ 'ഉപദേശശതക'ത്തിന്റെ ഒരു സ്വതന്ത്രമായ ഭാഷാന്തരമാകുന്നു. ഈ കൃതിയുടെ മൂലമായ ഉപദേശശതകത്തെ പണ്ഡിതനും ഉത്തമകവിയുമായ വൈക്കം സി. എൻ. രാമൻപിള്ളയും ഭാഷപ്പെടുത്തി 'ഗാല്യഭാഷാന്തര'ങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. മഹൻനമ്പൂരിയുടെ ഭാഷാന്തരത്തിനു ഒരു സ്വതന്ത്രകൃതിയുടെ പ്രൌഢിയുണ്ട്. അതു പരതന്ത്രമാണെങ്കിലും ആർക്കും അപ്രകാരം തോന്നുകയില്ല.

ഹൃതരാജ്യമപ്പ്സാരം
സുയോധനം നിഗ്രഹിതുമപിശക്താഃ

പ്രോഷ്യവർഷാണ്യപാർത്ഥഃ
ധീരഃ സമയം പ്രതീക്ഷേത
സ്വധർമ്മിണീംവൈനാനാർത്താ–
ദ്ദശവർഷാന്നാർജ്ജമാതാരശൈവ ത്രൂഃ
ബന്ധനമാപ്നസമുദ്രോ
ന്നൂർദ്ധ്വം നസ്യാന്തികേനിവസേത്

(ഗുമതി)

ഇത്യാദിഭാഗങ്ങളെ,

“പാർത്തുട്ടകലിയാതകേട്ട വരെജ്ജയില്ല
പാർത്തിട്ടവൾ വിരതയെങ്കിലുമന്നകാട്ടിൽ
പാർത്താർപ്പ്രമാതനയർ; സത്തുകലികാലമോറാ–
മോ ത്താനെ സർവ്വസമയത്തുമിരിപ്പതല്ലോ.
ശ്രീരാമദേവനടെ വല്ലഭയെ ത്യജിച്ചൻ
ഖ്യാതൻ പുരമിയശാസ്യസമാസ്യമൂലം
വ്യാരാശിബന്ധനമതിങ്കൽ വാഴായി; കൃഷ്ണൻ–
ഗാതയോടെട്ടുമമവ്യന്ന ത്രാമോഷമത്രേ”

എന്നുമെറ്റും പ്രൌഢിയോടും സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടും കൂടി ഭാഷപ്പെടുത്തുവാൻ അധികംപേർക്കും സാധിക്കയില്ല. പുരാണങ്ങളിൽ ഗുരുഭക്തിയും ഭക്തിയും ജനിപ്പിക്കുന്നതിനും തപോധന ബാലന്മാരെ സന്മാർഗ്ഗനിരതന്മാരാക്കുന്നതിനും വളരെ പ്രയോജനപ്പെടുന്ന കൃതിയാണ സാരോപദേശം. ഘോഷയാത്ര അഞ്ചു അങ്കങ്ങളട ങ്ങിയ ഹൃദ്യമായ ഒരു നാടകമാകുന്നു. ഭാരതം വനപർവ്വത്തിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്ന കൌരവന്മാരുടെ ഘോ

ഗയാത്രയാണ് ഈ കൃതിയിലെ ഇതിവൃത്തം. സ്വപിതാവിനെപ്പോലെ മഹൻനമ്പൂരിയും ഒരു വലിയ ഭക്തനാകുന്നു. ഈ ഭക്തിയുടെ ആധിക്യത്തെ അനുഭവപ്പെടുത്തുന്ന കൃതികളാണ് സ്തോത്രമഞ്ജരിയും, അംബാസ്തവവും, പിഷാരികാലയവും. ഇവ ഭക്തന്മാരുടെ നിത്യപാരായണത്തിനു ഉപയോഗപ്പെടുന്നവയാകുന്നു. കാവ്യകുശലന്മാർക്ക് രസിക്കുന്നതിനും ഇവയിൽ ധാരാളം വകയുണ്ട്. അംബാസ്തവത്തിലെ ദേവിയുടെ അംഗവർണ്ണനം സഹൃദയന്മാരേയും ഭക്തന്മാരേയും ഒന്നുപോലെ രസിപ്പിക്കുന്നവയാണ്. പിഷാരികാലയം വഞ്ചിപ്പാട്ടാകുന്നു. മഹൻനമ്പൂരിയുടെ ഗുരുവായൂരപ്പൻ ഭക്തന്മാരെ ആകർഷിക്കുന്ന മറ്റൊരു കൃതിയാണ്. എന്നാൽ മഹൻനമ്പൂരിയുടെ ഈ വക സ്തോത്രങ്ങളുടെ മകുടമായി ശോഭിക്കുന്നതു സ്തോത്രമഞ്ജരിതന്നെയാകുന്നു. കവനകൗമുദി മുതലായ മാസികകളിൽ മുൻപു പല സന്ദർഭങ്ങളിലായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള സ്തോത്രങ്ങളുടെ ഏകരൂപേണയുള്ള പ്രസിദ്ധീകരണമാണ് 'സ്തോത്രമഞ്ജരി.' ഇതിലെ സ്തോത്രങ്ങൾ ഓരോന്നും കവിയുടെ മനസ്സിനു ഭാവപാരവശ്യം സംഭവിച്ചിട്ടുള്ള ഓരോ സന്ദർഭങ്ങളിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ളവയാണ്. ഫലിതം സാരസ്യം ഇവ ഈ സ്തോത്രങ്ങളിൽ പല സന്ദർഭങ്ങളിലും കരകവിഞ്ഞു ഒഴുകുന്നുണ്ട്.

തിരുവടിയുടെ ഭക്തൻതാനെന്നാനമഭ്യോ!
കരുണാനിധികട്ടപ്പം ഭക്തദാസൻ ഭവാനും
കരുണകപടിയിൽ ഞാൻ നല്ലിനിയെത്തരിപ്പു

കതിരുവിധമായാലാതനിന്നൊഴിക്കാം.
അടവുകളുമെചെയ്തുംകൂട്ടതിന്നംപ്രവൃത്തി–
തടമുലയിണപുൽകിശ്ശത്തടിപ്പുംകളിപ്പും
അടവിനൊടനവദ്യംചെയ്യുമെല്ലാവരേയോ–
ടിടയനകൃപയുണ്ടോതകതവാത്സല്യമുണ്ടോ.
നാലമൊടുമുലനൽകംപെണ്ണിനെക്കൊന്നവൻമാ–
ഴുലയടകടതീർത്താൻ ഗോപിമാർകെട്ടിയിട്ടാൻ
കലയൊരുപടിചെയ്യാൻതാതനെന്നാണുമെന്നോ–
ത്തലമുറയിട്ടുമെന്നാധിക്കരിക്കുന്നഞാൻതാൻ.

എന്ന ഒരു സന്ദർഭത്തിൽ, പിതാവിനോടു വത്സലനായ പുത്രൻ എന്ന പോലെ ഭഗവാനോടു കവി പരിഭവം പറയുന്നു.

തിരുവടിയുടെദാസൻതന്റെദാസന്റെദാസ– (ൻ
ക്കൊരുവിടുപണിചെയ്യാൻയോഗ്യനല്ലാതൊരീഞാ
നൊരുപടിപിഴചൊല്ലിപ്പോയിതെല്ലാംക്ഷമിപ്പി
ന്നെതൽകമമതാതന്നായുരാരോഗ്യസൗഖ്യം.

എന്ന അടുത്ത അവസരത്തിൽ സ്വാപരാധബോധം വന്ന് ഭക്തനിയെപ്പോലെ തന്റെ അല്പതയെ മനസ്സിലാക്കി, കവി, ഈശ്വരനോടു ക്ഷമായാചനം ചെയ്യുന്നു.

ധന്വന്തരിക്കരിയപൊന്മുടിചാർത്തിമന്റെ
തന്വംഗമംബുസരളെവച്ചർത്തെഴുന്നദൈവം
മന്വന്തരങ്ങൾവിളയാടീളക്കിനിൽക്കേ
ത്തന്വംഗിനിന്നിലമരാത്തഗദങ്ങളുണ്ടോ?

എന്ന ഒരു സന്ദർഭത്തിൽ കവി ഒരു ഉപാസനായ വാദിയെപ്പോലെ, ദേവിയെ യുക്തികൊണ്ടു മുട്ടിക്കുന്നു.

ചുട്ടികുത്തിച്ചുടൻവേഷം കെട്ടിച്ചിത്തിട്ടനമ്മളെ
കെട്ടിപ്പാടിക്കളിപ്പിച്ച വിദ്ധ്വിയാകുന്ന മാധവൻ.
വേഷമൊന്നാക്കുവാനോരോ ദോഷതാനമ്മറം കാട്ടിടും
ശേഷശായിത്തിരിപ്പാണെ നീഷലില്ലറിയില്ലൊരാം

എന്ന ഒരു അവസരത്തിൽ ഗംഭീരവും ശാന്തവും ആയ തത്വജ്ഞാനിയെപ്പോലെ പ്രാപഞ്ചിക വ്യാപാരങ്ങളെ വർണ്ണനംചെയ്യുന്നു. ഇപ്രകാരം സന്ദർഭത്തിനു ഉചിതങ്ങളും സരസങ്ങളും ആയ അർത്ഥകല്പനകളും ഫലിതവിശേഷങ്ങളും സ്തോത്രമഞ്ജരിയിൽ അധികമായി കാണുന്നു. ഈ മാതിരി ഭാഗങ്ങൾ വായിക്കുന്ന സഹൃദയന്മാർ മഹാകവി നീലകണ്ഠദീക്ഷിതരുടെ 'ആനന്ദസാഗരസ്തവാ'ദികാവ്യങ്ങളിലെ പലഭാഗങ്ങളെയും ഓർമ്മിക്കാതിരിക്കയില്ല.

ത്വൽപ്രേരണേന വിഷതഃ ശപ്തസതോപി മാതഃ
പ്രാമാദികേപി സതികർമ്മണി മേ നദോഷഃ
മാതൈത്ര വർത്തമശനൈരസതഃ സ്വതന്ത്ര്യ
കോപോമവക്ഷ്യതിശിരോതിലകംതിദോഷം.
ഐശ്വര്യാദിഫലശരണ്യാമിസ്വതന്ത്രാംചേൽ
കിംതാവതാസ്വജമചിതസ്യഭവേദിമാതഃ
ഭാജ്ഞാനതഃ പരഗൃഹം പ്രവിശൻപരസ്യ
സ്വാതന്ത്ര്യപ്രയാസ്യതിപട്ടുഃ കിമൃദാജകീയഃ

എന്നുമറ്റുമുള്ള ദീക്ഷിതരുടെ ദേവിയോടുള്ള യുക്തിവാദത്തിന്റെ ഗതി കണ്ടുവരാവതാണ്. മിക്കവാറും ഇപ്രകാരമുള്ള ഒരു സാമ്യംതന്നെയാണു മഹൻനമ്പൂരിയിലും കാണുന്നത്. അതിനാൽ എല്ലാംകൊണ്ടും രോ

ക്കുകയാണെങ്കിലും സ്തോത്രമഞ്ജരി, ഭാഷാദേവിയുടെ സ്തോത്രമഞ്ജരിയായി പരിലസിക്കുമെന്നും പറയാൻ എനിക്കു അല്പവും മടിതോന്നുന്നില്ല.

“വിദ്യാവിനോദിനി”യിൽ പ്രസിദ്ധംചെയ്ത മുദ്രാരാക്ഷസം നാടകം പകുതിവീതം തർജ്ജമചെയ്തതും സി. പി. അച്യുതമേനോൻ ബി. ഏ. അവർകളുടെ ആവശ്യപ്രകാരം ‘ഉത്തരരാമചരിതം’ മൂന്നാമങ്കം തർജ്ജമചെയ്തതും മഠൻനമ്പൂരിയാണെന്നു” ഘോഷയാത്രനാടകത്തിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇവയും സഹൃദയന്മാരുടെ ശ്രദ്ധാദരങ്ങളെ അർഹിക്കുന്ന കൃതികളാണെന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

ഈ വക കൃതികളുടെ സഹോദരസ്ഥാനത്തെ അലങ്കരിക്കുവാൻ യോഗ്യതയുള്ള ഒരു കാവ്യമാകുന്നു ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്ന ‘കാവ്യശകലങ്ങൾ.’ ഇതിൽ ‘കിഞ്ചിദ്രോഷം’ ‘നളൻ’ ‘സുകന്യ’ ‘മീരാബായി’ ‘പൂതനാമോക്ഷം’ ‘സീമന്തിനി’ ‘കുഞ്ഞപ്പൻ’ എന്ന ഏഴു ഖണ്ഡകൃതികൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഇവ മിക്കവാറും കവനകൌമുദി മംഗളോദയം മുതലായ മാസികകളിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളവയാണ്. അതു കാലത്തുതന്നെ സഹൃദയന്മാരുടെ സവിശേഷശ്ലാഘയെ അർഹിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ ഖണ്ഡകൃതികളെ ക്രമീകരിച്ചുചേർത്തു ഭാഷയ്ക്കു അനർഘമായ ഒരു പുതിയ സമ്പത്തു നിർമ്മിച്ചതു ഏറ്റവും യുക്തംതന്നെ. അതിനാൽ ഈ ഉദ്യമത്തെ ആദ്യമായിത്തന്നെ അഭിനന്ദിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

'ജന്മപ്രഭൃതിദാരിദ്ര്യം
ദേശാന്തരനിബന്ധനം.
സമുദ്രതീരെ മരണം
കിഞ്ചിച്ഛേഷം ഭവിഷ്യതി'

എന്ന പ്രസിദ്ധമായ പദ്യംകൊണ്ടു സൂചിതമായ ഇതിവൃത്തമാണ ഇതിലെ വിഷയം.

'ദൈവഗതിക്കധോവാളുവനൊന്നിൻ.
നൈവകവാടനിരോധമതാമേടം.'

എന്നുള്ള മഹാതത്വം എത്രത്തോളം വാസ്തവമാണെന്ന ഈ കഥയിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാം. ഹൃദ്യങ്ങളാകുന്ന നവീന പരിഷ്ക്കാരങ്ങളെ വർണ്ണനംചെയ്തിരിക്കുന്നതും, ഉത്തമമായ കലയുടേതിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ പ്രശംസിച്ചിരിക്കുന്നതും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പല മനോഹരങ്ങളായിട്ടുണ്ടു. ഇവ മുഴുവൻ വായിച്ചു സന്തോഷം പ്രാപിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

“കന്യകകൾക്കുവരസ്വാതന്ത്ര്യം
പൂർവ്വേഷു പൂർവ്വതരം കൃതം”
“സ്വധർമ്മം കർമ്മകേന്ദ്രണ
സമ്പാദ്യമപിനാത്യജേത്”

ഇത്യാദിവാക്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഭഗവത്ഗീതാദിമഹാശാസ്ത്രങ്ങളിൽ ഉപദേശിച്ചിട്ടുള്ള തത്വങ്ങളെ സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും സ്മൃതികാരന്മാരുടെ മതങ്ങളെ പുരസ്കരിച്ചുകൊണ്ടും മഹാൻനമ്പൂരി ചെയ്തിരിക്കുന്ന ധർമ്മവിചാരണം ഈ കൃതിയിലെ ഏറ്റവും പരിശുദ്ധമായ ഒരു അംശമാകുന്നു.

ശീലിക്കണംപ്രതിദിനംനിജപൂർവ്വജന്മാർ
പാലിച്ചുവന്ന തൊഴിലാദരവോടുകൂടി
ചേലില്ലിതെന്നുവെടിയൊല്ല പുരാമുകുന്ദൻ
കാലിക്കൂട്ടങ്ങളെ മേച്ചുനടന്നതില്ലേ.
സാധ്യന്നൊന്നിലയിൽ ചെറുതുംസ്വകൃത്യ
ബോധംവിടാതുപഴമക്കുടികൊള്ളേണം
ബോധംതികഞ്ഞൊരു മഹാശയനായ ധർമ്മ-
വ്യാധൻ നടന്ന വഴികണ്ടു നടന്നിടേണം.

എന്നുള്ള മഹൻനമ്പൂരി ധർമ്മത്തെ സംബന്ധിച്ച ചെയ്യുന്ന വലിയ ഉപദേശമാകുന്നു. ഭാരതംവനപർവ്വത്തിൽ മാർക്കണ്ഡേയസമാസ്യപർവ്വത്തിലെ ധർമ്മവ്യാധോപാഖ്യാനത്തിലെ പ്രധാനതത്വവും ഇതുതന്നെയാണ്.

"ആചാരശ്ച സതാം ധർമ്മ-
സ്സന്തോഹ്യാചാരലക്ഷണാഃ
കാമക്രോധപരിത്യാഗഃ
ശിഷ്ടാചാരനിഷേവണം
കർമ്മ ചശ്രുത സമ്പന്നം
സതാംമാർഗ്ഗമനുത്തമം
ശിഷ്ടാചാരംനിഷേവന്തേ
നിത്യം ധർമ്മമനുവ്രതാഃ"
"സ്വധർമ്മംത്യജതോബ്രഹ്മ
ന്നധർമ്മ ഇഹദൃശ്യതേ
സ്വകർമ്മനിരതോ യസ്തു
ധർമ്മഃ സ ഇതി നിശ്ചയഃ" (ഭാരതം വനപർവ്വം)

ഇത്യാദിധർമ്മവ്യാധോപദേശത്തിന്റെ ഗൌരവത്തെ മ

ഹൻനമ്പൂരി നല്ലപോലെ ഈ സന്ദർഭത്തിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ടു.

ഉണ്ടാകുമുന്നതികലൊന്നുതമാം പഠിപ്പു-
കൊണ്ടാത്മശക്തിയുളവാക്കുകിലെന്നസിദ്ധം
പണ്ടാമഹാൻകുശികനന്ദനനാത്മവീര്യം
കൊണ്ടാണു ബ്രഹ്മനിലനേടിയിരുന്നിടാതെ

ആത്മശക്തികൊണ്ടുമാത്രമേ ഉയരുവാൻകഴികയുള്ളു എന്നും അതു ധർമ്മാചരണംകൊണ്ടു ലഭിക്കുന്നു എന്നും ഇവിടെ സൂക്തികൾ തെളിയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇക്കാലത്തു എവിടെയും പടർന്നുപിടിച്ചിരിക്കുന്ന ഉഗ്രമായ സർവ്വസമത്വവാദം നമ്മുടെ കവിക്കു ഹിതമുള്ളതല്ല. അതു ധർമ്മവിലോപനകമാണെന്നാണു പക്ഷം. ഈ അഭിപ്രായത്തെ ഇപ്രകാരം സൂക്തികൾ സാധിച്ചിരിക്കുന്നു.

"ഇന്നാരുമൊപ്പിടുക ജാതിമതങ്ങളെല്ലാ-
മൊന്നാണെന്നാളുടെ ദൈവവുമപ്രകാരം
ഇന്നാശ്രമസ്ഥിതിജപാദികളും വൃഥാവി-
ലെന്നാണു ഹിന്ദുമതമോതിവരുന്നതിപ്പോൾ.
എന്നാൽ ഗിരാം നിശമിച്ചും സുധാശിതമുഷ്ണം
ചെന്നാർദ്രപങ്കസുഖദുഃഖമറിഞ്ഞുമിഷ്ടം
എന്നാളിയായവയിൽ മനസ്സൃതിയൊന്നു
സ്സുന്നാകിലേ വെളിയിലേവരുമൊപ്പിടാവൂ.
ദായാദരോടു കലഹിക്കുമതല്ലയെല്ലു-
ജായാവചസ്സുമരയെന്നു മനസ്സിലാക്കും
തായാട്ടുമാരൊട്ടുമിടഞ്ഞു കുടുംബമൊക്കെ
പ്പേയാക്കിവച്ചു ശിവരേ സമവാദികൾ"

എന്നുള്ള അഭിപ്രായം അനുഭവംകൊണ്ടും യുക്തികൊണ്ടും ഖണ്ഡിക്കുവാൻ കഴിയുന്ന ഒന്നല്ല. ഈ അഭിപ്രായത്തിൽനിന്നും, പാവനവും അദ്വൈതമതരഹസ്യസർവ്വസ്വവും,

ദൃഷ്ട്വാനുയാന്തമൃഷിമാത്മജമപ്യനഗ്നം
ദേവ്യോഹ്രിയാപരിദധുർന്ന സുതസ്യ ചിത്രം
തദ്വീക്ഷ്യപൃച്ഛതിമുനൗ ജഗദുസ്തവാസ്തി-
സ്ത്രീപുംഭിദാ ന തു സുതസ്യ വിവിക്തദൃഷ്ടേഃ

(ഭാഗവതം)

എന്ന ഭാഗംകൊണ്ടും ശുകനെപ്പോലെയുള്ള ബ്രഹ്മജ്ഞാനികൾക്കുമാത്രം ലഭിക്കുവാൻ യോഗ്യമായ സമഭാവനയെ കവി ബഹുമാനിക്കുന്നില്ലെന്നു ആർക്കും പറയാവുന്നതല്ല. ഇവിടെ കവിയുടെ ആശയം അല്പംകൂടി വിശദമാകും. ദ്വൈതിയുടെ നിലയും ധർമ്മവും ഒന്നുവേറെ; ഇതിനോടു വിപരീതമായ ഒന്നാണു അദ്വൈതികളുടേതു. സമഭാവനയുടെ പരമകാഷ്ഠയെ പ്രാപിക്കുവാൻ വേദാന്തസൂത്രകർത്താവായ ഭഗവാൻ വ്യാസനുപോലും സാധിച്ചില്ലെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞ മഹാഭാഗവതപദ്യത്തിൽനിന്നു തെളിയുന്നുണ്ടല്ലോ. ആ സ്ഥിതിക്കു വിഷയഭ്രാന്തന്മാരായി നിത്യകലഹത്തോടുകൂടി കഴിയുന്ന പ്രാപഞ്ചികന്മാർക്കു ആ സമഭാവന എങ്ങിനെ കിട്ടും? ദ്വൈതികൾ ഈവിധമുള്ള സമഭാവനയുടെ പേർപറഞ്ഞുകൊണ്ടു ധർമ്മത്തെ ഉന്മഥിക്കുകയാണു ചെയ്യുന്നതു. ഈ കാര്യം അധഃപാതജനകമായ ഒന്നാകുന്നു. മഹാൻ ഗാന്ധിയുടെ ഈ അഭിപ്രായം ധർമ്മശാസ്ത്രരഹസ്യവേ

ഷികൾക്കു ഏററവും സമ്മതമായ ഒന്നാകുന്നു. ശാസ്ത്രം ഇപ്രകാരം ആണെങ്കിലും സിദ്ധാന്തത്തോടുകൂടി ഈ സിദ്ധാന്തത്തെ എതിൎക്കുന്നവർ കണ്ടേക്കും എന്നതിനു സംശയമില്ല. ആ വിധക്കാരായ ചിലർ ഉള്ളതുകൊണ്ടുതന്നെയാണല്ലോ ഇപ്രകാരം ഒരു അഭിപ്രായത്തെ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതായിവന്നതും.

കാലസ്ഥിതികൊണ്ടു സംഭവിച്ചിരിക്കുന്ന പുതിയ പരിഷ്കാരങ്ങളെയും അവയുടെ ഗുണദോഷങ്ങളെയും കുറിച്ചു ഒരു ഒരു ഉത്തമനായ യാഥാസ്ഥിതികന്റെയും വിപക്ഷപ്പുളയനായ വൃദ്ധന്റെയും നിലയിൽ ചെയ്തിരിക്കുന്ന വിമൎശനവും വളരെ ശ്ലാഘ്യമായിട്ടുണ്ടു.

"മാറത്തുചേലയൽ, കുടിവെട്ടൽ, മനസ്സിലതൃ-
ണോരത്തു കൈകകടി, തനിച്ചു മുഖം വടിക്കൽ,
ഓരങ്ങളൊത്തുപല വിന്യാപരത്വസാദ്ധ്യ-
നേരത്തെലാത്തലിവ വൈദികവൃത്തിയിപ്പോൾ
നേരത്തിനില്ല മറന്നേക്കുമല്ല വല്ല-
നോരത്തുമില്ല നിജ സന്ധ്യാവിധിക്രമങ്ങൾ,
നേരാരുമാടിയൊടു കൂട്ടമൊത്തു സന്ധ്യാ
നേരത്തിൻപകരമിന്നവർ കാപ്പിമൊത്തും

ഈവിധം ബ്രാഹ്മണർപോലും സ്വധൎമ്മം പരിത്യജിച്ചു സ്വീകരിക്കുന്ന നയങ്ങളെ കവി ശക്തിയായി ആക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്നു. ഉത്തമനായ ബ്രാഹ്മണന്റെയും ശ്രേഷ്ഠയായ ഗൃഹിണിയുടെയും ധൎമ്മങ്ങൾ എന്തെല്ലാമാണെന്നു കവി ഈ കൃതിയിൽ സരസമായി ഉപദേശിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു. ഇതിൽ അധികം പദ്യങ്ങൾ ഒട

ങ്ങീട്ടുള്ളതും വിവിധധൎമ്മങ്ങളെ യുക്തിയോടും ഗൌരവത്തോടും കൂടി ഉപദേശിക്കുന്നതും ആയ 'കിഞ്ചിദോഷം' പലതുംകൊണ്ടും ഒരു സഹൃദയാകൎഷകമായ കാവ്യമാണെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

'നളനം' 'സീമന്തിനിയും' മറ്റും കൂട്ടുകാർ ചേൎന്നു എഴുതിയിട്ടുള്ള കൃതികളാണ്. ഇവയിൽ ഔജ്വല്യംകൊണ്ടും അൎത്ഥപുഷ്ടികൊണ്ടും നളൻ മുമ്പിട്ടുനില്ക്കുന്നു. നളനെ ഇന്ദ്രാദികളായ ദിക്പാലകന്മാരോടുപമിച്ചു കല്പിക്കുന്നു,

നാട്ടിൽപ്പരക്കെ സുവൃഷ്ടി സമാജ്ഞയനൻ
പാട്ടിൽ, സപുഷ്ടിപതിയന്നതിടമില്ലതെല്ലും
കൂട്ടിന്നു ധൎമ്മരൂഢാകിയ മാനവാരി
മാട്ടിന്നൊന്നു വിധമൂഴിയിലുല്ലസിച്ചു.

ഇത്യാദി പദ്യങ്ങൾ ഉദാഹരിക്കപ്പെടാം. ശ്ലേഷാദ്യലങ്കാരങ്ങളുടെ സരസസുന്ദരങ്ങളായ കല്പനകളിൽ മഹൻനമ്പൂരി നല്ല വിരുതനാണെന്നു ഇതുപോലെയുള്ള ഭാഗങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നു. രാജധൎമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ചു എല്ലാം 'നളനിൽ' ഭംഗിയായി വിവരിക്കുന്നുണ്ടു. നളനു ദമയന്തിയോടുള്ള അനുരാഗത്തിന്റെ ഉല്പത്തിയോടുകൂടി ഈ ഖണ്ഡകൃതി അവസാനിക്കുന്നു. 'സീമന്തിനി' പുരാണപ്രസിദ്ധമായ സോമവാരവ്രതത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ ഉപദേശിക്കുന്ന ഒരു വിശിഷ്ടകാവ്യമാകുന്നു. ഇതിൽ നാലും അഞ്ചും സൎഗ്ഗങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ചന്ദ്രാംഗദരാജാവു നാഗരാജാവിനെ കണ്ടു സംസാരിക്കുന്നതും, പിന്നീടു അവിടെനിന്നു ഭൂമിയിൽവന്നു സീമ

നതിനിയുമായി സമാഗമിക്കുന്നതുമായ കഥാംശങ്ങളെ നല്ല സാരസ്യത്തോടും ഫലിതത്തോടുംകൂടി വൎണ്ണിക്കുന്നു.

"ഫണികൾക്കല്ലൂചാൎത്തുന്ന ദേവന്റെ ചൂഡാ-
മണിക്കുള്ള വംശത്തിലാണെന്റെ ജന്മം"

ഇത്യാദിഭാഗങ്ങളിലെ ചിരാന്ദ്യമായ ആത്മഗൌരവത്തെയും,

"ഭവാനിപ്രപൂജ്യൽകൃപാ ... ന കന്യാ-
പ്രവാദാവകാശോ പ്രയോഗാന്തരേണ
ഭവാൻ താൻ മഹാഭാഗ്യമില്ലുള്ളവന്റി-
ത്തവാചാപ്പിയോഗത്തിലാണിന്നുമാഹം."

എന്ന പദ്യത്തിലെ ജഡ്ഢകന്യാപ്രവാദസദൃശമായ ശബ്ദധാടിയും,

"ശിവാശേത്തിലാപി ... കെന്നാളുമിപ്പോൾ
ഭവാൻതാൻ മനുഷ്യൻസ്ഥലം ദിവ്യലോകം
നിവാസം ... താനിനിതാൻ
പ്രവാസം സഹിക്കില്ല ..."

എന്നശ്ലോകത്തിലെ ആശയത്തിന്റെ സന്ദൎഭൌചിത്യവും സഹൃദയന്മാരെ ബലാൽകൎഷിക്കുന്ന ഗുണങ്ങളാണു.

പരപ്രേതന്നിടയ്ക്കും സഹസ്രം വിഷത്തി-
ന്നുടത്താറു ചീറിപ്പതിന്നായുപായം
ആരക്കാൽക്ഷണംകൊണ്ടു കാളുംവിഷാഗ്നി-
ത്തിരക്കിൽ കഴിപ്പാനൊരുത്തൻ കഴിഞ്ഞു.

എന്ന നാഗരാജാവിന്റെ കോപത്തെ വൎണ്ണിക്കുന്ന ഭാഗം അവസരോചിതമായി രസത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനു കവിക്കുള്ള നൈപുണ്യത്തെ കാണിക്കുന്നു. പ്രകൃതനാടകത്തിൽ ഉൽപ്രേക്ഷാദികളുമായ പല അലങ്കാരങ്ങളു

നകളും ഉണ്ട്. ശബ്ദലാളിത്യംകൊണ്ടു 'മീരാഭായിക്കും' 'കൃഷ്ണപ്പരുന്തും' പ്രത്യേകം ഒരു മെച്ചം വേറെ കാണുന്നു. അപ്രകാരം വിചാരിക്കുകയാണെങ്കിൽ ഈ കാവ്യശകലങ്ങളെ സഹൃദയന്മാർ ഒരു നിധിയായി ഗണിക്കുമെന്നു പറയുവാൻ ഞാൻ ഒട്ടുംതന്നെ മടിക്കുന്നില്ല.

രസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ഇഷ്ടകാന്തയെപ്പോലെ കൃത്യാകൃത്യോപദേശം ചെയ്യുക എന്നതു ഉത്തമമായ കാവ്യത്തിന്റെ സർവ്വപ്രധാനമായ ധർമ്മമാകുന്നു. ഈ ധർമ്മത്തെ 'കാവ്യശകലങ്ങൾ' വളരെ നൈപുണ്യത്തോടുകൂടി നിർവ്വഹിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ ഗുണവിശേഷംകൊണ്ടു കാവ്യശകലങ്ങളോടു സമീപിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്ന ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ അത്യന്തം പരിമിതങ്ങളാണെന്നു കൂടി പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. സാഹിത്യഗുണങ്ങൾകൊണ്ടു വിചാരിക്കുകയാണെങ്കിൽ പൂർവ്വപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സൗരഭ്യവിജൃംഭണം ഈ കൃതിയിൽ എവിടെയുമുണ്ടെന്നു കാണാം.

പ്രതാപവും കോലാഹലവും ഒന്നുംകൂടാതെ വളരെ ഒതുങ്ങിപ്പാർത്തു സാഹിത്യനിഷേവണം നിശ്ശബ്ദമായി ചെയ്തുവരുന്ന ഒരു പ്രശസ്തകവിയാണു മഹൻനമ്പൂരി. നവീനലോകത്തിൽ ഔന്നത്യം സമ്പാദിക്കുന്നതിനുള്ള കൃത്രിമ നയങ്ങളിൽ ഒന്നിലും മഹൻനമ്പൂരിക്കു അല്പവും ആസക്തിയില്ല. അതുകൊണ്ടു മഹൻനമ്പൂരിയേക്കാൾ 'ഇരുപത്തഞ്ചു കല്ലിനു താഴത്തല്ല' ഇരുനൂറി അൻപതു കല്ലിനുപോലും താഴത്തുനില്ക്കുവാൻ അർഹതയില്ലാത്തവർ പലരും അത്രയുംപടി ഉയർന്നനിലയിൽ വലിയ കവികളായി അഭിഷേകം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടു

ണ്ട്. പെട്ടന്നു പെരുകുന്ന മലവെള്ളം അതുപോലെ
വേഗത്തിൽ ഇറങ്ങുന്നതു കാണാറുണ്ടല്ലൊ. പുതിയ
ചിലക്ക് ലഭിക്കുന്ന ഔന്നത്യവും ഇതുപോലെ ക്ഷണേന
ക്ഷയിക്കുന്ന ഒന്നാകുന്നു. എന്നാൽ മഹാൻനമ്പൂതിരി
യെപ്പോലെയുള്ള കവികൾക്ക് ലബ്ധമായിരി
ക്കുന്ന സ്ഥാനം എപ്പോഴും ഒരുപോലെതന്നെ ഔ
ജ്ജ്വല്യത്തോടുകൂടി പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും; എന്തെ
ന്നാൽ അതു അപ്രചലനീയമായ ധൎമ്മത്തിൽ നിബദ്ധ
മൂലമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു.

ടാഗ്ഗൂറിൻെറയും ഷെല്ലിയുടേയും മററും പേരുകൾ
വൃഥാ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു, ശാസ്ത്രധൎമ്മങ്ങളെ ഉല്ലംഘനം
ചെയ്തു ദുസ്സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടുകൂടി സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടുവരുന്ന
ഒരുവക ശുഷ്കപ്രസ്ഥാനങ്ങളും അവയുടെ അത്യുച്ഛൃതമ
ങ്ങളായ പ്രണാമികല്ലോലങ്ങളും, അമിതമായി അഭിവൃ
ദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചു, വിശുദ്ധങ്ങളും ബോധസംസ്കൃത
ങ്ങളും ആയ പൂൎവ്വപ്രസ്ഥാനങ്ങളെ തട്ടിയുടച്ചുതകൎക്കു
വാൻ തീവ്രപ്രയത്നംചെയ്യുന്ന ഈ കാലത്തിൽ പഴയ
നമ്പൂതിരിപ്രസ്ഥാനം — എത്രമാത്രം സൌരഭ്യവും സാര
സ്യവും ഉള്ള ഒന്നാണെങ്കിലും — അതു 'പടയിലെക്കട'
യായി ഭവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു് പറയാതെ കഴികയില്ല.
ഉള്ളിൽ തൃപ്തിയില്ലെങ്കിലും പേരിനും പെരുമക്കും വേ
ണ്ടി നവീനപ്രസ്ഥാനത്തെ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നവർ ഉ
ണ്ട്. പുതിയ ലോകത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന പരാജയത്തെ
പ്രാചീന — ആത്മീയ — ലോകത്തിൽ സിദ്ധിക്കുന്ന വി
ജയവിജയോത്സവമായി ഗണിച്ചു പേരിനേയും പെ
രുമയേയും വകവെയ്ക്കാതെ പൂൎവ്വപ്രസ്ഥാനത്തെ ഉപേക്ഷി

ച്ചു സംരക്ഷിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ സശ്രദ്ധന്മാരായ കവികൾ ചുരുക്കമാകുന്നു. അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരാളാണു മഠൻനമ്പൂരി. ഉല്പഥഗാമിയുടെ നിലയിൽ പുതിയമതത്തെ സ്വീകരിക്കാതെയും, ഗുരുജനങ്ങളുടെ സ്വീകരണംകൊണ്ടു ശുദ്ധവും നിസ്സർഗ്ഗസുന്ദരവും ആയ പൂർവ്വപ്രസ്ഥാനത്തെ ആരാധിച്ചുകൊണ്ടുമുള്ള, മഠൻനമ്പൂരിയുടെ സാഹിത്യപരിശ്രമം, മിക്കവാറും നിരവലംബമായിബ്ഭവിച്ചിരിക്കുന്ന പഴയനമ്പൂരിപ്രസ്ഥാനത്തെ അധഃപതിപ്പിക്കാതെ രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒന്നാകുന്നു. അതിനാൽ ഒരു ഉത്തമകവിയുടേയും താദൃശപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സംരക്ഷകന്റേയും നിലയിൽ നാട്ടുവത്തു മഠൻനമ്പൂരി ആരാധനീയനായി ഭവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നതിനു സംശയമില്ല. ആവിധമുള്ള മാഹാത്മ്യത്തെ വഹിക്കുന്നവയാകുന്നു മഠൻനമ്പൂരിയുടെ ഇതരകൃതികളും വിശേഷിച്ചു ഈ 'കാവ്യശകലങ്ങളും.' ഇതിൽ കൂടുതലായി ഒരു കൃതിക്കു എന്തൊരു യോഗ്യതയാണു ലഭിക്കുവാനുള്ളതു?

ഈ കാവ്യശകലങ്ങൾക്കു ഇനി പല സഹോദരങ്ങളും ഉണ്ടാകുമാറാകട്ടെ എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുകയേ ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടുള്ളു. തൽഫലലാഭത്തിൽ പ്രമ്ലാനമായ ഒരു പഴയ പ്രസ്ഥാനത്തിനും തദ്വാരാ ഭാഷക്കും വിശുദ്ധമായ പ്രകാശവും ആശ്രയവും തനിയെ ലഭിച്ചുകൊള്ളുന്നതാണു്.

൧൦൯൭ മേടം ൨-ാംനു
തിരുവനന്തപുരം. | വടക്കുംകൂർ
രാജരാജവർമ്മരാജാ

കിഞ്ചിദ്വൃത്തം.

കൊമ്പൻ പുരാരി പിടി പാർവ്വതിയായുള്ള കാമ-
കമ്പം കലർന്നു കളിയാടി നടന്ന കാലം
ഇമ്പം മുഴുത്തവരിൽ വന്നുപിറന്നൊരേറെ-
ക്കൊമ്പൻ കനിഞ്ഞിടണമെത്തിടമെന്നകം. 1

പണ്ടാരമണ്ണുമണിനാട്ടിലൊരുഗ്രസ്സി നീല-
കണ്ഠാലയാനോടിയലുന്ന മഹാനൊരാവൻ
ഉണ്ടായിരുന്നുലയി സൽകവി സാധുശീലൻ
കണ്ടാലതിവശ്യഭഗൻ ബാഹുബലശാലി. 2

ഈ നാട്ടിലല്ല പലനാട്ടിലുമൊന്നുപോലെ
നാനാതരം പുകൾ പരത്തിയ പുണ്യശാലി
ശ്രീനാരദാദി മുനിമാരരുളുന്ന കേളി-
ജ്ഞാനാഗമാർത്ഥമറിയുന്ന മഹാവിശിഷ്ടൻ. 3

വേദത്തിലും സഭയിലുത്തമശാസ്ത്രതന്ത-
വാദത്തിലും കിടപിടിപ്പവരാരുമില്ലാ
ഖേദത്തിനുള്ളവഴി തീരെയടഞ്ഞ സച്ചി-
ന്മോദത്തിലാണതിയശസ്സുകൃതിക്കു നിത്യം. 4

ചൊല്ലാമധഃകൃതരിലാർദ്രതയോടു കൂടി-
ക്കെല്ലാർക്കുമെപ്പൊഴും ധനമെടുത്തുകൊടുത്തിണങ്ങി

നല്ലോട നല്ലതചിന്തയുള്ളോനം തുടങ്ങി
യെല്ലാമറിഞ്ഞുക, മൊന്നുമറന്നുകളയാ. 5

“കള്ളിന് മദിച്ചുമതിമറ്റിയിലായലേശ-
മുള്ളിൽക്കടക്കരുത നിസ്സാരമാകും കാര്യം
കൊള്ളില്ല തെല്ലുമൊരുപൊമ്മതി താഴ്ത്തുവേണം
ഉള്ളിൽ ന്മയന്നപാതമാരണ മേതിടത്തും. 6

കാലത്തുണർന്നു കുളി, സന്ധ്യയും, കലർത്തി-
നാലഞ്ചുമായ ഭഗവൽസ്മൃതി, നിത്യകൃത്യം;
ശീലങ്ങളാക്കുക ശുദ്ധമതാം ചരിത്ര-
ക്കാലം നയിച്ചുക, വയിൽ പ്രതിപത്തിവേണം. 7

ശീലിച്ചിടേണം പ്രതിദിനം നിജ പൂർവ്വികന്മാർ
പാലിച്ചുവന്ന തൊഴിലാ മവരോടുകൂടി
ചേലിലിത്തീരുമൊ വേറിയൊത്തു പൂർവ്വകന്മർ
കാണിക്കുമാനന്ദമുള്ളൊരു നടയാത്തില്ലേ? 8

വായിച്ചുവാന എഴുത്തതിനും പഠിപ്പാ-
നായിന്ത്രമിച്ചുണ മതിനു പണം തരാം ഞാൻ
പോയിപ്പഠിച്ചിടുക പാഠശാലയിങ്കൽ
സാധിച്ചു, നിങ്ങളുടെകൊണ്ടു നികന്നപോതും. 9

പിന്നാക്രമത്തിലതുകൊണ്ടു വളർന്നപോന്ന
വന്നുള്ളതൊരുപടികളിലപ്പഴറം
നന്നായിച്ചു മടിമതയൊഴിഞ്ഞുപോക-
മൊന്നൊന്നായ്പോരപിതമാറ്റു മറിഞ്ഞിടേണം. 10

ഹാ ധന്യനെന്നു നിലയിൽപ്പെരുത്തും സുകൃത്യ-
ബോധംവിടാതുള്ള പഴമക്കുടിമപ്പെടേണം
ബോധം തികഞ്ഞ മഹാജനമായ ധന്യ-
ന്മാർ നടന്ന വഴി കണ്ടു നടന്നിടേണം. 11

അന്നന്നു യോഗ്യരവിടെ തിരുമുമ്പിൽ വന്ന-
ണിഞ്ഞപ്പൊഴും തിരയുകിൽ തിരിയാത്ത തത്ത്വം
എന്നൊന്നെടുത്തു വിവരിച്ചു മനസ്സിലാക്ക-
മെന്നോർക്ക ശ്രുതികളിലല്ല ശാസ്ത്രജാലം. 12

ചെല്ലുന്ന കോവുകവിതക്കതിരാത്മികാ-
കല്ലുകിലകിടി പിടിച്ചുകൂടി പിഴക്കേണം
ചൊല്ലേറ്റ സാമതിരതരങ്ങളൊന്നായ
പുല്ലിൻ വെളുത്തു വെമ്പലാക്കാതിരിക്കണം. 13

കണ്ടതിൻ കല്പന സദസ്സിൽ വെറും പ്രസംഗം
തന്നല്ല വൽക്കൊടികളുള്ളിലെ ശോഭയേറ്റു
കണ്ടങ്ങറിവോർക്ക് ശ്രമതൻ നിലപ്പുതിയുമി
യെന്നല്ല വിദ്യ തിരിയാത്ത തെളിയാത്ത മറ്റും. 14

എല്ലാറ്റിനും പണമെടുത്തു തരാശിയിന്റെ
ചെല്ലാദരിച്ചു കലയൊക്കെ വിധിപ്രകാരം
എല്ലാം നടത്തുക മതാചാരങ്ങളെ പുല്ലു-
പൂല്ലാക്കിനിന്നു പെരുമാറുക നല്ലതല്ലോ. 16

ചൊല്ലുന്ന യോഗ്യർ സഭയിൽപ്പലതും പണത്തിൽ
എല്ലാ നന്മകളും ശവർക്കെന്നിലാക്കാം
ചൊല്ലും മനസ്സുകൊണ്ടുപോലെയെഴുന്നവർ
പുല്ലും പണക്കിഴിയും കൊപ്പതിരുത്തുകൊണ്ടാവിൽ! 16

എല്ലാരുമേക്കധികോന്നതി സാഗ്രഹിച്ചും-
ലില്ലാതെ താനും പദവിയുള്ളതു കൂടിയപ്പോൾ
നില്ലാതെ മേന്മയിലു മേറാനുയർന്ന വിദ്യുൻ
വല്ലാതെ താഴ്ന്നനിലയാർന്നതു കേൾവിയില്ലേ? 17

നൃപൻ നിരാന്ന മലയുന്നു, പൃകന്നിടുന്നു
ഖരം ചൊരന്ന ഉപനം വിള്ള ശേഷമൂർത്തി,
ഭോരനാഥർ പാതിവ്രതത്തെത്ര ചൊരാ-
ണോരപ്രിയംകതു മിശപാനിശയത്തിൽ. 18

തിരക്കാരെ നിശമൂടിപ്പണി കെട്ടിടുന്നു!
പാരെക്കാണ്ടവർ മതുതാൻ പണിമെരാമേടം
നേരെക്കാന്ന തെരുക്കൊന്നടിമപ്പെടാതെ
ന്നരെക്കാന്ന നേരുകിട്ടുകിലില്ലലക്കിതലോരം. 19

രാമമെന്നിന്നതിലിവ വന്നു പിറവിയാനം
നേരോടു തപ്പുകലവർ കുഴിക്കുവാനും
ആരോടു മീകുലമെനേഴ മിശപാമെൻറ
സാരോപദേശവിധിയാണി തിലൊൾ കുറം? 20

ജാതിക്രമത്തിനു പഠിപ്പു പഠിപ്പു നല്ല-
ജാതിപ്പഠിപ്പുമറിവും കലകളും ചാതം
മോദിച്ചിടും സകലതും വലുതാകിലെല്ലാം
ചോദിച്ചുവാങ്ങുകവലിപ്പ മിളപ്പമല്ലേ? 21

ഉണ്ടാകുമുന്നതി കുലോചിതമാം പഠിപ്പു-
കൊണ്ടുത്തമശക്തിയുള്ളവരക്കിലെന്നു സിദ്ധം
പണ്ടൊരു മഹാൻ കുശികനന്ദനനായവീത്തും
കൊണ്ടൊരാണനു നില നേടിയിരുന്നിടാതെ. 22

മേല്പോട്ടു കേറുക പിടിച്ചു പിടിച്ചു മെല്ലെ
കീഴ്പോട്ടു നോക്കിയടിയൂന്നി നിനച്ചുവേണം
കേറ്റമെളുപ്പമതിലില്ല വരാ കേറിവീഴുമില്ല വീണാൽ
മേല്പോട്ടുനോക്കി മതിനിന്നവർ ഭൂമി മാറും. 23

എല്ലാവരും ശരി, മനുഷ്യരവർക്കു താഴ്ച-
യില്ലാത്ത മെത്തമെത്തപോലെ കടന്നു ചെല്ലാം
ചൊല്ലാമിവർന്നു മതത്തിലെങ്ങുമൊഴി വിശ്വസിച്ചാൽ
എല്ലാണ്ടതിലെൻ്റെ പല മിനിമനോഹരമാണു സാരം. 24

കൂട്ടം മരത്തണലമഴമിഞ്ഞിലനാം തിരകി-
ക്കൂട്ടം ചരാചരചയത്തിനു കത്തിരാളി
തേടുന്നവർക്കരിയവൻ കനിയും, ഭ്യൂധരർ
പാടുന്ന താഴ്വര കുയിൽച്ചുര കേട്ടിടത്തും. 25

നന്ദിപ്പെടാതൊരു വെറുതെ അകമാർന്നൊരു
ഷിന്നിപ്പടർന്ന സമരഭൂമികളിൽ പ്പറന്നി
മണ്ണിൽപ്പുകഴ്ന്നു കനത്തിപ്പരയോഗ്യരേയും
നിന്ദിച്ചു മതൃമതിനി വിചാരിത്തു തന്നെ.” 26

ഈ വണ്ണമുള്ള പലയുക്തികളൂചിതിച്ചും
സേവിച്ചു നിന്നു ചിടകന്റെ പണംകൊടുത്തും
ദൈവത്തെയും പഴമയും നിലയും നിനച്ചും
പാവങ്ങളെ പ്പലരെയും അപ്രയോഗ്യരാക്കി. 27

സമ്പത്സമൃദ്ധി, സമബുദ്ധി, സദാശമത്തി-
ലിമ്പം, ശമം, ദയ, ദമിന്ദ്രിയോതമനോമയം,
കമ്പങ്ങളൊന്നുമില്ല, തിങ്ങിയ പാരിലന്ന-
വമ്പൻ ജഗത്തിനൊരു മാതൃകയായ്ഭവിച്ചു. 28

ഇപ്പവിത്രകൃത്യങ്ങളനുഷ്ഠിച്ചിടും ശു-
ദ്ധേവൻ വിസ്തൃത കലയാർന്നവിധിപ്രകാരം
ദൈവത്തെയും പിതൃഗണത്തെയുമോർത്തു പൂജ-
യോടുപ്രശസ്തമതി വെച്ചുകഴിച്ചുപിന്നെ. 29

സ്നാനം ജപം ഹവനമധ്യയനം പരാത്മ-
ധ്യാനം ഗൃഹസ്ഥതയിൽപ്പറയുന്നതെല്ലാം
താനന്നരാശനിലയിലോർത്തു നടത്തി സദ്ധർമ്മ-
മങ്ങനെ താനും കഴിച്ചിതു കലാധരനവൻ. 30

ഭക്തർ തൊഴും കഴലിണയൊത്തുമിപ്പുമ-
രുകാര്യത്തിലിക്കണ്ടിതു കരുതിയിരിക്കുമെന്നി.
അക്കാലമെങ്ങുമി മങ്ങലേതായി ഭേദർ
ത്തുകാർത്തിരുന്നു സംഭവമിന്നിയാതെയായ്. 31

വേണ്ടതെന്താദരമന്നുമറിഞ്ഞ കൊണ്ടാൻ
വൈകിട്ടിവനന്റെ സുഖമൊടിന്നുതന്നെ
വേണ്ടീല്ലയെലിലവിടെ ഞാൻ പറക
വേണ്ടിക്കൊളും പറയാം പതിവായിടത്തു. 32

പൊന്നായതൊന്നു പറയാം സതിമാർക്കു ദൈവം
ഭർത്താവൊഴികെയൊരു ദേവതയുമില്ലാ
ഉൾത്താരിലിഞ്ഞിവയൊരു ദൃഢവ്രതം ബഹുല്ലു-
ഭർത്താവിനെ ഭക്തികൾ പതിവ്രതമാർക്കുമത്രേ. 33

കൂട്ടത്തിലുള്ളവരിലും ചിട്ടവേലകളും
കൂട്ടത്തിലും വെറുതെ കോട്ടമതൊന്നുമല്ലാ
പോട്ടെ കഥകളിലവിടിൽ ചെറിവാനിരു-
കോട്ടാൻ മടിക്കയില്ല കോപമിടഞ്ഞെന്നാൽ. 34

നേരിട്ടുകണ്ടതു, മറിഞ്ഞവർചൊന്നതുമേറൽ-
ന്താരിൽ ലഭിച്ച കവികൊണ്ടുവരുന്നതുമുമ്പിൽ
പഠിച്ചതുമേവമിനി പറഞ്ഞുവെച്ചുള്ള ശേഷ-
ക്കാരിൽപ്പലതരത്തിൽ കലരുമൊഴുക്കം. 35

മന്നിച്ചുചെന്നു കഴിയേണമൊരോട്ടിടത്തു
ഞിന്നിപ്പിനുള്ളവഴി വെച്ചുതരാനുരവണം
കണ്ണിനൊപ്പുമുപായം ചിലവെച്ചുവെച്ചും
തന്നിച്ചും ഇന്ദ്രകിൽ തകരാറുതന്നെ, 36

ചൊല്ലാം പതിച്ച ചിലർ പുസ്തകമോരോന്നുമച്ചി-
ട്ടെല്ലാം ഇതിൽ, ഇതിൽ വെച്ചുള്ളതുമുലപ്പാൻ
തെല്ലുതമെന്തിപ്പടിയാണുചില തങ്ങളല്പം
തെല്ലുക മിട്ടുകടശിങ്ങളിലെന്റെ തൊല്ലും. 37

പാരമ്പരായ ഉണരമാടികളിൽ സ്വതന്ത്രം
തന്നോടുകൂടെ വാക്കതിൽ വെച്ചു തെളിഞ്ഞു പാടി
"ഞാനാണതു നിയമങ്ങൾ" എന്നാടിപ്പുപോയാൽ
നാനാതരം കലഹിച്ചിടും വന്നുകൂടും. 38

പൊമ്പട്ടവും പണവുമെപ്പൊഴു മിട്ടിട്ടു
കമ്പമെടിടിച്ചുവരുന്നോടു കലഹമാകി
ഇമ്പം കലർന്നാളിവിൽ പെണ്ണുകിലക്കൂട്ടവും
സമ്പത്തു തേടിപ്പിടിക്കിലപ്പോൾ മാരകം. 39

ശീലിക്കണം സകലവേലകളും ഉദാരത്തിൽ
തെളിച്ചുകൊണ്ടുവെച്ചുള്ളിലെ ചൊല്ലിക്കൊല്ലാ
മേലിന്ന ചിട്ടമണിഞ്ഞു ഒണ്ണമറിഞ്ഞിരിച്ചാൽ
തോലിച്ചുനല്ലവഴിയാം ഉദാ പൃഥ്വിയിൽകൾ. 40

കൃത്യങ്ങളിൽസ്ഥിരത, യീശ്വരഭക്തി, പാതി-
വ്രത്യം സമാധി, സമഭാവനവിട്ടകാരിൽ,
സത്യം വിടാത്ത നില, സജ്ജനപൂജ, നിത്യ-
കൃത്യങ്ങളിൽസ്സമയനിഷ്ഠ, യിതൊക്കെവേണം. 41

കൂറുള്ളമക്കളിലു മാറവരിൽപ്പിറന്ന
മറ്റുള്ളകുട്ടികളിലും കനിവൊന്നുപോലെ
കൂറും പുലർത്തണം, മതിൽച്ചിലരൊവ്വുമുറ്റ-
പാറും പ്രകാരമവരിൽപ്പ്രേമമാറിടൊല്ലാ. 42

എൻപിള്ളയെന്നൊരു വിശേഷതകാട്ടിടാതെ
മുമ്പിട്ടു ഭക്ഷ്യമണിഭൂഷകൾ കുട്ടികൾക്കായ്
അമ്പിൽ കൊടുത്തിടുക തൻകിടാങ്ങൾ വന്നാൽ
മുമ്പിൽക്കൊടുക്കരുത വഴക്കൊടുവിൽക്കൊടുക്കാം. 43

ഇല്ലത്തിലേറ്റ നിലയിലായ്പ്പ്രേമമാറിയെങ്കി-
ലില്ലത്തലേതവര മേതിനു മേതിടത്തും
കില്ലൊരു മാനിലയിലൊത്തുതുണങ്ങു, മപ്പോൾ
തെല്ലല്ലഭേരി വിളയാടിടുമൈകമത്യം 44

മാറാലയും ചിതലുമാർന്ന ഗൃഹങ്ങൾകെട്ടി-
ച്ചോറായിടാതെ വെള്ളമോടിയിൽ വെച്ചിടേണം
ആറാണ്ടു ചെല്ലുകിലുമിബ്ഭവനങ്ങൾ തീർത്തി-
ട്ടാറാഴ്ചയെന്നിലതോന്നണമേതവർക്കും. 45

പാത്രങ്ങൾതേച്ചു വെള്ളവൃത്തിയിൽ വെച്ചതന്റെ
ഗാത്രത്തിലും പ്രിയതമം പെരുമാറിടേണം
സൂത്രത്തിൽ നില്പതതുതക്ക പുരുഷന്റെ
മാത്രസ്ഥകം പണികളൊക്കെയൊതുക്കിടേണം. 46

സ്ത്രീകൾക്കടക്കമുതിരാത്തവനാണു മെന്നു
പാഠങ്ങളിൽ പ്പറ്റന്നൊരുട്ക്കു മദ്ധ്യധർമ്മം
ശോകം നടിച്ചു പുത്തപൂത്തന്മാക്കളെന്നും
പാകത്തിൽ വെച്ചു ബാല്യത്തിലൊട്ടേകിടേണം. 47

വേട്ടാൾക്കുവേണ്ടി യൊരു ജീവിൽപ്പൂലതൊന്നെക്കുവട്ടം
കൂട്ടങ്ങളായങ്ങളെത്തു വല്ലതൊന്നാതിയാലും
ജ്യേഷ്ഠാനുജർ കൃഷിയാനിടയാം ജനങ്ങൾ
കേട്ടാലടങ്ങും കളിയാക്കിട്ടുമൊന്മമാണ്ണം. 48

ഒന്നോർക്ക കാന്തനുടെ സോദരരൊത്തു വല്ല
ഭിന്നാളശേഷികളു മെപ്പൊഴു മുറ്റകങ്ങളിൽ
"ഏന്നാമലരുള്ളി തുപോലെ നടന്നിടേണ്ണ"—
മെന്നോർക്കവാൻ സതികൾ മാതൃകയാകണേണം. 49

ഒഴലിത്തിലക്കമൊഴിച്ചിടുമാറുമായാൽ
ചേലിൽ പ്രിയന്നുടെയു മക്കളുമൊത്തു കൂടി
മേലിൽ ഗുണത്തിനിതിഹാസപുരാണജാലം
ശീലിച്ചുകൊള്ളുന്ന മിതാണറിവിന്റെ മാർഗ്ഗം. 50

ബാലോപചാര വിധി, പാചകശാസ്ത്ര തത്വം,
ഗോരക്ഷണവിധിക്രമ, മെന്നിതെല്ലാം
കാലോചിതപ്പടി പഠിച്ചതിലൊക്കെയും
നിലോപ്പിലാക്കികൾ വിദഗ്ദ്ധതനേടിടേണം. 51

ഉണ്ണികിടാങ്ങളെ വിളിച്ചരികത്തിരുത്തി
കണ്ണിട്ടു ചികിത്സയെഴുതുന്ന ശത്രുവല്ലാ
വിണ്ണിലെ [illegible] മനാകത്തിലെയും
വണ്ണിച്ചു നല്ലവഴികാട്ടി നടത്തിടേണം. 52

ഛാവല്ലഭൻ പരവപൂതനെന്നിവണ്ണം
സൌവർണ്ണവർണ്ണ പ്രകൃതിക്കനുരാഗിയാവും
രാഗം പകർന്നപതിയിൽ പ്രതികൂലരാഗം
കൈവന്നിടൊല്ല സതിമാർക്കതിശാലികൾക്കും. 53

സാമാന്യമിഗ്ഗുണഗണങ്ങളിണങ്ങിടാത്ത
വാമാക്ഷിമാർക്കു ഗൃഹിണീനിലയാർന്നിരിക്കാം
ഹേ മാരവിന്ദമൊഴി! മറ്റു തരത്തിലായാൽ
ക്ഷേമാപ്തിയില്ല പരനും കലത്രം ഗൃഹിക്കും. 54

നേരോടിവണ്ണമവളോടറിവിന്നു നല്ല-
സാരോപദേശമരുളിച്ചെയ്തു ചിരവോടുകൂടി
താരാമലർമേനിയൊടുമാചന്ദ്ര സുഖിച്ചുവാണ-
മാരോപമൻ നിഖിലശാസ്ത്രമറിഞ്ഞശാസ്ത്രി. 55

തന്നുള്ളിൽമാതിനൊത്തിടാം പ്രിയയോടുകൂടി
രണ്ടാം സുരേന്ദ്രഗുരുവായ മഹീസുരേന്ദ്രൻ
കൊണ്ടാടിയന്നിലയമത്തിൽ വസിച്ചിടുമ്പോ-
ളുണ്ടായിപോലൊരുദിനം തപനോപരാഗം. 56

താമധിനാഥ തപനഗ്രഹണങ്ങളിൽപ്പോയ്
വാരാശിതന്നിൽ മുഴുകിയഘപാതകങ്ങളെ
നേരായൊഴിച്ചുക ശുഭാവഹമാകയാല-
ദ്ധീമാഗ്ര്യനവിടെ നിന്നതിനായിറങ്ങി. 57

“സാരജ്ഞരായ മറയോരരുളുന്ന പുണ്യ-
വാരങ്ങളിൽ ഗ്രഹണമുള്ളതിനം വിശിഷ്ടം
‘ഇതിന്നു സൽക്രിയകളെ ചെയ്യു’മവൻ ജയിച്ചു
ഘോരാഘപോഷമഖിലം സ്ഥിതി”യെന്നു ശാസ്ത്രം. 58

ധർമ്മപ്രശസ്തവിധിയോത്തു ജനാനുസാരം
കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു കാളിന്നൊരു തെറ്റിടിപ്പോൻ
നിർമ്മത്സരൻ പ്രകൃതിചാപലമായബോധ-
മർമ്മം തകർക്കുമതുകണ്ടു നിരാശ്ശകൊണ്ടോൻ. 59

ഗ്രാമങ്ങളിൽ പ്പുഴുപോലിഷ്ടർ കുടിച്ചൊത്തു നിന്നു
ധാമങ്ങളൊന്നൊന്നർ തുടർന്നാവിനോദവേഷം
ഈമട്ടിലുള്ള പല ഗോഷ്ഠികൾ നാലുപാടു-
മാമന്നിൽ വന്നവന്ന വേദനയാക്കിയുള്ളിൽ. 60

മുമ്പൊക്കെ നൽത്തുളസിയും പൂളുവും കലർന്ന
വമ്പോടെഴുന്ന ധരണീസുരമന്ദിരങ്ങൾ
അമ്പമ്പ! വല്ല ചെടിയും ചെവിയിണ്ടലഞ്ഞ-
പ്പൊണ്ണ്ടിയും തെളിയൊടൊന്നിഹ കണ്ടിടുന്നു. 61

ധ്യാനസ്ഥരായവനിവാസികൾ പണ്ടു സാമ-
ഗാനത്തിനാൽ മുഖരിതസ്ഥലമിതന്നിരുന്നു
മാനങ്ങളിന്നിവയഹോ! മടിവിട്ടു ധൂമ-
പാനങ്ങളാൽ സ്സുഖമിയന്നു മരുന്നു കഷ്ടം! 62

മാറത്തുകുറതൽ, കുടിപെട്ടൽ, മനസ്സിലൊത്തു-
ന്നോരുത്ത കൈകൂടി, തനിപ്പു മുഖംവെടിപ്പൽ,
ഓരങ്ങളൊത്തു പലവിധമുപരത്തു സന്ധ്യ-
നേരത്തെചാന്തു, ലിപ വൈദികവൃത്തിയിപ്പോൾ. 63
നേരത്തിനില്ല മരയാൽകൂടില്ല വല്ല-
നേരത്തുമില്ല നില സന്ധ്യവിധിക്രമത്തിൽ
നേരൊന്നുകൂടിയൊട്ട് കുടയോടോത്തു സന്ധ്യ-
നാലാമതിൽ പകമിതാവർ കഴിപ്പിയാക്കി. 64

ശീലിക്കണംപ്രതിദിനംനിജപൂർവ്വജന്മാർ
പാലിച്ചുവന്ന തൊഴിലാദരവോടുകൂടി
ചേലില്ലിതെന്നുവെടിയായ്ക പുരാ മുകുന്ദൻ
കാലിക്കുലങ്ങളെ മേച്ചുനടന്നതില്ലേ.
സാധുത്വമൊന്നിലയിൽ ചെറുതുംസ്വകൃത്യ
ബോധംവിടാതുപഴമക്കുടികെല്പ്പെടേണം
ബോധംതികഞ്ഞൊരു മഹാശയനായ ധർമ്മ-
വ്യാധൻ നടന്ന വഴികണ്ടു നടന്നിടേണം.

എന്നത്രെ മഹൻനമ്പൂരി ധർമ്മത്തെ സംബന്ധിച്ചു ചെയ്യുന്ന വലിയ ഉപദേശമാകുന്നു. ഭാരതംവനപർവ്വത്തിൽ മാർക്കണ്ഡേയസമാസ്യപർവ്വത്തിലെ ധർമ്മവ്യാധോപാഖ്യാനത്തിലെ പ്രധാനതത്വവും ഇതുതന്നെയാണ്.

"ആചാരശ്ച സതാംധർമ്മ-
സ്സന്തശ്ചാചാരലക്ഷണാഃ
കാമക്രോധപരിത്യാഗഃ
ശിഷ്ടാചാരനിഷേവണം
കർമ്മ ചശ്രുതസമ്പന്നം
സതാംമാർഗ്ഗമനുത്തമം
ശിഷ്ടാചാരംനിഷേവന്തെ
നിത്യം ധർമ്മമനുവ്രതാഃ"
"സ്വധർമ്മത്യജതോമുഖ്യമ
നധർമ്മ ഇഹ ദൃശ്യതെ
സ്വകർമ്മനിരതോ യസ്തു
ധർമ്മഃ സ ഇതി നിശ്ചയഃ" (ഭാരതം വനപർവ്വം)

ഇത്യാദിധർമ്മവ്യാധോപദേശത്തിന്റെ ഗൌരവത്തെ മ

സാന്നിദ്ധ്യമെന്നു പറയുന്നതു പാരിലിപ്പോൾ
സായൂജ്യവിഭവൊടു കൂടി നിവാസമല്ലേ
പറയുന്ന മേടികൾ വരുത്തി വിഭവമാരെന്തുമേ_
കാരുന്ന തന്റെ കാലെങ്കിലുമില്ലമാനം. 17

കാലത്തുണർന്നു കുളി, സന്ധിവിചാരത്തു സന്ധ്യാ_
കാലത്തു നിത്യവിധി, യാചനാദി കൃത്യം
മാലറ്റു ചെയ്തു, വെറുതേ കളയാതെ ചിത്ത-
ക്കോലം ധരിച്ചു കലവൃത്തികൾ വിപ്രരാണം. 72

ഇല്ലം, സ്വത്വം, വിഭൂതി, യാതി, മതാദിമാത്യം
ചൊല്ലും സ്ത്രീവിത്തു, കടുതെന്നിവ പുല്ലുപോലെ
കില്ലറ്റു വിട്ടുവില കൊണ്ടിഗംബരന്മാ_
രില്ലതൽ സ്വർഗ്ഗവിചാരം സമയമാച്ചിടുമാർ. 73

കോളിൻപരമ്പുകളിൽ നെൽക്കതിർ കാത്തിരുന്നു,
കാളിന്ദ്യ നിത്യ നരകത്തുവെടിഞ്ഞു വെട്ടാൻ
വാളിട്ടിരിക്കിയതു കണ്ടിരുകാതെ നിന്നു,
തോളിൽക്കുമന്നു നൃപധ്വാലി, ചവിട്ടുമേറു. 74

ഇന്നമാതിരിയില്ലിഹ പരാത്മനേക കൃത്യം
സാമാന്യമല്ല ജനനാം മതൻ നടത്തി
ഞാനമാന്യനാണെ സമരവസായുള്ള ധന്യൻ,
ധീമാനി മാറി മറിയുന്നവരാണല്ലോ. 75

പണ്ടുള്ള പണ്ഡിതരിൽ വെച്ചധികം പഠിച്ചു-
കൊണ്ടുള്ള കാഥികിതിനേഴും ഒടിയാത്ത കാല
കണ്ടും കുളിപ്പുരമ, കാലവിശേഷ ചേർന്നു
കൊണ്ടും നടന്നു വഴിപോയതറിഞ്ഞിടാതെ. 76

വെള്ളിപ്പൊടിപ്രകരമപ്പുറമെകൊണ്ടണയുന്ന
തള്ളിപ്പുറത്തിയ വിധം തിരമാലചാർത്തി
തുള്ളിക്കളിച്ചു മറിയുന്ന മഹാസമുദ്ര-
മുള്ളിൽ കനത്ത കുതുകത്തൊടു കണ്ടു വിപ്രൻ. 77

അമ്പോ! സമുദ്ര, മുടനസ്സഗരാദികൾക്കും
വൻപാർന്നൊരാമനമഗസ്ത്യനു മന്നശാസ്ത്രി
തൻപാപപംക്തിയെയൊഴിവാക്കുവതിന്നുവാരിധി
മുമ്പാകെ വീണ വഴിപോലെ നമസ്കരിച്ചു. 78

ധീരാശയൻ കരകേറി മറിഞ്ഞിടാത്ത
നേരായ നല്ല നില ഭൂഷണമെന്ന തത്വം
നാരായണനന്റെ മണിമന്ദിരമെന്ന പാരിൽ
പ്പേരാളുമാഴി വെളിവാക്കി വിളങ്ങിടുന്നു. 79

മാനന്ദമോടും തിരകളായ കരങ്ങൾപൊക്കി
സ്നാനത്തിനുത്തമ ജനത്തെ വിളിച്ചിടുന്നു;
എന്നല്ലസ്സജ്ജനവരർകളെ വ്യൂഹമുള്ളമച്ചു-
ഘോഷത്തിനാൽ മലിനതയെയകറ്റിടുന്നു; 80

കൈവന്നൊരാപ്പുലിത്തു ചിലർക്കു; ചിലടമ്പരം-
നിലവുംപൂജയും കുകലമൊരോട്ടിരുന്നതെന്തോ;
സമൃദ്ധിവം സകലർക്കിലും; മാർമ്മമെന്നോൻ
മേലൊത്തമാതിരിയിലുള്ളിനാനന്ദമൊഴം; 81

പാരിൽപ്പുകഴ്ന്ന സഗരാദികൾ ചെയ്തുവെച്ച
ഭൂരിപ്രയത്നമതു തൻഫലമാം സമുദ്രം
സൂരിപ്രവീരമണി ശാസ്ത്രി മഹീസുരന്നും-
ത്താരിൽകലുള്ള രസം തരസാ വളർത്തി. 82

ചാടിക്കളിപ്പു തിരതൊട്ടുകിടാങ്ങൾ; കൂട്ടം
കൂടിക്കലർന്നലയെഴുന്നൊരു ‘‘മാമ’’നാകം
ഓടിക്കരേറിയലമാസ്സു; മട്ടത്തുമേലേ
ധാടിസ്സുകോറിയെഴുതും; തിരവന്നുമാച്ചും. 83

കല്ലിട്ടു ചാടിയതുമുങ്ങിയെടുത്തിടുന്നു,
തല്ലിട്ടുവന്നിരയിലുന്തിമറിച്ചിടുന്നു,
നല്ലിഷ്ടമുള്ളവർ കരങ്ങൾപിടിച്ചിറങ്ങി
മല്ലിട്ടുനിന്നു തിരയിൽക്കളിയാടിടുന്നു. 84

ഈ മാതിരിക്കളിരസം; വലിയോരിറങ്ങി
ക്ഷേമാത്മമായ്മുഴുകിനിന്നു ജപിച്ചിടുന്നു
നാമാഴിതൊട്ടതൊഴുതാത്മഗതിക്കുവേണ്ടി
ശ്രീമാധവസ്തുതിയൊടൊത്തു ജപിച്ചുമുങ്ങാം. 85

കല്പിച്ചു ചൂടിയമുണ്ടാടിവാക്യമെന്നി
യൊപ്പിച്ചുതക്കസമയത്തതറിഞ്ഞിറങ്ങി
അപ്പിച്ചു ചിൽപുരുഷനിൽ കൊളുന്നുമുങ്ങി
തപ്പിച്ചു ശാസ്ത്രിവിധിപോലെ; കരയ്ക്കുകേറി. 86

തീരേനടക്കുമളവാലപിച്ചുമൗലികണ്ടു
ചാരേശിരോലിഖിതമുള്ള കപാലമപ്പുറം
പാരേണമെന്നകതതിട്ടുതുകങ്ങലാക്കി
നേരെത്തുടപ്പുവിധിയിട്ടൊഴുത്തുനോക്കി. 87

സാരം ധരിപ്പതിനുസൽകവിശാസ്ത്രിയെ ഞാ-
നേറ്റം ക്രമിച്ചു കരട്ടിൽ പൊതുങ്ങോത്തതില്ല
ധീരൻവിറിഞ്ഞി തലയോട്ടിൽ വരച്ചപത്ര്യം
സാരജ്ഞർകാണുന്നതെട്ടത്തിവിടെ ഞാ ചേർക്കാം. 88

"ജന്മപ്രഭൃതിദാരിദ്ര്യം
ദേശപാഷാണിബന്ധനം
സമുദ്രതീരമരണം
കിഞ്ചിദ്ദോഷം ഭവിഷ്യതി."

ഇല്ലായ്മ പേറ്റുമുതൽക്കൊരു പത്തുകൊല്ലം
വല്ലാത്ത ശിക്ഷ, ശരി ചത്തതുമാഴിവക്കിൽ
ചൊല്ലാം നമുക്കിതുവരെപ്പൊരുളം, തെല്ലുബാക്കി-
ക്കില്ലാ നിവൃത്തിയിതു; ചത്തവനെന്തുപിന്നെ? 89

ഈ വാസ്തവസ്ഥിതി നിനച്ചു മുദായശങ്കം
പോവാൻ തുനിഞ്ഞു തെല്ലുസമയം തലകീഴ്ത്തു നോക്കി
ആവാതെ ഞാൻ തലമണ്ടയെടുത്തു കൊണ്ടു-
പോവാനൊരുച്ചവിധികല്പിതമായിരുന്നു? 90

ധീമാൻ ധരാസുരവരൻ മതികൊണ്ടു പദ്യ-
സാരം നിനച്ചു തലയാട്ടുകയത്തിലവനി
താരമ്പടെ പരിവടിവാർന്നെഴുത്തകമ്പ-
ക്കാരൻറെ കട്ടിലവിടന്നു നടന്നു മെല്ലെ. 91

കൂടം തിരിക്കുമരികിൽ കളിയാക്കിവന്ന-
കൂടുന്ന കൂട്ടരെയുമൊന്നുമറിഞ്ഞിടാതെ
ഈടറ്റൊരാധിയൊടു വിചാരമൊളിച്ചു മൂല-
മാട്ടുന്ന ചിന്തയൊടു ശാസ്ത്രിഗൃഹത്തിലെത്തി. 92

ഭ്രാന്താകുമിക്കഥ കഥിക്കുകിലെന്നൊരച്ചം-
ച്ചെന്താമരാക്ഷിയൊടുമാരൊടുമോതിയില്ലാ
ചിന്താനിവൃത്തിവരെയാത്തലമന്നുവേഗം
താന്താൻ കരേറിയൊരമെത്തിലൊളിച്ചുവെച്ചു. 93

എന്നിട്ടുശാസ്ത്രി ഭവനത്തിനകത്തു ചെല്ലും
മുന്നിട്ടുവന്ന കുശലം കയിൽവാങ്ങിച്ചൊല്ലി
വന്നിരുവല്ലഭയൊടൊത്തു രസിച്ചുകൊണ്ടു
ചെന്നിട്ടു കാൽകഴുകിയൂണു കഴിച്ചുവേഗം. 94

വൃത്താന്തമൊന്നിതുമനസ്സിൽ മറച്ചു വെച്ചി-
ട്ടുത്തമരായതചിലോചനയോടു നിത്യം
സത്താം പുരാണകഥയോതിയുമീശപാദ-
പത്താരണഞ്ഞു; മഴലാറു വസിച്ചു വിപ്രൻ. 95

ഉണ്ടൊരുകൈകഴുകിടുംസമയത്തു, തെങ്ങിൽ-
കൊണ്ടൊരാരിവെച്ച തലമണ്ടയവന്നിടാനാം
കണ്ടൊരു നേരമതിനാൽ വിചാരമുള്ളിൽ
കൊണ്ടൊരാമാടലൊടിയെന്നുഴന്നോറ്റു പോകും. 96

പ്രാണേശ്വരീ! ശ്രീയുവസംപ്രതി തെങ്ങിൽനോക്കി-
വാണവരെന്തിനുവിചാരമിയന്നിടുന്നു?
കാണുന്നതിന്നരിയ തെങ്ങിലിരിപ്പതെന്തെ-
ന്നാണെങ്ങളുണ്ടു മുഖവായി വിചാരമുള്ളിൽ. 97

എന്നോടിതൊന്നുമുരചെയ്യുവതില്ല, കാന്തൻ-
തന്നോടിതെങ്ങിനെ കടന്നുപറഞ്ഞിടും ഞാൻ
എന്നോർത്തു തെല്ലിടയിരുന്നു; വരുന്നതെല്ലാം
വന്നോട്ടെ; യെന്നവളുരച്ചു പുറത്തിറങ്ങി. 98

എന്നിട്ടു തെങ്ങുകയറിച്ചുള്ള കല്ലുലാക്കി
പന്നിട്ടുടൻ വൃക്ഷതിരാളെ വിളിച്ചുകാട്ടി
മുന്നിട്ടു കണ്ടതലമാന്തെ നെട്ടു നോക്കി-
ട്ടന്നിശ്ശമാസികമിചിരിച്ചവളോടു ചൊല്ലി, 99

3 *

ചൊല്ലാൻ നിൻെറ പതി പണ്ടു പെരുത്തുകാലം
നല്ലോരൊരുത്തിയൊടു ചേർന്നതി സക്തിപൂർവം
ഉല്ലാസമാർന്നു പതിവായി രമിച്ചിരുന്നു
മല്ലാക്ഷി! സൂക്ഷ്മമിതു ഞങ്ങളറിഞ്ഞിരിപ്പൂ. 100

വന്നോരുമത്തരണികൾക്കക രണ്ടു കൊല്ലം
മുമ്പേ മരിച്ചു മരനാശംഘരയെത്ത്ര നിത്യം
പൊൻപേട മാന്മിഴി! വിഷാദമൊടാവസൂടി
തൻ പേർ പറഞ്ഞു കരയുന്നതുമുണ്ടു ഘോഷം 101

അന്നാരി തൻെറ തലയോടിഹ കൊണ്ടുവന്നി-
ട്ടിന്നാളികേരതരുവിൻ മുകളിൽക്കരേറി
നന്നായിവെച്ചു ദിവസപ്രതി കണ്ടു കണ്ടു
തന്നാധിയങ്ങിനെ കെടുത്തുകയായിരിക്കാം. 102

പാരിന്നു പത്മമുഖി നീ! വിടവൃത്തിശാല-
ന്നോരിവിഴയൻെറ മഹിഷി പദമാർന്നിരിപ്പൂ
നേരിട്ടു ഞങ്ങളിതു ചൊൽകിൽ നിനക്കു കോപം
പൂരിക്കുമെന്നു കരുതിപ്പറയാഞ്ഞതാണേ. 103

ഇവ്വണ്ണമായവർ പറഞ്ഞതു സത്യമെന്ന-
പ്പൂർവം ധരിച്ചു വിലപിച്ചു പൊഴിച്ചു ബാഷ്പം
ഹാ! വല്ലഭൻ ചപലനെന്നവൾ വിശ്വസിച്ചു
വൈവശ്യവും പെരിയ കോപവുമാർന്നു പാരം. 104

“നില്ലാണിവൻെറ സുകൃതക്കേടി ദൌസ്സൃപ്ത-
ത്തോല്ലായതും ഹൃദയമായതു” മിത്തരത്തിൽ
അയ്യോ! ചിരിച്ചുപറയും കണവൻെറ കള്ള-
ക്കയ്യാമ കണ്ടു കഠിനം മമ മാനിതാരേ! 105

ചത്തിട്ട മല്ലപാലതൻ തലകണ്ട കാണ്മാൻ
ഹൃത്തിങ്കലിത്ര രസമോ മമ കാമനാല്ലോ!
വിത്തിട്ട നട്ടവള്ളിലാനന്ദമാശ മൊത്തു
കത്തിക്കരിഞ്ഞു പുകയുന്നു മനം മദീയം. 106

എന്നിത്തരത്തിലവൾ ചൊന്നതുകേട്ട ശേഷം
കന്നിപ്പുമാരരിയ മാനികളേവമോതി
“കന്നിപ്പുപോലെ മഴലാൺമഴലാപ്പു ഞങ്ങൾ
നിന്നിഷ്ടമൊത്തു പറയാമൊരു നല്ല സൂത്രം. 107

കാട്ടം തെറിപ്പുപണി യിന്നല തച്ചുടച്ചി-
ന്നൂട്ടുന്ന ചോറൊടു കലത്തി വിളമ്പിയാലും
വേട്ടുള്ള പതിയുടെ രുചിയിതിൻ പ്രകാരം
കാട്ടുന്നവൻ വികൃതിയാണിതിനെന്തു ദോഷം? 108

സാമാന്യമല്ല മസമിതല കാൺകിലെന്നാ-
ലീമാന്യവിണ്ണിതു ദുഷിപ്പുകിലെന്തു കൂടം?
വാമാക്ഷി! വല്ലഭനു തൃപ്തിപ്പെടുന്നതിന്നു
നാമാരകെ നോക്കണമതല്ലീ നമുക്ക ധർമ്മം?” 109

എന്നിപ്രകാരമവരെപ്പിരിക്കുട്ടി വിട്ടി-
ട്ടോണിച്ചു ചേട്ടകൾ തിരിച്ചു ഗമിച്ചശേഷം
കണ്ണീരുവെച്ചു പതിയെക്കാറിനം ചതിപ്പാ-
നന്നിക്കഴിഞ്ഞു—വിധിവൈഭവ മൊത്തുനോക്കു. 110

കണ്ടിക്കരിക്കുഴലി വല്ലഭനുള്ള സത്യം
കണ്ടില്ല ദുഷ്ടതയെഴും വ്യക്ഷമിപ്പ കിട്ടാൽ
കണ്ടിച്ചു മണ്ണപൊടിയാക്കിയതിന്നു ചോറിൽ
കൊണ്ടിട്ടു കാന്തനു വിളമ്പി യശോകുടപ്പം! 111

വൃത്തിയ്ക്കു തക്കപരിഷേചനമാചരിച്ചു
വർത്തിച്ചു കൈകഴുകിയിട്ടു മലർത്തിയപ്പോൾ
ആത്തികളാസ്യ വിധിപോലെ കുടിച്ചുനീരു
വീണ്ടീസ്സമന്ത്രമതു ശാസ്ത്രി കുടിച്ചശേഷം. 112

പ്രാണാഹുതിസ്സു ഇടയംസമയത്തു ചോററിൽ
കാണായിവന്ന കുരുടൊക്കെയെടുത്തു കയ്യിൽ
എണ്ണായതാക്ഷിയെ വിളിച്ചുട"നെന്തിതെന്നൻ-
പ്രാണാധികപ്രിയതമേ സതി! നോക്കുകെന്നാൽ." 113

ചോററത്തുള്ള ചില ചേടികളോ ചൊന്നവണ്ണ-
മെററല്ലുറച്ചു ചതിചെയ്യുവതില്ലെടോ
തെററെന്നു കാന്തനൊടു ശുണ്ഠിയെടുത്തു നിന്നു
കാറൊക്കരിങ്കുഴലി യച്ഛ മുഷിച്ചിതേവം. 114

ഉള്ളത്തിലേറവു മിണങ്ങിയിരുന്ന വേശ്യ-
യ്ക്കുള്ളകപാലമിഥ കണ്ടു പൊടിച്ചതെല്ലാം
കള്ളം കളഞ്ഞു തവ ചോറൊടു നൽകി ഞാൻമു-
മ്പുള്ളാ സ്സ്വഭാനതിനടച്ചിതു വരാതിരിപ്പാൻ. 115

രോഷം മുഴുത്തു നിജ വല്ലഭയിപ്രകാരം
ദോഷതരാർത്ഥ പറയും മൊഴി കേട്ടനേരം
ശേഷങ്ങളെന്നാലിജന "താൻ തിന്നുണ്ടാകിലൊ-
മേനം കഴിഞ്ഞു ശരി"യെന്നു മനസ്സിലായി. 116

നളൻ.

(ഒന്നാം സർഗ്ഗം.)

“ഹേ! താങ്കൾതന്നെ യെഴുതിത്തരണം നമുക്ക
ജാതാദരം ‘നള’നിലാദിമസർഗ്ഗ” മേവം
പ്രീതാശയൻ പ്രിയസഖൻ പറയുന്നു, വാണി-
മാതാവുതന്നെ ഗതി; ഞാനെഴുതാൻ തുടങ്ങാം. 1

മജ്ജുലികത്തല വിറയ്ക്കുന്നതി, കൃതിക്ക
സജ്ജന്നിടേണ, മൊരുപേരിവനാവരേണം,
ഉൾത്തുള്ളിടും കരുണയോടതിലേശമെന്നു പ്ര-
ജ്ഞുള്ളുമെഴുന്ന നിഗമപ്പൊരുളേ! സഹായം. 2

ഉണ്ടായിപോലൊരു മഹീപതി നൈഷധന്മാ-
ർക്കുണ്ടായിരുന്ന സുകൃതങ്ങൾ ഫലിച്ചപോലെ.
കണ്ടാൽപ്രസിദ്ധ നളകൂബരനും നിതാന്തം
കൊണ്ടാടുമത്രസുഭഗൻ നളനാമധേയൻ. 3

നല്ലാരെഴുന്നിരവിലും പകലും, വിശേഷി-
ച്ചെല്ലാമെപ്പോഴും കലകൾകൊണ്ടതിപുഷ്ടപാദൻ,
ഇല്ലാ തരിമ്പുമവിടെക്കൊരുപക്ഷഭേദം
ചൊല്ലാളുമാനൃപതി ചന്ദ്രനിലുംമനോജ്ഞൻ. 4

ആരാലുമത്രനതനാകിയതന്മഹസ്സാൽ
പാരാരുപാരമുഴവൻ തെളിയിച്ചജസ്രം,
ആരാജവീരനഹി ഭൃതിപോലെ താഴെ,
ചേരാതെ വിഷ്ണുപദസേവകനായ് വിളങ്ങി. 5

നാട്ടിൽപ്പരക്കെ സുവൃഷ്ടി, സമാജയന്തൻ-
പാട്ടിൽ, സുവൃഷ്ടി പതിയാത്തിടമില്ലതെല്ലും,
ക്ഷുദ്രിന്നധർമ്മമുടയാകിയ ദാനവാരി
ഒട്ടിന്നനേകവിധമൂഴിയിലുല്ലസിച്ചു. 6

വല്ലാത്തവൈരിഗണമായവനാരത്തവാട്ട-
മില്ലാതെ ഭീതിയിലെരിപ്പവ നാരുമല്ല,
എല്ലാമെപ്പൊഴും ശുചിതപൂർണ്ണവനാശ്രയാഗ-
നല്ലാഴ്ച്ചിലും നൃപനാവൻ ഭീമനന്നു തുല്യൻ. 7

ചൊരാതനീതിയുടയന്നു, അവന്റെ രാജ്
ത്തെയാരാതെ ഭീഷണിതി നടത്തുവോനായ്,
മാറാരിലും മഹിമയാൽ സമരത്തിയാമല്ലു-
കാരാന്നൃപൻ യശസ്സിനാസ്പദമായ്ത്തിളങ്ങി. 8

ഏകാന്തവാർത്തകളെ വാസ്തവമായ് ഗ്രഹിപ്പാ-
നേകാകിയായി രജനീചരനാകയാലും,
പാകാരിതൻ പ്രണയഭാജനമാകയാലും,
പേർകൊള്ളുമാക്ഷിതിവരൻ നിരൃതിക്കു തുല്യൻ. 9

ന്യായം വെടിഞ്ഞു നരർതൻ ഗളബന്ധനത്തി-
ന്നായത്തമാണവനെന്നതമ ധർമ്മപാശം;
ഭയം പെടാത്ത മനുജൻ പൊതുവിൽപ്രചേത-
സ്സായശോഭാധിപൂർണ്ണൻ വരുണോപമനായാൻ. 10

എല്ലാടവും പഴുതറിഞ്ഞു കടക്ക, മെല്ലെ-
കില്ലാ തൊഴിൽക്കൊരു വിധത്തിലു മന്തരായം,

ഉല്ലാസവും കളിതമേററ മിയററുവോരാ-
ളെല്ലാമന്നൃപതി സമ്മതി തന്നെയാക്കും. 11

ആരാൽവലഞ്ഞണയു മർത്ഥികളെക്കരിച്ചു
ധാരാളമായ് ധനമവർക്കു ചൊരികകൊണ്ടും,
ശ്രീനാരദാജ്ഞ നിലയിങ്കലിരിക്കകൊണ്ടു-
മാരാജ്യമെങ്ങുമിതി യല്ലകൊലൻ സുഭദ്രനായി. 12

നാമം ജപിക്കിലൊഴിയും കലി; യത്ഥധർമ്മ-
കാമങ്ങളിൽ ത്രിനയനന്റെ മഹാനസിദ്ധം;
ക്ഷേമം നിജാശ്രിതതതിക്കവളർത്തി, വൈരി-
സ്തോമത്തിലുഗ്രതയുമുണ്ടു നൃപൻ ശിവൻതാൻ. 13

നല്ലാർകുലങ്ങളിലുമ്പെകലും നിനപ്പോൻ,
മല്ലായുധാരി സുഭഗൻ, വിജിതേന്ദ്രിയേശൻ,
വില്ലാളിവീരനിളകാത്തില പീഡയാക്കു-
മില്ലാതമാതിരിനളൻ മനുവെന്നപോലെ. 14

ശീലാഢ്യരാം സുഖവൃത്തിയിൽ നിന്നവിടെ-
ത്താലാന്നുപെണ്ണ നിലനിർത്തി സമാപിധർമ്മം;
ശ്രീലാളിതസ്വകലംപൂർത്തികരാളമിച്ച-
പോലാരമിച്ചു പുരുഷാർത്ഥചതുഷ്ടയത്തെ. 15

ധർമ്മം ധനത്തോടുകടന്നു, ധനം കടന്നാ-
ധർമ്മത്തൊടങ്ങി, വകളോടുകടന്നു കാമം,
ശർമ്മകെടുംപടി കയർത്തിടയാതെ സർവ്വ-
മർമ്മജ്ഞനാം നൃപതി ചെയ്തിതു സംവിധാനം. 16

ധർമ്മാർത്ഥകാമമവയി നൃപ നാസക്ത മട്ടിൽ
നിർമ്മര്യമായവയിലാ മമതാർന്നിരുന്നു;
വന്മാരി, മഞ്ഞു, വെയിലെന്നിവയോടിണങ്ങു-
മമ്മേലെഴുന്ന വികാര വിശേഷമുണ്ടോ? 17

പൂർവ്വമുപായ നിരയൊന്നു ഗുണങ്ങളാറും
പാഴായിടാതെ വരുവാൻ നൃപനോടിണങ്ങി
താഴ്മയുയർന്നി കൃതകൃത്യതയോടുകൂടി
വാഴുന്നവക്കിടവരുന്നി ബലാബലങ്ങൾ. 18

ധാരാളമാവശ്യത, പരം വ്യസനങ്ങളൊന്നും
ചേരാതെ, കുറിവകളൊത്തവരെ നൃപാലൻ
നേരായറിഞ്ഞു നിയമപ്പടി സപ്തമന്ത്രി-
മാരാക്കി നീതിനിഗമക്കടലിൽ കുളിപ്പാൻ. 19

മന്ത്രിപ്പുരയ്ക്കകിൽ വിരതക്ഷ നൃപകൾ നിന്നാ-
മന്ത്രിപ്രധാനികളെയും ബഹുഗൂഢഗൂഢം.
മന്ത്രിച്ചമന്ത്രവു മിളക്കവതിന്നു ലോക-
തന്ത്രി ക്ഷിതീശനൊന്നുവും പഴുതേകയില്ല. 20

നേരായ ചാരർവഴി ശത്രു സുഹൃത്സമന്മാ-
രാരാകിലും ഗതമറിഞ്ഞു, വരത്തമത്തിൽ.
പാരാതെസന്ധി മുതലായവ വൃത്തിയാന-
മാരാജമൌലിയിവയാൽ വശരായി നിന്നി. 21

പാരിൽപരന്ന പടയില്ല,ല മണ്ഡലത്തിൽ
പേരിനുമാത്രമുളവാം ചിലടങ്ങളു മാത്രം;*

രോഗമില്ല; ഭീയുമില്ല, നളന്റെരാജ്യ-
ത്താർ ദിപ്രകാരമിളകാതിളകാത ധന്യൻ. 22

വില്ലുകളില്ല പടകൾക്കില്ല മന്നരില്ലാ-
ക്കില്ലുന്ന മല്ലരുമവരാവഴലില്ലാതാരാം;
വല്ലന്തിയില്ല, കടുവെന്നൊരു കേൾവിയില്ല,
തെല്ലുല്ലസന്തി! ചന്ദ്രൻപോലെ ധനസ്ഥിതം. 23

മാനസുഖം ധനഫലം, നിശമത്തിനന്ത്യം-
ധനംഫലം, തിസ്തെതകഫലം കളത്രം,
ജ്ഞാനശ്രുതത്തിനുഫലം ശുചിവൃത്തി, യെന്നി-
ങ്ങനെയാം ജനങ്ങളിൽ വളർത്തി വസുന്ധരേശൻ. 24

തിക്കൊപ്പൽ മറ്റുകവിടെയും വരുന്നോരുള്ളു-
മാക്കൂട്ടലിൽ സ്വപതി കേറി വിടുന്നവരും,
ദ്രോഹം നികളുവിതയെ പുക്കിതി -
കൊടുക്കുമതിനെ നളനാട്ടുകളെ നിവൃത്തി. 25

കല്ലുറക്കണതൊട്ടിട്ടും കടയിൽ കിടന്നു-
കപ്പുണത്തിലവനെ നിരപ്പിപ്പതെ, നാൽ
ഒല്ലുധനാപ്പിലവരോ വഴിലാളമിന്നു-
കല്ലൻ നളൻ ധരണി വാണരുളുന്ന കാലം. 26

പ്രീതിപ്പെടുംപടി ധരാതലിവിട്ട നാലു-
ജാതിക്കു മുത്തമപഠിപ്പിനു തക്കമാക്കും
നീതിജ്ഞനാമനൃപതി വച്ചുകൊടുത്തു പാരം-
നീതിപ്പണം പലിശകൂട്ടി പിതൃനാട്ടിൽ. 27

രാജ്യത്തിലെപ്രജകൾ, നൃപനിലമർന്നൊക്കെയും
പൂജ്യതപമോർക്ക്, മവരെഴും സുപുത്രരെന്നും
പ്രാജ്യപ്രമോദമൊടരചൻ നിനയ്ക്കും;
ത്യാജ്യൻനൃപാലക നൊരുത്തന മില്ലൊരേടം. 28

കാരുണ്യം ചെയ്യുവതിലില്ലലി; വാർദ്ധക്യത്തി-
ല്ലോരാംവലഞ്ഞ വരിലും നൃപനെന്നു, പക്ഷേ
ചോരന്നു സൽകൃപ പൊഴിക്കുക തൻറെകണ്ണി-
ന്നാരാഞ്ചുവക്കുകിവ വേണ്ടി വരാറുമില്ല. 29

ധർമ്മാർത്ഥകാമ മറിവോ രറിവുള്ള വൃദ്ധൻ
സംജ്ഞാന്യരാജ്യങ്ങളിൽ പറയുന്ന വാക്യം
അമ്മാനവേന്ദ്രമണി കേട്ടധരിച്ചു രാജ്യ-
ത്തമ്മാതിരി പ്പുതുപരിഷ്കൃതി ചെയ്തിരുന്നു. 30

എല്ലാകൃഷിക്കു മുതകം ചിറതോടു, വാപി
നല്ലവെള്ളം, വിളവുകൾകളെ ന്നിതെല്ലാം
ഉല്ലാസമാ പുരുഷപുംഗവനേർപ്പെടുത്തി-
ട്ടില്ലാതെയാക്കി പരമീതികളീശനാമൻ. 31

ഗോരക്ഷ പുഷ്ടഫലരക്ഷ യിവയ്ക്കുമാന-
വീരൻ ഗമിൻ മധുപ്പെതം ഗ്രമമെന്നിതെല്ലാം
പാരെന്തളിഞ്ഞു ധരണീവിബുധർ നൽകി-
പ്പോരന്നു നാകനഗരത്തിനു തുല്യമാക്കി. 32

വേദങ്ങളാംശാസ്ത്ര നിരകളാന്ത മാക്കമായു-
ർവ്വേദമെന്ത്യാ കവിതയിലെത്തൊഴി ലാത്മതന്ത്രം.

സാമവേദാതിഥിയിലന്നു വിദഗ്ദ്ധർ ദ്രുപ-
പാർപ്പിന്നു മേവലമാകകൊണ്ടായിരുന്നു. 33

“ഒന്നോർക്കണം പ്രജകളേ, നിങ്ങടെ കല്പനകൾ
നിന്നോർമ്മവെച്ചു വന്നികാപ്പവനീ മനുഷ്യൻ;”
എന്നോതിടും സഭയിൽ നിന്നു വിനീതനായി-
ട്ടന്നാ നരേന്ദ്രനുടെ നയവും വിനയത്തെയപ്പം. 34

ഇല്ലാത്തതില്ലപ്രകൃതി സംസ്കൃതി, ചെയ്തുസാഹ്യം
ചൊല്ലാത്തതില്ല വദനേ ടകഥിലെന്ന വാഴ്ത്തിവാഴ്ത്തി,
ചൊല്ലാർന്നുമതിപതി നന്ദി ധർമ്മരാജപാല-
രെല്ലാമെന്നുള്ളിൽ യഥാവിധി തൃപ്തിയേകി. 35

പൊന്നിൻ മുടിത്തഴമേറിയ കണ്ണിക ന്നെ-
പ്പൊന്നിൻകുടത്തിൽ മനാഭ്യം രാജപുത്രൻ
നട്ടവളർത്തു വലയാപ്പടി മക്കളുന്ന
മട്ടുത്ത്വരാജപരിരക്ഷയി നാക്ഷിളുവും. 36

എല്ലാർക്കുമുണ്ടു ഭയമന്നു, നലോപഭൃത്തി
ചെല്ലുന്നിടം കണ്ടു കരൾ കലക്കമന്നിൽ
‘അയ്യോ! നൃപൻ വിറകി’ യെന്നൊന്നോതു ശങ്കയക-
ന്നുല്ലാസപ്പൂർത്തികളിലും ന്നു മനുഷ്യരന്നു. 37

നാകത്തിലും പുകൾപരന്നിയ സാധുപുണ്യ-
ശ്ലോകൻ നളന്റെ കിടനില്ലാതി മാമന്നോളുൻ.
ലോകത്തിലില്ല ഭയമെന്ന യശസ്സു വീശി-
ബ്ഭൂകല്പവൃക്ഷമവനുത്തൊഴിച്ചു വാണനൾ. 38

അക്കാലമാ നൃപതി കണ്ടു കിരാതവീരലതാം
വില്ലൂന്നുമാനിനിയൊരു കാമിനി നില്പതായി;
തല്ക്കാലമുള്ളിളകിയെങ്കിലുമൊന്നൊളിപ്പി-
ച്ചക്കന്ദരാക്ഷിയൊടവൻ വെളിവായ് പറഞ്ഞാൻ: 39

"ആരാണു നീ? വനികയിൽ വരുവതെന്തു? നിന്റെ
പേരെന്തു? വേട്ടുവനൊ താൻ? പുരിയെങ്ങുമിക്കിൽ?
തീരെപ്പരാംഗനയിലാശ പെടാത്തൊരാളെ-
ന്നോർ, എന്നെ നീ; പറക വാസ്തവമസ്തശങ്കം. 40

പന്തായിടണ്ട കചഭാരിണി! നിന്മനസ്സിൽ
സന്താപമുണ്ടു ചെറുതെന്നൊരു ശങ്കതോന്നും;
എന്താകിലും പറക, ഞാൻ ജനാർത്തിഭംഗം
ചെന്താമരപ്പതിനൊരുക്കമിവൻ നിദാനം" 41

ഇങ്ങനുരായ് പരിചയാക്ഷരമുള്ള സാധ്വ
നാണം കലർന്നിയൊര മുഖമൊന്നു ചെരിച്ചു മെല്ലെ;
വീണാസ്വനം കവിയുമാ മധുരസ്വരത്തിൽ-
താനന്നു താമരദളാക്ഷി പറഞ്ഞിതേവം:— 42

"വൈമേധിനിഞാൻ; മദനസുന്ദര! കന്യയത്രേ;
ഖേദേസ്വരൻ ധരയിലാർക്കു വരുത്തയില്ല?
മോദം മനസ്സിലുളവാക്കുകു; ശേഷമെന്റെ
സാമന്തരെന്റെ തിരുമുമ്പിലുണർത്തുമെല്ലാം." 43

പൊട്ടിത്തുടങ്ങി വെടി, ശംഖുവിളിച്ചു, ഭേരി-
കൊട്ടിസ്സുരിച്ചു നളനെ സ്തുതിപാഠകന്മാർ;

ഞെട്ടിത്തെറിച്ചു നൃപമൌലിയുമന്നു; ചെന്താ-
ക്കട്ടിക്കരാംഗമിഴിയുള്ളിലുമങ്ങൊളിച്ചു. 44

എല്ലാമരവിന്ദമിഴിയാ നളനങ്ങു കണ്ടി-
ട്ടെല്ലാം തിരഞ്ഞുബത! പള്ളിവിരിപ്പടത്തും;
ചൊല്ലുവതുള്ള നൃപചേഷ്ടകൾ! ചെന്തകണ്ണാൾ-
ക്കുല്ലാസമേവനൊടു ശോകമതെന്തു തോന്നാം. 45

വില്ലാളിവീരമണി, ധീര, നിലങ്കരെങ്ങു-
മില്ലാത്തവൻ, ബലകുലങ്ങളിലും കുലുങ്ങാ,
ചൊല്ലാർന്നൊരന്നളനൊരാശിതമാം ഭടന്റെ-
ക്കില്ലായുധപ്രഹരമേറ്റു മനസ്സു കഷ്ടം! 46

നേരമ്പുലർന്നു; പരിചാരജനങ്ങളും വന്നാ-
ഗാരങ്ങളിൽ പതിവുപോലെ നിരന്നുനിന്നു;
സാരജ്ഞനാം നൃപനിതാ മുറിയിൽ കിടന്നാ-
സ്സാരംഗചാരുമിഴിയെത്തിരയുന്നു താനും. 47

താരാർശരാക്ഷി മനമാരതി ലീഢ്യനിദ്ര-
ക്കണ്ണോടി, മറ്റവളുമപ്പൊഴതന്നെ കുന്നു;
എന്നാരുമില്ലറിവതിന്നു; ഒരു വേട്ടാൽ
ത്തിരക്കോടുകേതവനമെന്നൊരു ചാൻ ഗ്രഹിച്ചു. 48

'എവ്വാൽ മരാളഗതിയാ ശയനം നമുക്കി'—
മാലാർന്നുവാൻ ഗ്രഹതിലെന്നായ തമ്മൊഴ്ത്തും.
'ചോലായ്ക്കിനപ്പിടണേ' മെന്നൊരു ചാൻ പുര തോ-
ള്ളിലൊപ്പമുടി തെഴതൊള്ളി വരാന്തരത്തിൽ. 49

ചൊല്ലാൎന്നൊരു നന്ദനത്തോടിടയും
പൂങ്കാവിലെല്ലാപ്പൊഴുതിൽ
ചൊല്ലാം സാന്ധ്യവിധിക്രമങ്ങളുടനെ
സാധിച്ചു ഭാനൂദയം
കല്യാണശീലനയതന്ത്രികളായറിയാ-
മെന്നോൎത്തിളനായകൻ
നില്ലാതങ്ങെഴുന്നള്ളി താനാഴലെന്നു-
ക്കിമകാന്നു നീരാടുവാൻ. 60

സുകന്യ

(രണ്ടാം സർഗ്ഗം.)

ഋതുകഴിഞ്ഞു മുനിയായവരൊത്തു മംഗി
തിങ്ങിത്തിളങ്ങിന സരസ്സിലിറങ്ങിയൊപ്പം
അംബിച്ചുവല്ലഭനൊടൊത്തഴലാഴിയിങ്കൽ
പ്പോയടിഞ്ഞഴച്ച തിരയിൽ കയൽവാണിയാളും. 1

ആരോരുമെന്ന്യെ, ഗതിയെന്തിനി, ഹന്ത!! ദേവ-
നാഥംവെറുത്തു, നിയമിച്ചുവരുന്ന പാരിൽ?
താനും തണഞ്ഞു തളിരും വഴിയും സുഗാത്രി-
മാതം തൊഴുന്നൊരു പക്ഷിശിശുവിനൊപ്പം. 2

താനെന്തൊന്നികളിൽ കൃപാലുവോ, മെലിഞ്ഞു, കാമ-
ഭ്രാന്തോ യിവൾ, വിടെയെന്നിനി ചാടിടുന്നി?
സന്തോഷപാകകൾ പറന്നു മയക്കിടുന്നു
മയന്നാകടന്നിവർ പതിപ്പിടുമോ കലാശം. 3

ഋല്ലാസ്യമേറു സ്വപാലകനായ ബോധ-
മില്ലാതെമല്ല്യയി ലതിക്രമമാചരിച്ച
ചൊല്ലുമിവൾക്കിളു ദൂഷണമിന്നു; കൊമ്പൻ
നില്ലാതെപോയ വഴിയെ ഗതി മോഷകൾക്കും. 4

പായുന്നതിന്നിടയകന്നുപോക, ദൂരാട്ടം
പോയല്ലതിന്നു ചമച്ചു യുവങ്ങളെന്നും.
പ്രായേണകണ്ടു വരമിസ്ഥിതിയൊത്തു ചിത്തം
കായുന്നു, കാമികൾ കടുംകോപവും നടത്തും. 5

ചൊല്ലാമെന്നാലെൻറ പതിയിൽ സ്സ്വഗേഹമത്ര-
യില്ലാസ്ഥലെന്തിനിവരിത്ര പണിപ്പെടുന്നു.
വല്ലാതെയിങ്ങിടയിലുള്ള മിനിസ്സു, നമ്മെ-
ക്കല്ലായവർക്ക തുണയായ്വിടുമോ പിതാക്കൾ?. 6

എന്നുള്ളിലില്ലമയ, ശത്രുവു മോതിയാലും
വന്നപ്രിയത്തൊടടി വീണു വണങ്ങിയാലും
പൊന്നുംപണങ്ങളുമെടുത്തു നിരത്തിയാലു-
മെന്നുമനസ്പൃഹകയില്ലതിനില്ല വാദം. 7

എന്നെക്കുറിച്ചധിക മാഗ്രഹ മുള്ളവർ
കൊണ്ടാസ്സുമോ വരനെയിന്നിതിനിട്ടുകിഴി
എന്നാവരാണെന്നു വിചാരമെനിക്കു സൌഖ്യം
വന്നോട്ടുവന്നതുമുണ്ണം വരമീശപാദങ്ങൾ. 8

മങ്ങീടുമെന്റെ മനമൊന്നു തണുക്കുമാറു
പൊങ്ങീടണം സുകൃതിയായ വരൻ വരേണ്യൻ
തിങ്ങീടണം കരുണയോടവു മാശപിനാക്ക-
മിങ്ങീടെഴുന്ന വരമിങ്ങിനെ യാശ്ശമേണം. 9

കട്ടിക്കളിക്കിടയിലന്നറിയാതെ കത്തി-
പ്പൊട്ടിച്ചു കാന്തനുടെ കണ്ണിവ, ളിന്നവളേവം
പൊട്ടിസ്സുമോ കഠിനമെന്നുടെ കണ്ണസൂത്രം
ഞെട്ടിപ്പിടപ്പുഹൃദയം, വിധിയാരറിഞ്ഞു! 10

എന്നാധിപൂണ്ടവൾ നിനച്ചു നമിച്ചു ചിത്തം
നന്നായണച്ചു വിധിയിൽപ്പതി താനമിക്കിൽ

അന്നാളിലപ്പൂമിഴി കൂടി വെടിഞ്ഞു നോക്കി-
നിന്നാ,ളുയർന്നിതവർ മൂവരുമപ്പൊഴൊപ്പം. 11

സന്താപമോടക്കയകപ്പെട്ടി മുന്നിലായി-
ട്ടെന്താണിതെന്തുകഥ! മൂന്നു മനോഹരന്മാർ
ഏന്താപശന്തി കരതിട്ട ശിവൻ വിരിഞ്ചൻ
ചൊന്താമരാക്ഷ നിവരൊരതെഴനാളിയെന്നോ?. 12

പെട്ടന്നിളന്തളിർ തൊഴ്ന്നുന്ന മൃദുവാല്യ-
വട്ടംകുറച്ചുകൂടി തൊട്ടടി യാകവോളം
കട്ടംവിടാ തവയവങ്ങളിൽ തിരിച്ചുനോക്കി-
യിട്ടുറ്റംക്കളിൽത്തു കുതുകാംബുധിയിൽ കളിച്ചു. 13

കണ്ണിൽക്കിടന്ന കളിയാടിട്ട മിഴ്പ്പുകാന്തർ
പിണ്ണിന്റെപുണ്യ പരിപാക ഫലങ്ങളത്രേ
കണ്ണികൾനിന്നൊരു വിധത്തിലു മിത്തരക്കാർ
ഖണ്ഡിച്ചുതന്നെ പറയാ മൃദുവാകയില്ലാ. 14

കാർത്താന്തപാഠക കലങ്ങാവരെ ത്തിരിച്ചു
പാർത്തങ്ങൾ തിർപ്പതിനൊരുക്കി മനസ്സുമുട്ടി
പൂർത്തൻ വിരിഞ്ചനൊരുപോലെ കുഴപ്പിടിച്ചു
വാർത്തങ്ങനോട്ടനൊ തവർ മൂവരുമൊന്നുപോലെ. 15

എണ്ണായലത്തവരെ യങ്ങിനെ നോക്കിനോക്കി
നിൽക്കാം പ്രകൃതി തിരിച്ചറിയാഞ്ഞുഴന്നാൾ
അന്നാകണ്ടാ നാസികരൊന്നൊരു തിരിച്ചുടത്തു
വന്നാല്യമെന്നതളിരാരവളോടുമന്നും. 16

അന്നേരമാച്യവനമാമുനിയോർത്തു, പാവം
തന്നോ കൃശാംഗിമണി ഹന്ത! കഴിച്ചിടുന്നു
ളെന്നതിച്ചറിയുവാൻ വഴികണ്ടിടാതെ-
ട്ടോ" എന്നോർത്തു നോക്കിയവളെ ദയയോടുകൂടി. 17

"സന്താപനാന്തതിരളുന്ന സുകന്യതന്റെ
ഭർത്താവിനെപ്പതിയിൽ വിട്ടു നമുക്ക് പാട്ടിൽ
ഉൾത്താരലിഞ്ഞു വരുമോ" സുരവൈദ്യരേവ-
മോർത്താണു ചിന്തയൊടു നോക്കി നതാംഗിയാളെ. 18

ഉൾത്താരലിവ്വു മലിവെങ്കിലെഴുന്നൊരാളെൻ
ഭർത്താവുതന്നെ പൂതചിന്തയെഴും പറഞ്ഞാർ
ഏത്താപമോ സുരവൈദ്യരതെന്നു സൂക്ഷ്മ-
മത്താമരാക്ഷിയവൾ നോക്കിയതിൽ ഗ്രഹിച്ചു. 19

കുട്ടിക്കുരംഗമിഴിയസ്തുതി മേവമായ-
പ്പിട്ടിൽപ്പെടാതെ പതിയെസ്സുരവൈദ്യർ കാൺകെ.
പൊട്ടിത്തരിച്ചൊരു ടപൊരത്തിരഠറു കാന്തൻ
പൊട്ടിത്തെളിഞ്ഞ മിഴികൊണ്ടവളെപ്പുണർന്നു. 20

രാജീവമഞ്ജുമുഖിയാം സതിയെപ്പതിച്ചി-
ട്ടാജീവനാന്തമഴലാൽ സ്സുരവൈദ്യർ മങ്ങി.
വ്യാജപ്രയോഗമതിൽനിന്നു ജയിച്ചു പോന്ന-
വ്യാജസുകന്യ സുഖമാർന്നധികം വിളങ്ങി. 21

മിന്നുന്ന മിന്നൽ പടിയും രുചിരാംഗിയോടു
തന്നുള്ളിലുണ്ണിയൊരു മോഹമനാമുനീന്ദ്രൻ

എന്നന്തരനിസ്തുല പിരാകൃതി തന്നെ നന്ദി-
സ്യന്ദങ്ങളലിഞ്ഞു സുരവൈദ്യരരൊടേവമോതി. 22

യാഗങ്ങളിൽ സ്സുരഭിഷഗ്വരരേ! ഹവിസ്സിൻ-
ഭാഗം തരുന്ന പരമിന്നു തുടങ്ങിയെന്നും
ആഗസ്സൊഴിച്ചിവനെ യീ നിലയാക്കിവിട്ട-
മാഗംനിനസ്ഥിലതിലുള്ളര, മിതോർത്തു കൊൾവിൻ!! 23

നന്ദിച്ചിവണ്ണമവരും മുനിയെ ക്ഷണിച്ചു
വന്ദിച്ചു "ഞങ്ങളിതുകൊണ്ടു കൃതാർത്ഥരായി"
എന്നിപ്രകാര മറിയിച്ചിട പാർത്തു നാകം-
തന്നിൽക്കരേറി മുനിമാനിതരാശ്വിനേയർ. 24

ചൊല്ലാളുമൈയൊത്താനന്തശയനൻ
ശ്രീഗൌരിയൊത്തീശനെ-
ന്നല്ലാ വാണിയൊടൊത്തജൻ രതിയൊടൊ-
ത്തംഭോജബാണൻ വിധം
നല്ലാർമൌലി സുകന്യയൊത്തൃഷികല-
ശ്രേഷ്ഠൻ മഹാഭാഗ്യവാ-
നല്ലാസാലുടജത്തിൽ വാണു സുഖമോ-
ടശ്രാന്തമശ്രാന്തനായ്. 25

മീരാഭായി.

(രണ്ടാം സർഗ്ഗം)

പ്രണതാർത്തിയകറ്റി ലക്ഷ്മിയൊത്താ
പ്രണവത്തിൻ പൊരുളാവു മമ്പലത്തിൽ
ഗുണശാലിനി മീരയന്നു തൃക്കാ-
ലിണവന്ദിപ്പതി നാസ്ഥ യോടണഞ്ഞു. 1

ഉടനഗ്ര്യചരിത്ര ചിത്രമെങ്ങും
തടവിക്കണ്ണിന പുണ്യ പൂരമായി
സ്ഫുടരത്ന സമാന കോമളങ്ങൾ
പ്പുടപോലും മണിമണ്ഡപം കരേറി. 2

സഖിമാർ മടിയിൽ വീണ മദ്ദളംതൊ-
ട്ടഖിലംമേള വിധിക്കു ചേർത്തിണക്കി.
നിഖിലേശപര കീർത്തനങ്ങൾ പൊയ് തീർ-
മുഖിതാന്തരമെന്നു ചെവിച്ചിരുന്നു പാടി. 3

“ഭവസാഗര വൻതിരത്തിരക്കിൽ
ദിവസംതോറു മലഞ്ഞു ഞാൻ വലഞ്ഞു;
തവ സൽകൃപയായ കപ്പലേറി-
ട്ടിവളെത്തെപ്പുറമാം തുറത്തിലാക്കൂ. 4

അടിയൻ തവ രത്നമണ്ഡപത്തിൻ
പടിയിൽത്തന്നെ യിരുന്നു നാമഗാനം
മുടിയാതെ നടത്തിടുന്നു നിത്യം
പിടിയാത്തൊരിവളെ പ്പുലർത്തിയാലും. 5

കലമാൻ, പുലി, പന്നി, പക്ഷി, മുമ്പാ-
യ്പ്പലജന്തുക്കളൊടൊക്കിയോർക്കിലിപ്പോൾ
നിലയല്ല മൃഗന്തായി, നാളെ-
ച്ചലയാതെനോ വഴി; കാര്യമാരറിവതു? 6

ദുരിതങ്ങളൊഴിച്ചു കാക്കണം മേ;
ഹരിനാരായണ! നിമ്പദാംബുജത്തിൽ
ശരിയായ് മനതാരുറക്കണം മ-
റ്റൊരിടത്തും ചിതറാതെ ചിൽക്കഴമ്പേ! 7

ക്ഷിതിമാനധനങ്ങളും, സാർവ്വഭൌമൻ
പതി, സൌഭാഗ്യോചിതമൊത്തൊരാകെട്ടി സൌഖ്യം,
ഇതിലൊക്കെ മനം മയങ്ങിയെന്നാൽ
ഗതിയെന്തീശ്വര! നിത്യമല്ലിതൊന്നും.” 8

കടൽവർണ്ണനെയുൾക്കമലത്തിലോർത്താ
നടയിൽ താനവൾ താണു വീണു കുപ്പി
ഇടനെഞ്ചിടറി സ്തുതിച്ചിവണ്ണം
പിടമാൻനേർമിഴിയോരു യാത്രയായി. 9

“പലതും നിജരാജ്യകാര്യമോരോ
നിലയിൽ കണ്ടു തീർപ്പുചെയ്തശേഷം
നലമേന്തും സഭാതലത്തിൽ നിന്നെൻ
നിലയത്തിൽ പതി വന്നിരിക്കുമിപ്പോൾ. 10

പലതാം വിചാരമേന്തി വാട്ടം
കലരും മന്നവനുള്ളിലോർത്തു രോഷം

വിലസുന്നതിനൊത്ത യത്നമാവും
നിലയിൽ ചെയ്യുവതല്ലി; ദാരകൃത്യം! 11

'ശ്രുതികൂട്ടിയിതാ മൃദംഗമീ ഞാൻ
സതിമാരേ! വരു; കീർത്തനങ്ങൾ പാടൂ.'
ഇതിവായിതു മട്ടിലെന്നൊടോളും
പതിയാസ്ഥാന തലത്തിൽനിന്നു വന്നാൽ. 12

പരചിൽപ്പുരുഷന്റെ പാദ പത്മം
സ്മരണീയം നിരുപിച്ചിരുന്നു പോയി;
കരളിൽ കഥയൊന്നു മോർത്തതേയി-
ല്ലരമെല്ലോ മണി പത്തടിച്ചുവല്ലോ. 13

പലവണ്ടികൾ കൊണ്ടു തെല്ലു പശ്ചാ-
കലയാൻ ചിന്തകൾ കൊണ്ടു ഞാൻ കണക്കേ;
നിലയങ്ങളിലേയ്ക്കു പോകയായീ
കലജ്ഞാമാതൃതിതാ സദസ്സിൽ നിന്നും" 14

മതിയിൽപ്പലതേവമോർത്തുവെന്നും
പതിശുശ്രൂഷയിലുൽസുകത്വമോടെ
അതിശോഭന രാജമാർഗ്ഗമാന്നാ-
ക്ഷിതിളുൽപതി നടന്നുതന്നെപോയാൾ 15

കവിഗാമിനി രാജ്ഞിയെ പ്രതോളി-
സ്ഥലികിൽക്കൂടിയ കുറെയും ജനങ്ങൾ
വിരിയുന്ന വിലോചനം കുളുർക്കെ-
പരിവീക്ഷിച്ചു പറഞ്ഞു തമ്മിലേവം:— 16

"ഹരിയേഹരി! തമ്പുരാട്ടി നമ്മെ-
പ്പുരിപ്പാലിപ്പോരു ദിവ്യ ശക്തിതാനോ
അരിയോരരചന്റെ പൂർവ്വപുണ്യം
ശരിയേ പെൺകൊടിയായ് പിറന്നതാണോ. 17

അലയാണറിവിന്നു, വിത്തകർക്കോ
ന്നിലയം, നിസ്തുതികൾക്കു കല്പവല്ലി,
ചലമാൻമിഴി ചന്ദ്രശാലി കണ്ണി-
ന്നു, ലകിന്നു ജ്വലമായ ദീപം." 18

അതിവേഗമടുത്തു മണ്ഡ വെള്ള-
ക്കുതിരുള്ളോരർ വാഹിപ്പോരസ്സൽ വണ്ടി
സതിമാരണി റാണിതൻ സമീപ-
ത്തതിൽ നിന്നുകനിറങ്ങി നിന്നു ചൊന്നാൻ:-(

"വടിവിൽ തിരുമുമ്പിലമ്പൊ! വെള്ളി-
ത്തടിയേന്തികഴൽ കാത്തിടുന്ന കെതൻ
അടിയൻ നൃപശാസനാനന്ത രാജ്ഞി-
മുടിമുത്തേ! വിടകൊള്ളുവാനുറന്നു. 20

ഇതിലേറുക പൊന്നുതമ്പുരാട്ടി-
സ്ഥിതിയിൽ ദേവി നടപ്പതിഷ്ടമല്ല;
അതിസാഹസമീ പ്രവൃത്തി യെന്നും
പതികല്പിച്ചു പറഞ്ഞയച്ചിതെന്നോ." 21

"ഇതിനെന്തു നിമിത്ത മേവമൊന്നും
പതിവില്ലാതറിയുന്ന രാജകാര്യം?"

ഇതി രാജ്ഞി നിനച്ചു പിന്നെ ലക്ഷ്മീ-
പതിയെയുള്ളിലുറച്ചു വണങ്ങി കേഴാൻ. 22

പുകഴും കണ്ണവൻെറ കല്യനാമ്നാ-
പ്പികവാണീമണി മെയ്യലി വണങ്ങി കേറി
പുകവാടികനന്ദ വണങ്ങി പിക-
ന്നകലെപ്പോയ് പരമമ്പരന്ന ലോകം. 23

ഒരുകരത്താൽ കാന്ത വണങ്ങിയിൽ താ-
നൊരു ഭാഗത്തെടുത്തു നോക്കിയപ്പോൾ
പെരുമാളുടെ യിഷ്ടപാദി പെട്ടു-
ന്നൊരു പൊട്ടക്കിണററിൽ പതിച്ചപോലായ്. 24

ഹേ ലതേ അറിയ ദുഷ്ടവൃത്തിയാൽ നീ
കുലവും മാന്യമെന്നെയും കെടുത്തി;
കൊലമാപ്പുതന്നെ ദുഷ്ടശീലേ!
കുലടേ! നാട്ടകടത്തിടുന്നു നിന്നെ" 25

ഇള മന്ത്രിയായിരുന്ന ദക്ഷ-
ന്നുള്ളം ദുർവ്വിധി യോഗമെന്നു ചൊല്ലാം!
പൊതുവിൽ പ്രജകൾക്കു നാഥയാമാ-
പ്പുത്രൻ വാണിയനാഥയായ് ക്ഷണത്താൽ! 26

അകമേ നിറയുന്ന ദുഃഖവഹ്നി-
പ്പുകപോലാം നെടുവീർപ്പു വിട്ടുമേന്മേൽ
സകലാവയവങ്ങളും തളർന്നാ-
പ്പികവാണീശരി വണങ്ങിയിൽ കുഴിച്ചു. 27

ശിവനേ! കടുകാനനത്തി ലൊററ-
ക്കവളെത്തേരു തെളിച്ചിരുന്ന ഭൃത്യർ
ജവമോടു മിറക്കി രാവിലെട്ട-
ത്തവനാഥനു! തിരിച്ചു വെച്ചടിച്ചു. 28

അവളന്റ യശസ്സു പൊങ്ങുമുച്ചി-
ധവനാമകോപ രസത്തിലിട്ടു മുക്കി,
ശിവരാമ! നിറം കളഞ്ഞു: കാഷ്ഠം
വിവരംപോലെ യറിഞ്ഞിടാഞ്ഞ മൂലം!! 29

“പതിദേവ! കഠോര കാനനത്തിൽ-
പ്പതിയെന്തോ കരുതി ത്യജിച്ചിതെന്നെ
അതിലില്ലഴലെൻ വിവാസനത്താൽ
ക്ഷിതിഭൃത്തൊരു കൃതാർത്ഥനായി യെങ്കിൽ. 30

“പ്രിയമെൻ കരണങ്ങളൊക്കെയും നിർ-
ല്ലയമായ്ച്ചുറ്റിപ്പോരു കല്പവല്ലിതാൻ നീ”
മയമായി മയക്കിയേവമോതി-
പ്രിയനെന്നെ ക്കടുവഞ്ചി കാട്ടുവെച്ചു. 31

പതിയെത്തുക ഞാൻ പഴിക്കയോ? സം-
ഗതിയാവാം, ഞാനറിയുന്ന കർമ്മബന്ധം!
സതികൾക്കു സുഖാസുഖങ്ങളേക-
ഗതിയല്ലീശപരനാമ വല്ലഭൻ താൻ. 32

ചിലരോഷണി വിത്തു നട്ടതിൻ ഫ-
ലമാവാമിതു; പാഴിലെന്റെ ജന്മം,
ഉലകിൽപ്പതിരോഷ പാത്രമാകും
കലനാദികളെന്ന നന്മയെന്തു പിന്നോ? 33

ഹിതവൃത്തിയിൽ നിന്നൊരിക്കലും ഞാൻ
പതറീട്ടില്ല മനസ്സുകൊണ്ടുമെങ്കിൽ
നതപാലകനായ ഭർതൃപാദം
സതതം മേ തുണയായി നിന്നിടട്ടേ.” 84

കലിതദ്യുതി കറ്റക്കാമ്പികലി മട്ടൊപ്പം
വലിയ നദി വനാവൃക്ഷങ്ങളിലും നടക്കേ
പുലി, കരടി, വരാഹം, സിംഹമീവർഗ്ഗമെല്ലാം-
മലിവെടുക്കുന്നിന്നു സാധ്വിമാർക്കെന്തുപായം ?

അങ്ങയയർമണിയേവം ഭർതൃപാദത്തെ മാത്രം
കരുതിയുപവനത്തിൽ ക്രീഡയാടുന്ന മട്ടിൽ
കരപടിമലകേറി കാടനേകം കടന്നാ-
ണ്ടൊരുപുഴയുടെ വക്കത്തെത്തിനാൾ പ്രത്യുഷസ്സിൽ

ബ്രഹ്മാവിൻ കരകം പൊഴിച്ച ജലമേ!
കൃഷ്ണാംഘ്രി പത്മങ്ങളാം തൻ
നന്മാധ്വീരസമേ! മഹേശജട-
പങ്ക്തികളലങ്കാരമേ!
എന്നാപാപമൊഴിച്ച ജഹ്നുതനയേ!
നിന്നെയിന്നു ഭജിക്കുകെ-
ന്നാനാൻകണ്ണീർ നമസ്കരിച്ചു നദിയിൽ
ച്ചിക്കണ്ണു ചാടീടിനാൾ. 87

പൂതനാമോക്ഷം.

(മൂന്നാം സർഗ്ഗം.)

ഇതുറ്റി,മന്ദിരം, നിലാവൊന്യ,ണ്ടാ-
തിരുന്നിടം മിന്നു,മുഡുക്കളിതിനെ
വരുന്ന യോഷിച്ചു നല്ല മോഷം
തരുന്ന പാപ്പപ്പകലെന്നെന്തൊരത്ഭുതം. 1

കരാംബുജത്തിൽ തിരം, മത്സ്യ,മിന്ദു-
കാണോ, പൊഴക്കൊടി, മുത്തു മുപ്പണം
പദം വിളങ്ങുന്ന വിയത്തി,ലെന്താ-
ണൊരന്തമെന്നില്ലതിലുണ്ടു വണ്ടുകൾ. 2

ഉളിക്കമറവുള്ളൊരു മിന്നലിന്മേൽ
വിളങ്ങിടുന്നുണ്ടു സ്വമങ്ങളെന്നിതാ
കളം കളിന്ദാത്മജ ഗംഗയൊത്തുൾ-
ക്കളം കളത്തംബൊസിദ്ധിയുത്ഭുതം. 3

ഇതെന്തിതത്യത്ഭുതമന്തികത്തി-
ലിതാവമല്ലെല്ലാമെ നാരി ദൈവമേ!
ഇതേവരെക്കണ്ടറിയാത്ത മട്ടി-
ലിതെന്തിതെന്താകൃതി ദിവ്യമത്ഭുതം. 4

ഘനപ്രഭാ കുന്തള ബന്ധമൊത്തു-
മനർഘ സൽകണ്ഠവരമണ്ഡിതം മുഖം
ജനങ്ങളെല്ലാം മടി ഇകിടുന്നോ-
ല്ലനംഗപൂർവ്വാർജ്ജിത പുണ്യസമ്പ്രിതം. 5

ചലായതാക്ഷങ്ങൾ മനോജ്ഞ ചന്ദ്ര-
കലാലലാടം ലളിതാളകാവൃതം
പലാശ സൂനാധരകാന്തി രമ്യ-
മലം മമാനന്ദ നിധാനമാനനം. 6

വരുന്നിതോ ശങ്കരി? വാണിമാതോ?
വരുന്നിതോ താർമകൾ വിഷ്ണുമായയോ ?
വരുന്നതെന്തെൻമൊഴിയാരിതെന്ന-
മ്പരന്നു ഗോപാലകർ നോക്കിനിന്നുപോയ്. 7

ഗുണാന്തികത്തുള്ള നവീനഭൂഷാ-
ഗണം ധരിച്ചന്നനഗാമിനീ
ക്ഷണം പ്രവേശിച്ചിതു നന്ദഗോപാ-
ങ്കണത്തിലത്യത്ഭുത വിഭ്രമത്തോടും. 8

കടന്നു കോലാപ്പുറമേറി, യപ്പോൾ-
പ്പിടഞ്ഞെഴുന്നേറ്റിതരേറ്റു ഗോപികൾ
അടക്കമാർന്നൊന്നു ചിരിച്ചു നോക്കി
നടന്നു ഗോവിന്ദപദം തിരഞ്ഞവൾ. 9

ഒടുക്കമീയാഴിയിലൂഴിതാഴ-
ന്നൊടുക്കമന്നാളഖില പ്രപഞ്ചവും
അടക്കിലുൾക്കൊള്ളുമൊരുണ്ണിതന്റെ
യടുക്കലപ്പൂതന ചെന്നുചേർന്നതേ. 10

ചിരന്തനം ചീരജടാധരന്മാർ
ചിരന്തപം ചെയ്തറിയുന്ന സാധനം

നിതാന്തമദ്ഗോകുലപുണ്യപൂരം
പരം തമസ്സാരവനെ കണ്ടു പൂതനാ. 11

ക്ഷിതിക്കകപ്പെട്ടഴലോത്ത ദൃഷ്ടം-
ഗതിയ്ക്കുഴം ചിൽപ്പരനാം കിടാവിനെ
ദ്യുതിയ്ക്കു നേർപ്പെട്ടവനെ കണ്ടു ചാരം
പൊതിഞ്ഞിരിക്കും കനലെന്നമാതിരി. 12

അമേയമാം പൊന്നണിമെത്ത തന്നിൽ-
സ്സമേതമാം ബാലക നീലവിഗ്രഹം
സുമേരു ശൃംഗത്തിലെഴും കറുത്ത-
സുമേഘമൊത്തങ്ങിനെ കണ്ടു പൂതനാ. 13

കിടക്കയിൽ പോർമുലയുണ്ടൊരുണ്ണി-
ക്കിടക്കരികെത്തൊ ഗോപബാലനെ
കടന്നെടുക്കുന്നതിനാശയാപ്പൂ
കടന്നു മന്ദം കളവാർന്ന കാമിനീ. 14

പടം പുതച്ചിത്തണൽപ്പൂക്കരാങ്ങി-
ക്കിടക്കുമപ്പാമ്പിനെ വള്ളിയെന്നടൻ
കടന്നെടുക്കാൻ കരുതുന്നമട്ടി-
ലടക്കമില്ലാത്തവളോത്തു സാഹസം. 15

തടിൽപ്രഭാ മാന്യഗാത്രി പിന്ന-
ത്തൊടിച്ചുണർത്തിക്കവിടം കൈത്തലത്തിനാൽ
പിടിച്ചിളക്കിച്ചില വാക്കുകൊണ്ടി-
മടിച്ചിടാതെ മടിയിൽക്കരേറിനാൾ. 16

കിടത്തി കൈത്തണ്ടയിലുമ്മവെച്ചു-
ണ്ടക്കി മാറത്തവനെ പാടിമെല്ലവേ
ഇടയ്ക്കിടെത്തൊട്ടുവിളിച്ചു വിശ്ര-
മടച്ചു കണ്ണാക്കിടമക്കിടാവിനെ. 17

വിളിച്ചവാറുണ്ണിയുണർന്നു കൊഞ്ചി-
ക്കളിച്ചു കൈകാലു കുടഞ്ഞു മെല്ലവേ
പുളിച്ചകൺകൊണ്ടഥ നോക്കി കാലൻ-
വിളിച്ചു കള്ളക്കമനീകമമ്മേന്നാദം. 18

കളം കളം കണ്മണി ചിന്നമാറ്റു-
ള്ളിളംകളായപ്രഭമാം കളേബരം
കളങ്കമറ്റക്കൊലവെച്ചു കണ്ടുകണ്ടും-
കളം കളത്തിങ്ങിനെയാത്തു പിന്നപോയ്. 19

കളായവർണ്ണൻ കളപാദഗർ-
ജ്ജളായതാക്ഷൻ മന്ദസ്മിതാനനൻ
ഇളാതലാഹ്ലാദകനാംഗശംശി-
കളാൽ വിളങ്ങുന്നിതു നന്ദനന്ദനൻ. 20

ചതിച്ചു കൊന്നുള്ളവളെ നിഗ്രഹിച്ചു-
ന്നതിന്നു വന്നൊരഖിലക്ഷമാരനോ,
ഉതിർപ്പെടുത്താൻ മടി, പാണിപത്മ-
മതിൽക്കളിക്കുന്നു കളായകോമളൻ. 21

തനിക്കുതാൻ പോന്നവനായ കംസൻ
തനിക്കുമാം കല്പനവാങ്ങിവന്ന ഞാൻ,

ഇനി ക്ഷമിക്കുന്നതു ഭംഗിയല്ലി-
ന്നെന്നിച്ഛിവൻ സൌഖ്യമതെന്നറിഞ്ഞീലും. 22

കിടാങ്ങളെത്തിന്നിയിവണ്ണമൊത്തൊരു-
ക്കടാനിശാടാംഗനയായ പൂതനാ
പടാന്തമെ വിരവി വിചിത്രമാകവേ
ഘടോപമം പോർമുല ബാലനേകിനാൾ. 23

ഇടത്തു തമ്മിൽ കനകക്കുടം തൊ-
റൊടൊത്തുമപ്പോർമുലയുണ്ണുമുണ്ണിയാ
വിടിർന്നിടാത്താമരമൊട്ടു മുട്ടി-
ക്കടക്ഷമിന്ദിന്ദിരമാടി തേടിനാൻ. 24

മടിച്ചുടങ്ങാതെതാൻ കൈകൊണ്ടപ്പി-
പ്പിടിച്ചു മാറൊക്കുളിർകൊങ്ക മാധവൻ
കടിച്ചു മന്ദം മതിയാഞ്ഞിമേളം
നടിച്ചു താലോലമുരച്ചു കൊഞ്ചിനാൻ. 25

കലങ്ങുമാതങ്കമൊത്തവൾ തൻഗളത്തോ-
നലങ്ങുമാറുമൊട്ടുകൂടി ബാലകൻ
നിലച്ചുനില്ക്കാതെ വലിച്ചുറിച്ചാ
മുലക്കുകത്തുള്ള പയസ്സൊടുക്കിനാൻ. 26

വലിച്ചു പോർകൊങ്ക കടിച്ചു കോപം
ജ്വലിച്ചു ബാലരമുഖക്ഷമാതനിൽ
വലിച്ചു ധൈര്യം തണിച്ചു കണ്ണീ-
രൊലിച്ചു ദേഹത്തൊക്കെ നടുങ്ങിനാളതേ. 27

പിടിച്ചിടാതുണ്ണിയെ വിട്ടു പാരി-
പ്പിടിച്ചു പോർകൊങ്ക കുടിച്ചു മാധവൻ
ചൊടിച്ചു ദുഷ്ടാംഗന ക്ഷപൊത്തി-
പ്പിടിച്ചു വിട്ടില്ല കുചങ്ങളപ്പൊഴും. 28

കടിച്ചു ഇരൈക്കങ്ങളിൽ ഇത്തലക്കി-
ട്ടിടിച്ചു കാർവേണി വലിച്ചു ബാലനെ
പിടിച്ചു ഞെക്കിഞ്ഞുമനാളമെന്നൊ-
റടിച്ചു വിട്ടില്ല കുചങ്ങൾ പിന്നെയും. 29

തടിച്ചു രോഷത്തൊടു ചോരക്കൂടി-
ക്കുടിച്ചു ലോകോത്തരമായനായവൻ
അടിച്ചു മാറത്തഴലാണ്ടു പല്ലു
കടിച്ചു വാവിട്ടുപറഞ്ഞു പൂതനാ. 30

'ചുടുന്ന ശേഷം മനതാരിലെന്തോ
പെടുന്ന വല്ല്യാശ്ശകൾ കല്ലലോചനാ
കുടങ്ങളിതാൻ ശപാനമടങ്ങി, വേഗം
വിടുന്നതായാൽ നിലകിട്ടുമോമനേ! 31

വിടു, വിറയ്ക്കുന്നു ശരീരമെന്നെ
വിടു, കടിച്ചുള്ള കുചങ്ങളിതിനെ
വിടു, വിടു, തെള്ളുമതെന്നു വേഗം
വിടു, കഠോരാശയ! ദുഷ്ടബാലക! 32

കിടാങ്ങളെക്കൊല്ലുകയില്ല, യാന-
യിടാം വിടു, ചില്ലറയല്ല സങ്കടം

വിടാതിരുന്നാൽകുചത്തിന്റെ ഭേദം
വിടാൻ കഴിയുന്നു മദീയജീവിതം. 83

വല്ലാതെയിന്നിവളെയിട്ടു വലച്ചിടൊല്ലേ
കൊല്ലാതെവിട്ടിടുക തെറ്റുകൾ ചെറ്റിവണ്ണം
നില്ലാതെ ചെയ്തു പൊറുക്കണമിന്നറിഞ്ഞോ-
ട്ടല്ലാതെയീനിലയിലാരൊടപേക്ഷചെയ്യും!” 84

കണ്ണത്ര്യന്തം തെളിഞ്ഞും ജലമുറസഹിയാ-
ത്തീട്ടു കൈകാൽ കടന്നും
ക്ഷീണം ബാധിച്ചുഴന്നും പരമൊരു നിലകി-
ട്ടാതെ ദുഃഖിച്ചുലഞ്ഞും
പ്രാണൻപോകുന്നതോൎത്തീട്ടലമുറയിടുമ-
പ്പൂതനാകള്ളി പാരം
പ്രാണൻകൂടിക്കുടിച്ചു, മുലകുടിയവസാ-
നിച്ചു; കൎമ്മംകഴിച്ചു. 85

സീമന്തിനി.

(ദശമം സർഗ്ഗം.)

“ഇരിക്കാം, ഭവജ്ജനമിപ്പൊഴും സനാഥീ-
കരിക്കുന്നതിന്നെന്തു മ്ലേച്ഛവംശം?
പരിഭ്രാന്തിയെന്തന്തരംഗത്തിൽ? വല്ലാ-
തിരിക്കുന്ന കാരണമെന്താണിന്നീവികാരം? 1

“ഇതത്യല്പമെന്നിൽ ഭയം വേണ്ട; ലേശം
പതറേണ്ട; വേണ്ടാ വിഷാദങ്ങളൊന്നും;
തരുണീമണീ! ചൊല്ക; ഭവാനേതൊരുത്തൻ
കരുത്തൻ വരുത്തുന്ന ചിന്താവകാശം”? 2

മനക്കാമ്പലിഞ്ഞപ്പുവകൊണ്ടിതെഴുന്നോ-
രനഘാശയൻ നാഗലോകൈകനാഥൻ
അനല്പാദരം കൈ പിടിച്ചപ്പുമമ്മാ-
സനത്തിങ്കൽ വാഴിച്ചു പിന്നെപ്പറഞ്ഞു. 3

“പുരത്തിങ്കൽനിന്നിങ്ങിറങ്ങാൻ വിശേഷാൽ
വരത്തക്കകാര്യങ്ങളേതാനുമുണ്ടോ?
കരത്താലെടുക്കാം; നടത്താം; ഇരന്നോ-
നമസ്കാരമിവൻതോഴ! താങ്കൾക്കധീനൻ. 4

“വരാറില്ല ധരാമണ്ഡലത്തിൽ നിന്നെൻ
സ്മരാകാരെ! പാതാളലോകത്തിലാരും
ഉരാപം മനുഷ്യർക്കിതോർത്തിട്ടെനിക്കി-
ന്നൊരാനന്ദമിപ്പോഴും ഭവദ്ദർശനത്താൽ. 5

ഹോ! കഷ്ടമെന്തു കണ്ടാലൊരുത്സാഹമില്ലി-
ന്നകത്താരെത്താരിലെന്താ വിഷാദം
അകപ്പെട്ടതായിട്ടു തോന്നുന്നതില്ലൊ-
ട്ടുകസ്ഥാൽ വിളങ്ങും ഗോക്കളെത്തിപ്പൊഴൊന്നോ? 6

മേദിച്ചും നിനച്ചും, പദത്താൽ നൃത്തമാടി-
ച്ചരിപ്പിച്ചുവെച്ചും, ബലാൽ കാരമായോ
വലിച്ചെങ്കിലിഷ്ടം പെടും പുത്രനെന്നോ-
യിരിക്കട്ടെ കാണാം ഭവാനെന്റെ വേഷം." 7

പരം പാരടക്കം വിഴുങ്ങാൻ കൃതാന്തൻ
തുറപ്പൊത്തു നീട്ടുന്ന നാക്കൊത്ത ഖഡ്ഗം
ഉരച്ചുവെന്നാ വിളങ്ങും ഗദയിന്ദ്രനെൻ
കരംതന്നിലേന്തി കയറ്റൊത്തുനിന്നിട്ടു. 8

പരം പത്തിയൊപ്പം സഹസ്രം വിടർത്തി-
ട്ടുരത്തോടു ചീറിപ്പതിന്നാലു പാകം
അരക്ഷ്ണം കൊണ്ടു കാളവിഷാഗ്നി-
ത്തിരക്കിൽ കഴിപ്പാനൊരാശക്കു കഴിഞ്ഞു. 9

വിളങ്ങും ഫണങ്ങൾതോറുമീരണ്ടു നാക്കി-
ട്ടിളക്കി ച്ചുടച്ചുണ്ടിടത്തോളെ നാക്കി
പുളയ്ക്കുമെന്നാളു ശിരസ്സെന്നനിച്ചുപോലെന്നാ-
ദിക്കും ഗന്ധം പ്പെട്ടുകിടാവേവമോതി. 10

മൊരാളും പിഴച്ചില്ല; കാളിന്ദിയാറ്റിൽ-
പ്പൊരുന്നോരനാവത്തരംഗത്തിൽ വീണ

നിരാലംബനായിട്ടു പീപ്പിട്ടു വെള്ളം
പുരാനേ! കുടിക്കുന്നതിങ്ങൾ കണ്ടു. 11

"കൊടുത്തുള്ള ചക്രച്ചുഴികളിൽ നിന്നി-
ങ്ങെടുത്തീമയോനപ്പുറക്കെപ്പുറക്കെ
കടുക്കാതെ രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങുപോന്നീ-
ട്ടൊടുക്കം പ്രഭോ! ഞങ്ങൾ ഇക്കാക്കലാക്കി. 12

"ക്ഷമിക്കേണമിപ്പോൾ; മഹൽകോപമെല്ലാം
ശമിക്കേണമല്ലെങ്കിലെന്താണൊരന്തം?
നമിക്കുന്ന പാപങ്ങൾ, പേടിച്ചു ജീവൻ
ഗമിക്കാൻതുടങ്ങുന്നു; നേരാണിതെല്ലാം." 13

ഫണിക്കുട്ടിമാൻകുന്നിമാരേവരേതി-
പ്പണിപ്പെട്ടു തക്കാക്കൾ വീഴുന്നനേരം
ഗണിക്കാവതല്ലാതെയാരാനന്ദമാന്നാ-
ഗ്ഗുണിശ്രേഷ്ഠനാം നാഗരാജാവുരച്ചു. 14

"നടന്നുള്ളതെല്ലാ മിതിൻവണ്ണമെന്നാ-
ലടങ്ങാം; കിടാങ്ങൾക്കു നന്നായ്‌വരട്ടെ!"
ഉടൻ വീണുകുപ്പീട്ടെഴുന്നേറ്റു മന്ദം
നടന്നീടിനാർ നാഗനാരീജനങ്ങൾ. 15

കരഞ്ഞു വികല്പങ്ങളാനന്ദമാരാം
നിരന്നു ഫണീന്ദ്രന്റെയും കാമ്പറിഞ്ഞു
ഉരപ്പോടു കുട്ടിട്ടിളമാനപ്പോൾ
പുരന്തു സമാധാനമോരോന്നിവണ്ണം. 16

“മഹാരാജ! ഭാഗ്യം, മഹാഭാഗ്യമിന്നീ
മഹാദിവ്യലോകം പ്രവേശിപ്പതാർക്കും
മഹാദേവദേവന്റെ കാരുണ്യമൊന്നേ
സഹായം പ്രപഞ്ചത്തിലോർക്കുമ്പോഴാർക്കും. 17

കിനാവിങ്കലും കൂടിയെത്താത്ത ലോക-
ത്തനായാസമെത്തി, ഞാൻ ഭവൽപ്രീതിനേടി;
മനാക്കൊന്നുമല്ലെന്റെ പുണ്യം; സ്വയം സ-
ജ്ജനാവാപ്തിയെന്നിങ്കലെന്നാപ്തവാക്യം. 18

“ഫണിക്കോപ്പു ചാർത്തുന്ന ദേവന്റെ മൂർദ്ധാ-
മണിക്കുള്ള വംശത്തിലാണെന്റെ ജന്മം
ഗണിപ്പാലൊടുങ്ങാതതൂഴീശർപാദം
പണിഞ്ഞീട്ടുമോനെൻ പിതാവിന്ദ്രസേനൻ. 19

“മുദാ താതപാദന്റെ ചൊൽക്കീഴടങ്ങി-
സ്സദാനേരമക്ഷോണി രക്ഷിപ്പിതിപ്പോൾ
സദാമൻ മഹാരാജ! ഞാനാകചന്ദ്രാം-
ഗദാഖ്യൻ വിഭോ! വൈരസേനിക്കു പൌത്രൻ.

“എനിക്കുണ്ടു പേരാമ, ഞാൻ കേട്ട സീമ-
ന്തിനിക്കൂനപ്പുത്രത്വമക്ഷിതീശൻ
ജനിച്ചില്ല സന്താനമെൻതാമരാക്ഷി-
ക്കിനിക്കേറെ ഞാനിന്നിലക്കായകാർക്കും. 21

“കളിമ്പംകലർന്നിട്ടു ഞാൻ കൂട്ടർകൂടി-
ട്ടൊരിക്കൽപ്പുറപ്പെട്ടു കാളിന്ദിയാറിൽ

തെരിക്കെന്നൊരാരോടകം കളിപ്പാൻ മഴക്കാ-
റ്റാലിളക്കമില്ലാത്തനാട്ടാത്തമോളം. 22

"ചൊരിഞ്ഞൂ മഹാമാരി, കാറ്റൂതിയോടും
ചെരിഞ്ഞൂ, പിടിച്ചിട്ടു നിന്നില്ല തുഞ്ചി
പിരിഞ്ഞു തുണക്കാർ; കിടന്നോരെ നാട്ടം-
തിരിഞ്ഞു പരം ഞാൻ പൊട്ടക്കെന്നതാന്തു. 23

"അതിൽപ്പിന്നെയുണ്ടായതെല്ലാം ഭവാൻ കേ-
ട്ടതിൻവണ്ണമെന്നോന്നമാത്രം കഥിക്കാം
ശ്രുതിപ്പെട്ട ഞാൻ പിന്നു ജീവിച്ചകാര്യം
മതിക്കെല്ലപൂർവ്വന്നവൻതൻ മഹത്വം. 24

"ഇതേവണ്ണമെന്നോന്നുവെക്കേണ്ട പാർത്താൽ
സ്വതന്ത്രസ്ഥിതിക്കാണിപ്രപഞ്ചം സമസ്തം
സ്വതന്ത്രത്തെയുണ്ടാക്കി രക്ഷിച്ചു ശിക്ഷി-
ന്നാതൻ ശുദ്ധമദ്വൈതമദ്വൈതമത്രേ." 25

സ്വലോകത്തെ വിട്ടോരു വൃത്താന്തമോതും
ഖലോന്മാഥിയാം കാശ്യപീശന്റെ ഗാത്രം
വിലോകിച്ചിതാപാദചൂഡം പതുക്കെ-
ത്തലോടിത്തലോടിപ്പറഞ്ഞു ഫണീന്ദ്രൻ. 26

"കുളങ്ങൾക്കുള്ളക്കലിപ്രാഭവം വ-
ന്നിളക്കാതെയക്ഷോണി രക്ഷിച്ചിരുന്നോൻ
നാളക്ഷോണിപാലൻ പിറന്നുള്ള വംശേ
വിളങ്ങുന്നവല്ലോ ഭവാൻ ഭാഗ്യശാലി. 27

"വരാനില്ല കാര്യാതിപാതങ്ങളെന്നാൽ
ധരാനാഥ! നിത്യം ഭവാനൊത്തിരിപ്പാൻ
ഒരാകാംക്ഷയുണ്ടേവമല്ലെങ്കിലേതാ-
മൊരാരണ്യമെങ്കിലുംപോയിത്തു പിന്നെഗ്ഗമിക്കാം. 28

"ഭവാനീശപൂജ്യൽകൃപാലേശമേകാര്യ-
പ്രവാഹാവഗാഹപ്രയത്നാന്തരംഗൻ
ഭവാൻതാൻ; മഹാഭാഗ്യമിസ്സുള്ളവർക്കി
തവാവാപ്തിയോ തന്നുചൊല്ലാനിത്രമോഹം." 29

"ശിവാംശത്തിലാവിർഭവിച്ചോനല്ലോ ദിവ്യൻ
ഭവാൻ, ഞാൻ മനുഷ്യൻ, സ്ഥലം ദിവ്യലോകം
നിവാസം ഭവം, പക്ഷെയൊന്നാണിവൻതൻ
പ്രവാസം സഹിക്കില്ല സാധുക്കളാരും. 30

"മകൻ തൻ പിതാവെന്ന ബന്ധുക്കളെന്നീ
വകക്കാർ തമ്മിൽപ്പിണഞ്ഞുള്ള ബന്ധം
അകന്നാലുമാശ്വാസമാവാം, ദിനങ്ങൾക്കി-
ന്നാകപ്പെട്ടിരിക്കാമവർക്കും കഴിക്കാം. 31

"എനിക്കോ സ്വയം തന്നെ; ഞാൻ വേട്ട സീമ-
ന്തിനിക്കോ ചെറുപ്പത്തിൽ വൈധവ്യദുഃഖം
ഇനിക്കിക്കവേ വിരാഗ്യാകയായി-
പ്പനിക്കാറ്റിലും നില്ക്കാൻ ഞെരുക്കം. 32

"മരിക്കുന്ന ഞാനെന്റെ പൈതങ്ങളെപ്പോ-
ലിരിക്കുന്നൊരീ നാട്ടുകാരേവരേയും

തരിശ്ശിക്കളുള്ളതൊക്കെ പ്രഭോ ഞാൻ
തെളിക്കുന്നു ചൊല്ലാതിരിക്കുന്നപക്ഷം.” 33

ഇതിൻവണ്ണമോതുന്ന ഭൂപാലനോപ്പാ-
ത്തതിപ്രീതനായി ഫണീന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു
“ശ്രുതിപ്പെട്ടൊരാക്കഥ ചൊല്ലാതിരിക്ക-
ന്നതിന്നു ലഘുത്വാവമർത്യർക്കുപാകം 34

“ഭവാനെല്ലാമൊത്തങ്ങു മാതാക്കളേയും
വിവാഹം കഴിച്ചുള്ള ദാരങ്ങളേയും
ദിവാനന്തരങ്ങുറ്റ ബന്ധുക്കളേയും
ഭവാനീയമർന്നെന്നു ചേർപ്പുകൊള്ളും 35

“ഇരിക്കട്ടെയിന്നാശു പോയിട്ടു നാളെ-
ത്തിരിക്കാം, മയക്കാം സഹായത്തിനാളെ
തെളിക്കുന്ന ചൊല്ലാതെളുപ്പം വഴിക്കാ-
യിരിക്കും, സമാധാനമായിട്ടിരിക്കൂ. 36

“ഇരുട്ടാം പുരത്തേക്കു നേരം നടക്കാം
കരപ്പെട്ടകന്നോക്കിപ്പുറം ചുറ്റിനോക്കാം”
പറഞ്ഞേവമൊന്നിച്ചെഴുന്നേറ്റു മെല്ലെ-
പ്പുറപ്പെട്ടു ലാലോൻ നാഗാധിപന്മാർ. 37

“തപസ്സുമ്പരക്കുന്ന യോഗീന്ദ്ര! നേരി-
ട്ടനാരാമതെത്തുന്നതെന്നിപ്പരാത്ഥം
ത്തനാത്മമ്പൊളാകെ ജപിക്കുന്ന ചൂരും
കനൽക്കട്ട പൊട്ടിത്തെറിക്കുന്നകൂട്ടിൽ. 38

“ആശ്ചൎയ്യ!മാശ്ചൎയ്യ!മാശ്ചൎയ്യ!മോൎത്താൽ
മഹാമേരുതുല്യം സമസ്തം സുവൎണ്ണം
മഹാൎഘങ്ങളാം രത്നങ്ങളാം മിന്നുന്ന പുറവും”
മഹാരാജ! കാൺകീവിമാനം മഹീയം. 39

“ജലഭ്രാന്തി, പക്ഷാന്തപഭ്രാന്തി, ദിവ്യ-
സ്ഥലഭ്രാന്തി, ശുദ്ധസ്ഫടികാഗണത്താൽ
ജലത്താം വിയൽഭ്രാന്തി,യെന്നേവമുണ്ടാം
ചലത്താംവിമാനം പ്രദൎശിക്കിലാൎക്കും. 40

“സൂക്ഷ്മം ജഗത്തിൽ ചരിക്കുന്നതായും
ചരിക്കാത്തതായും കിടക്കും വസ്തുവെല്ലാം
ശരിക്കങ്ങിതിങ്കൽക്കടുക്കില്ലിനാൽ തി-
ത്തിരിക്കുന്നതായിട്ടിതോൎത്താൽ വിചിത്രം. 41

“നടക്കും പതിന്നാലുലോകത്തിലും താ-
നടങ്ങാ വിരിഞ്ചാണ്ഡകാണ്ഡത്തിലെങ്ങും
കടക്കും ജഗത്തുള്ളിലാകും നമിക്കും
കടൽപ്പെൺമണാളൻ കനക്കീവിമാനം. 42

“മയൻ തീൎത്തതാണീ മഹത്താം വിമാനം
ജയത്തിന്നധിഷ്ഠാനമാനന്ദമാകും
ഭയത്തിൽക്കരേറാം കരം ഞാൻ പിടിക്കാം
ജയശ്രീവരൻ നന്ദികിതിൽക്കേറി ലാത്താം.” 43

അമാന്തിച്ചിടാതിനി ഞൊടിക്കു മന്നാ-
വിമാനം നടന്നു പറക്കപ്പുറക്കെ

ശ്രമമേറ്റ പതംഗമപ്പുറമേ പൂമ്പ്രാവുമൊത്ത
ക്ഷമമാമധരോദരമെന്ന കാണുമാറായ്ത്തുടങ്ങി. 44

മറ്റുള്ള സിദ്ധാന്തമോതീട്ട മായാ-
മഠങ്ങളിലധികരിക്കുന്നവരെ നിത്യം
ഉറപ്പുള്ളിരാകം മഹാത്മാവിരിള്ളും
നിരംചേർന്ന വിരുന്നാലികത്തെന്നും കണ്ടു. 45

വിഷാംഗങ്ങളെ, ധൈര്യമെ, മെന്ന്യുബ മൈരെല്ലാ-
മഹാകാരഘോരം പഠിപ്പിപ്പിട്ടുന്ന
ന്നാകം തരംപ്രബോധം മഹത്വമരുവി-
മഹത്താം പ്രദേശത്തിലും നിന്നുകണ്ടു. 46

അതിനൊന്നുകൂടത്തിലെ സംശയം ചെയ്യു-
ന്നവിനെല്ലാ മതൊല്ലസദ്വിഷ്യശേഷം
സ്മൃതികൾ മഹാപ്പൂറ്റുകൊണ്ടാകമാനം
ശ്രുതികൾ പ്പെട്ടതാണൊപ്പരം ചെന്നുകണ്ടു. 47

വനത്തൊക്കെവാസം കനാപ്പിന്നാലിപ്പം
ഘനത്തോടെ ഗുപ്താന്നമെകന്നതിന്നാൾ
ഉതകിട്ടമാകം ജനം കാത്തുനില്ലു-
ന്നൊരാശ്രമം ഗോപുരം വിളങ്ങുന്നതുകണ്ടു. 48

കിളികൊഞ്ചലിനാലിനിയൊരവുമായി-
ക്കളികന്ന കല്പ്പകവല്ലികളോടും
തളിർത്തുള്ള വൃക്ഷങ്ങളിലെല്ലാത്തിലും
വിളിപ്പെട്ടെഴുന്നാക്കളിതൊപ്പ കണ്ടു. 49

ഇതിൽത്തന്നെ സപ്തൎഷികൾക്കും നിവാസം
മതിപ്രാണനാഥന്റെ സമ്പത്തുകൾക്കും
ശ്രുതിപ്പെട്ട നാഗാംഗനാജാലമൊന്നി-
ച്ചിതിന്നകത്തിൽ വാഴുന്നു ഭോഗത്തിന്നൊത്തവണ്ണം. 50

ഏതേതും പതിപ്പെട്ടപെട്ടിട്ടുള്ള വീണാ-
മൃദംഗപ്രമുഖങ്ങളാൽ നൃത്താട്ടമാട്ടും
പടുത്വേന ചാരിപ്പൂവായ്ത്തും, വെറുംപാട്ടുമോരോ-
പ്രമേനെന്നും പൃക്കുന്ന പൃക്കാരണങ്ങൾക്കും. 51

ദൃഢമകൊണ്ടോരോരോ ധനം ഭൂരിയായി-
ട്ടുടൻ ഭോഗമേകുന്ന ലോകർക്കെല്ലാം
മുടക്കാതെ ചിന്താമണിപ്രായമാം
പടുത്വങ്ങൾ പൂണ്ടതന്ത്രങ്ങളെ. 52

പരക്കെക്കുറക്കന്നവൾക്കുള്ളിലും
പുരത്തിൽ കിടാങ്ങൾക്കുകൂട്ടിനകത്താം
തന്തെന്നായകന്മായോദ്ധാക്കൾ മൂവും
നിലപ്പുള്ള മേൽപ്പിൽ പുരം ചൊന്നുകണ്ടു. 53

കതിരൊപ്പുകൊണ്ടുള്ള തുണിവിൽനേരെ
തിരിഞ്ഞിട്ടുകത്തി പ്രതാപാഗ്നികൂട്ടി
ഒരിടന്നവർക്കും ഭയം തോന്നുമാറാ-
ക്കരിഞ്ഞോരവർ വാഴും മതിൽക്കെട്ടുകണ്ടു. 54

ഉരത്തോരുതുള്ളിപ്പുറം വാലിളക്കി-
ഗ്ഗിരിസ്സ്വാമിയൊപ്പം കതിപ്പൂമൊന്നാമതി

തരംപോത്തു ഉഗ്രാകാരമാർന്നുള്ള വെള്ള-
ത്തുരംഗങ്ങൾ നില്ക്കുന്ന ശാലകൾ കണ്ടു. 55

തിമിരമിട്ടൊരുത്തുത്തി ലോകങ്ങൾ മുഴ്കി-
കഴിക്കുന്ന സർപ്പങ്ങൾ കോപ്പിട്ടൊരങ്ങി
ശരിക്കൊണ്ടുവാളുമിഷുക്കൊടുക്കൂടി-
ട്ടിരിക്കും നിരന്നുള്ള ധാമങ്ങൾ കണ്ടു. 56

നിരന്നുല്ലസിക്കും സുമത്തിൻമരന്ദം
നുകർന്നുണ്ടുമണ്ടുന്ന ഭൃംഗങ്ങളോടും
തരുവോലിഞ്ഞൊരിക്കലിക്കും തടാകം
കലർന്നീടുമത്തെന്നലാരാമം കണ്ടു. 57

ഇതിന്നപ്പുറത്താണു വിദ്യാലയം, ന-
ല്ലതിൻ വർണ്ണനക്കപ്പുറത്തിന്നുമപ്പുറം
പതിഞ്ഞുള്ള കണ്ണിൻ്റെ പുണ്യം വിചാരി-
ച്ചതിപ്രീതനായി ക്ഷിതിപ്രാണനാഥൻ. 58

പുരത്തിന്നു ചുറ്റും ചരിച്ചിട്ടു വൻശോ-
പുരംപൂകുന്നിൽക്കും വിമാനത്തിൽനിന്ന്
കരം കോർത്തു തമ്മിൽപ്പിടിച്ചങ്ങിറങ്ങി
നരശ്രേഷ്ഠനും സർപ്പരാജാവുമൊപ്പം. 59

ഇളാനാഥനെക്കൊണ്ടു ചെന്നന്നു ദിവ്യ-
ങ്ങളായുള്ള ഭോജ്യാന്നപാനങ്ങളെല്ലാം
കളിമാലപുഷ്പവും കൊടുത്തൊട്ടിരുന്നാ-
ളുരാനന്ദമോടെ കിടക്കാനയച്ചു 60

ഗ്ഗുണംകൂട്ടമാമക്ഷകൻതാൻ പുലർച്ചെ-
ക്ഷണനേരമുള്ളപന്ന തന്നുജയോടും
പണം കോടിവാരികൊടുത്തു തരിമ്പും
പിണങ്ങാതെ വെള്ളത്തുംഗത്തിനായും. 61

പണക്കെട്ടതിട്ടു കൂടെഗ്ഗമിപ്പാൻ
ക്ഷണംതാമസത്രങ്ങളുള്ള രക്ഷസ്സിനായും
തുണസ്സൂരയെയോരാം കൃഷ്ണസത്ത്വത്തിനായും
കണക്കാറാമൊരാൾ നിയോഗിച്ചുപിന്നെ. 62

“മഹാവശ്യമായിട്ടു നന്ദസ്മരിച്ചാൽ
വരാം ഞാൻ, മഹാൻമൈനാ കുണ്ഡലത്തിൽ
പരാനന്ദമാകേണമെന്നാലു”മെന്നാ-
ദരാനന്ദനെച്ചൊല്ലി മാനിച്ചയച്ചു. 63

നടന്നുള്ള വൃത്താന്തമോർത്താത്തമോദ-
ക്കടൽക്കുള്ളിൽ മുങ്ങിക്കളിക്കും നൃപാലൻ
നടക്കുള്ളകൂട്ടം തുരംഗത്തിലേറി-
ട്ടുടൻതന്നെ കാളിന്ദിവക്കത്തിറങ്ങി. 64

ക്ഷണംകൊണ്ടുതജ്ജന്മരൂപികളമ്പോ-
ടണഞ്ഞരാറിളങ്ങാമരീവണ്ണമേതി
പണക്കെട്ടുമന്നാ രക്ഷസ്സിനോടും
തുണക്കാരനാം ശൈലസത്ത്വത്തിനോടും. 65

“കുറച്ചുമുപാസിച്ചിട്ടു വേണ്ടുന്നതെല്ലാ-
മുരയ്ക്കാം; മഹാന്മാരെഴും ദിവ്യരൂപം
മറയ്ക്കിൻ, മനുഷ്യസ്വരൂപം ധരിക്കിൻ;
മുറക്കേടുമല്ലേ ഇതം? നിങ്ങളോർക്കിൻ.” 66

മനുഷ്യസ്വരൂപം ധരിപ്പോരനേകർ
ധനാഢ്യരവിത്തിന്റെ ചോൽക്കീഴടങ്ങി
അനക്ഷീണരാവാൻ കരപ്പങ്ങളിന്നാ-
ന്നാസ്യത്തിലുള്ള കരോറാറ്റു പിടഞ്ഞു. 67

ഞെളിഞ്ഞഴുകും മഴലാലെയിവെണ്ടപിലിട്ടു
താളിന്റെമാതിരി തളർന്നൊരു താമരക്കി
ഞെളിവുജനത്തൊടൊരുമിച്ചു വരുന്നതപ്പോൾ
കാളിന്ദിയാറിലെഴുമാനുപമെമൊഴികണ്ടു. 68

ഹാ! ധർമ്മശീലയിവളെന്നൊരു വിപ്ലവാംഗി
വൈധവ്യമാലൊരുടൽപൂണ്ടു വരുന്നതാണോ?
മേധസ്സിവളുമൊരു ദുർഭ്രമ ദിവ്യനാൽ
ബോധസ്ഥമെത്തിടമിപ്പൊഴു പിണയുവതെന്നോ? 69

“മെല്ലാലപ്പൊളിയപാലലതെന്നൊരു പിള്ള-
ച്ചാവു! പടച്ചപ്പൂവെയു-
ണ്ടെയ്യോ! ഭൂഷകളില്ലിയില്ല തിലകം-
ശല്യത്തഴക്കാറിയും
കസ്സൂരോ സഖിമാർപിടിച്ച മുടിയും
കെട്ടാതെ വന്നെത്തിട്ട-
ന്നിശ്ശ്യാമനടമാരിലലങ്കാരം
ചെപ്പുന്നതെ:ന്തന്നഹോ! 70

“അല്ലാ! കണ്ണിലകന്നു കൈവലയ്ക്കു
രാഗത്തെയംഗങ്ങളി-
ലെല്ലാമെഴിമുകന്ന ഹന്ത! ഹൃദയം
പാരം മുടിക്കുന്നു മേ

നല്ലാർഭൂഷണമൊട്ടുടുത്തു, യുവതീ-
　　യശ്രുക്കളാൽ മിശ്രമെ-
ന്നല്ലാതിങ്ങിനെ കാൺകിലും പരിചയം
　　തോന്നുന്നു മന്മാനസേ. 71

“ഉല്ലാസാൽ ഗ്ഗഗനത്തിലാമഴകായ്
　　പാറുന്ന കുഞ്ഞിപ്പുത-
ന്നെല്ലാം മംഗളസൂചകം കൂർമയിർ
　　ക്കൊള്ളുന്നു മെയ്യൊക്കയും
അല്ലാ! തോഴികളിൽപ്പരം പരിചയം
　　തോന്നുന്നു നല്ലാർമുടി-
ക്കല്ലാമീയിവളെന്റെ പൂർവ്വസുകൃത-
　　കമ്പായ പെൺകുഞ്ഞുതാൻ. 72

“മാലേവം പോകിലാവതെന്നായി സുമതി! വരൻ
　　വന്നിരിക്കുന്നു”വെന്നി-
ക്കാലേ ഞാൻ ചെന്നു കൈപ്പിടിച്ചവളുടെയഴൽത്തി-
　　ർത്താശ്വസിപ്പിച്ചുവീണ്ടും
ചാലേ മാംഗല്യസൂത്രം ഗളമതിലണിയി-
　　ച്ചിടുവാൻ താമസം വേ-
ണ്ടാലോചിക്കുകാ”യെന്നതുമിനി നൃപനുടൻ
　　തന്നാലിതൻ മുന്നിലെത്തി. 73

സീമന്തിനി

(രണ്ടാം സർഗ്ഗം.)

പ്രേമാന്തികത്തു കണവൻ മൃതനായി കഷ്ടം
സീമന്തിനിക്കു ശിവനേ! ചെറുതാലിപോയി
സാമർത്ഥ്യമെന്തു? വിധിവൈഭവമെന്തു? പൂർണ്ണ-
കാമൻ കുശൽഗ്ഗുണവിനാശമതിങ്ങാളിയുള്ളൂ. 1

ഹാ! ധിക്കിവൾക്കനഘിനമ്മ വിധവാവിപത്തി
ബാധിക്കിലും വിഷയമസ്മൃതികൊണ്ടുതന്നെ
സാധിച്ചപോലെ നിജ ജീവിതമാകൃതിക്കി-
യാധിക്കിതിളപ്പു പല വൈകൃതവും വരുത്തി. 2

പണ്ടേപ്രശസ്തകുലതാപസി ചൊല്ലിവെച്ചി-
ട്ടുണ്ടായിരുന്ന ശശിവംശജശൈവ്യതത്തിൽ
ഉണ്ടായവൾക്കു ബുദ്ധനിജ്ഞ, ഫലം മറിച്ചാ-
ണുണ്ടായതെങ്കിലു,മതാണറിവിന്റെ സാരം. 3

ധർമ്മജ്ഞസാക്ഷിണി പിറന്ന ഗൃഹത്തി"ലെന്റെ
കർമ്മത്തിലേർപ്പെട്ടവളു"മെന്ന നിനച്ചുവരണ്ടാം
ശർമ്മാളികാംക്ഷി മകളിൽ പ്രിയമുള്ള പിതൃ-
ധർമ്മാവനിന്നുതകെ സങ്കടമെന്നുറച്ചു. 4

ഉണ്ടായതിങ്കതിമുതൽക്കെഴാരിച്ചമെന്നു-
ഞ്ഞൂനമായിടാതെ പരിചരകൾ ചെയ്തു നിത്യം
കൊണ്ടാടുമപ്പ്മകളെച്ചെറുതാലിപോയി-
ട്ടുണ്ടാണിരിപ്പതിതിലപ്പുറമെന്തുവേണ്ടു! 5

സേവകജനങ്ങൾ സഖിമാരൊത്തുപാടരെല്ലാം-
ലാവശ്യമുള്ള ദിനചര്യകളൊട്ടുചെയ്യും
ഏവം നയിച്ചു ദിവസങ്ങൾ യുഗങ്ങൾപോലെ
“ദൈവം സഹായമിനി”യെന്നവൾ മൂന്നുകൊല്ലം. 6

ചാരത്തെഴും സഖികൾ താങ്ങിനടന്നു സോമ-
വാരവ്രതത്തിനു കഴിപ്പതിനായൊരിക്കൽ
മാരപ്രമാഥിയെ നിനച്ചു കളിന്ദകന്യാ-
തീരത്തിലെത്തി, നെടുവീർപ്പൊടുനിന്നുപോയി. 7

പൊട്ടിത്തരിച്ചു കളുർമേനി, യിടത്തുഭാഗം
ഞെട്ടിത്തെറിച്ചിളകി, യാളികൾ വിസ്മയിച്ചാർ
“കട്ടിക്കിതെന്തു കഥ”യെന്നവർതമ്മിലുള്ളിൽ
ത്തട്ടിക്കനത്ത കുതുകത്തൊടു നോക്കിയൊപ്പം. 8

“എന്താണിതെന്നോർ” പരിഭ്രമമോടുചുറ്റും
വെന്താളിടുന്ന മനമോടവർ നോക്കിനില്ക്കെ
ഹന്താധികം ധൃതിയൊടേകനടുത്തു ചെന്നു
ചെന്താമരപ്രസവസായകസന്നിഭാഭൻ. 9

ആകളകാന്തികലരുന്ന നൃപേന്ദ്രനാഗ-
ലോകപ്രശസ്തസുഷമാവൊടുമുജ്ജ്വലിക്കെ
ഹാ! കണ്ടനേരമവരാത്മമറിഞ്ഞതില്ലി-
പ്പാരകത്തിലായി, നൃപനീതിലകന്നറിഞ്ഞു. 10

“സന്തപ്തയാകുമിവളും സഖിമാരുമിപ്പോ-
ളെന്തക്രമം കഴിലെന്നറിഞ്ഞതില്ല

അന്തർഗ്ഗതങ്ങളറിയാം പറയാമുപായം”
സ്വാന്തത്തിലിങ്ങിനെ നിനച്ചു നൃപൻ കഥിച്ചു. 11

“വെള്ളുത്തിളന്തനു വിളർത്തു ചടച്ചു കാന്ത-
നില്ലാത്ത കാർകുഴലിമാരുടെ മട്ടിലേവം
നല്ലാർമണി! മലിനമായൊരു വേഷമെന്താ-
ണെല്ലാം നിനക്കു വിധവേ! ശുഭമൊന്നുമെട്ടേ. 12

നീലാരവിന്ദമിഴി! നീ നെടുവീർപ്പിടാതെ
മാലാകെ നീക്കുവനഹം കരയാതിരിക്കൂ
മേലാലനാമയമമേ! ഭൂമി സംശയങ്ങൾ
മേലാം, വിശേഷമഖിലം വിവരിച്ചുകൊള്ളൂ. 13

നേരിട്ടുനോക്കിടുക കണ്ണുനീർ തുടക്ക
താരിട്ട വാട്ടമുടലിങ്ങനെയാക്കിയെല്ലോ
ആരിപ്പുവല്ലഭനയേ! വിരഹാഗ്നിയേവം
നേരിട്ടതിങ്ങിനെയതാണറിവാൻതിടുക്കം. 14

കേട്ടാൽ കൃതാന്തപുരിപൂകിലുമാമഹാനാം
വേട്ടാളെ ഞാൻ സുമുഖി! കൊണ്ടുവരാമുടൻതാൻ”
കാട്ടാനയാന ചിലതോതിടുമെന്നു നാട്യം
കാട്ടാൻതുടങ്ങി നൃപനിത്ഥമതോതിനിന്നു. 15

ഉണ്ടായവസ്തുത പറഞ്ഞിടുവാൻ മനസ്സു-
കൊണ്ടാഞ്ഞു തൊണ്ടവിറകൊണ്ടഥ നിന്നുപോയി
മിണ്ടാതെനിന്നു നെടുവീർപ്പൊടു കൺനിറച്ചും
കൊണ്ടാളിമാലയെയതാണൊളമൊന്നുനോക്കി. 16

അന്നോമലാത്മസഖിമാരിലൊരുത്തി മുമ്പിൽ
വന്നാദരവ്വും വിനയഭക്തികളോടുകൂടി
കന്നോണനേർമിഴിയെനോക്കി, നൃപാലനോടാ-
യന്നേവമാലതി നെടുവീർപ്പോടു മന്ദമന്ദം. 17

“ഇല്ലേതുമേ തിരുമനസ്സിലറിഞ്ഞിടാതെ
ചൊല്ലേണ്ടതായ വിഷയം ഭുവനത്രയത്തിൽ
കില്ലേതുമില്ല; പുനരെങ്കിലുമെന്തുകൊണ്ടാ-
യല്ല നിയോഗമതിനാൽ ചിലതോതിടുന്നേൻ. 18

നിർമ്മലസ്വരത്തൊടിളകാതെ വന്ന ചിത്ര-
വർമ്മക്ഷിതീന്ദ്രനുടെ കന്യകയിക്കുമാരി
ധർമ്മജ്ഞനാം ക്ഷിതിപനന്ദനപ്രിയമാർന്ന ജാത-
കർമ്മംമുതൽക്കു ശിവപൂജയെയിന്നയോളമുഞ്ചി. 19

ചന്ദ്രാന്വയപ്രഥിതകല്പകവൃക്ഷകല്പൻ
ചന്ദ്രാംഗദൻ മഹിതമന്മഥ കാന്തികാന്തൻ
ഇന്ദ്രാധികപ്രഭവനാം ക്ഷിതി ചക്രശക്ര-
നിന്ദ്രാണി തങ്ങളുടെ നിസ്സ്പൃഹി ദിവ്യമത്രേ! 20

വെള്ളിക്കശേഷമനരാശ്ശഗിരിയന്നിതന്ന
മെള്ളിപ്പു, കാലഗതി ഭൂപനിടക്കൊരിക്കൽ.
കാളിന്ദിയിൽ സമസമോടികളിപ്പു; കാന്ത-
സ്സാളിത്തഴപ്പു ചുഴലിക്കിനിയൊന്നു ദാശം. 21

കന്നിപ്പുണരതമഴവിക്കിനൊ ഗുണകൊല്ലം
ചെന്നിട്ടുമില്ല കാവേരിയതന്നു നിത്യം

ഇന്നിന്ദുവാരമുപവാസമിവർക്കു ഞങ്ങ-
ളൊന്നിച്ചുവന്നു കളിപ്പതിനാണിദാനീം. 22

ഈ വീരനിന്നിലയിലായിതവന്റെ താത-
നാവീരസേനനെ രിപുക്കൾ പിടിച്ചുമർത്തി
ഹേ! വീതിഹോത്രസമ! ദുർവ്വിധിതൻ കനത്ത
കൈവീശിയാലടിപെടാത്ത ജനങ്ങളുണ്ടോ? 23

സീമന്തിനീ കുലവിഭൂഷണമായ തോഴി-
സീമന്തിനിക്കടിയ ജീവിതമിത്രനാളും
ഈ മന്ദഭാഗ്യകൾ പിടിച്ചൊരുമട്ടു നിർത്തി
ഹേ! മംഗളപ്രദ! ഭവാനിനിമേൽ പ്രമാണം.” 24

ഏവം പറഞ്ഞവളടങ്ങി നൃപൻ കയർത്തു
ഭാവംപകർന്നു മിഴി തീക്കനൽപോലെയായി
“ഹാ വന്നു വൈരികൾ പിതാവിനെയാക്രമിച്ചോ?
ദൈവം ചതിച്ചു ചതി”യെന്നു പറഞ്ഞുപോയി. 25

വല്ലാതെവന്ന കടുകോപമമർത്തടുത്തു
മല്ലായതാക്ഷിയെവിളിച്ചുരചെയ്തു ഗൂഢം
“ചൊല്ലാനിവൻ കണവനോർക്കുകതെല്ലിടാ-
യില്ലാസമാനരികിൽ വന്നിടുമെന്നമാത്രം. 26

“ചൊല്ലാമിവൻ കണവനെ”ന്നവചസ്സുകേട്ടു
മല്ലായതാക്ഷിനൃവരന്റെ മുഖത്തു നോക്കി
ചൊല്ലാൻതുടങ്ങി നൃപനായതു കേൾക്കുവാൻനി-
ന്നില്ല നടന്നു നിജവൈരികുലം മുടിപ്പാൻ. 27

“മാററാരൊടുള്ളിപക, യപ്പുറമേഴുന്ന ദുഃഖ-
മാററാൻതിടുക്കം; മിവളിൽ കൃപ, യെന്നിതെല്ലാം
മാററിലാണവതരാൻവഴി? മന്മനസ്സു
തെററാസ്സുതില്ല; വിധിവൈഭവമാരറിഞ്ഞു? 28

എന്നോ മനസ്സിലൊരു ബാധയൊഴിഞ്ഞപോലെ
സന്തോഷ;മെൻറ ശശിവാരവ്രതത്താൽ
ഹന്താതിതാപമൊഴിയാനിടവന്നു, ചിത്തം
വെന്തോർത്തിടുന്നവരെയന്തകവൈരികാക്കും. 29

ഇത്താപരന്ത്രസഹധർമ്മിണി ചൊന്നതെത്ര
സത്തായിവന്നു; സുകൃതപ്പടി കുമ്പടുത്തു.
“ഏതാർ മതിങ്ങിനെ മറയോതുടെ വാക്കിലോടി
യെന്താതിരുന്നിടുകയില്ലതിനുള്ള സാരം.” 30

പണ്ടെൻറ ജാതകവശാൽച്ചിലദോഷമെല്ലാ
മുണ്ടെന്നു; മുണ്ടതിനതക്ക നിവൃത്തിയെന്നും;
കണ്ടെത്തിയാര്യരൊരു വിപ്രനരച്ചു; കാര്യം
കൊണ്ടെത്രയോർത്തു; മറയോർമൊഴി പാഴിലാമോ. 31

ചേണാർന്ന നേററി, പുരികക്കൊടി, ദന്തപംക്തി,
ശോണാധരോഷ്ഠ, മതിനിർമ്മലമാംകപോലം
വീണാനിനാദ കളനാദമതീവ രമ്യ,-
മേണാങ്കസുന്ദരമുഖം, സ്മിതചന്ദ്രികാഢ്യം. 32

ആജാനബാഹു, ജിതമന്മഥനാം, മരാള-
രാജാവിനൊത്ത ഗതി, നീണ്ടുനിവന്ന ഗാത്രം,

രാജശേഖരം; ഇവരെയാരെന്തുഴമീ മഹാനോ
രാജാവുതന്നെയതിനില്ല വികല്പമല്പം. 33

വിൽക്കാറ്റുമേനിയെയിടക്കു തിരിഞ്ഞുനോക്കി
നിൽക്കാതെ പോകമവനീപതിയെസ്സകാമം
ചേൽക്കായിമപ്പുമിഴിയെന്നിയെ നോക്കി നോക്കി-
ത്തൽക്കാലമിങ്ങിനെ നിറച്ചുവർ തീർച്ചയാക്കി. 34

“ആരാണിതെത്തുകഥയാണ ചെകിട്ടിലെന്താ-
നീരാജ്യശാത്രിയൊടു വന്നതെചൊല്ലു ഗ്രഹം
പോരാതെപൂണിവള്ളുമായ്യവനം കടക്ക-
ണ്ണാരാൽ പരസ്പരമിതാ പെരുമാറിടുന്നു.” 35

“എന്തൊഴിയന്യപുരുഷന്റെ മുഖത്തു നോക്കി-
ല്ലേതോ വിശേഷവിധി വല്ലതുമായിരിക്കാം”
സന്തോഷസംഭ്രമവിഷാദമൊടിങ്ങു മൊത്തു-
ള്ളന്തോടെഴും സഖികളോടവളേവമോതി. 36

“വന്നെത്തിടും കണവ നോക്കുകടുത്തപിരാം-
യെന്നെന്നോടസ്സ്വകൃതി വന്നു ചെകിട്ടിലോതി.
കണ്ണെന്നൊരാഴിയവിടുന്നു നടന്നു, ഞാനം
നിന്നോരതിനോക്കി; കനകപ്പര കാന്തഗാത്രം. 37

ചൊല്ലുന്നതാരി സ്സുകൃതിവല്ലഭനാണെഹോഭ-
ഭില്ലം, മനസ്സുപതിയില്ല പരന്റെ നേരെ.
നല്ലാളുകൾക്കെളി സംശയമുള്ള ദിക്കി-
ലെല്ലാംപ്രമാണമയി! മാനസവൃത്തിയല്ലേ? 38

ഭ്രാന്തല്ലയേ! കളർനിലാവണയാതെ ചന്ദ്ര-
കാന്തം ദ്രവിച്ചിടുകയില്ലതുപോലെ തന്നെ
സ്വാന്തത്തിലെത്തിടുക മന്മനമാമയസ്സ്-
കാന്തപ്രയോഗമിയലാതിളകുന്നതാണോ? 39

സൂരന്റെ സുഷ്ഠുകരലാളനമേല്ക്കിലല്ലീ-
ത്താരമ്പിനോടു വിടരുന്നതു കാണ്മതില്ലേ?
പാരം കുളുത്ത മൃദുചന്ദ്രകരങ്ങളേറ്റു
നേരന്തലോടിടുകിലും വികസിപ്പതുണ്ടോ? 40

നേരേമറിച്ചമൃതരശ്മികരങ്ങളേറ്റു
നേരേ ലസിപ്പു ഭുവി കൈരവകോരകങ്ങൾ
ഈരേഴുപാരിലുമെഴുന്നിതുമാറിടുന്ന
സൂരേശ്വരന്റെ കരമേറ്റയതുല്യസിദ്ധം. 41

ചൊല്ലാർന്നിടുന്ന നളകൂബര, നാകേശരാദിയ-
രെല്ലാരന്തികത്തു വിലസുന്ന ദിഗീശരന്മാർ
മല്ലായുധൻ, ശശധരൻ, മുതലാം മഹാന്മാ-
രില്ലാപെടുന്നതപമിവർക്കുതൻ കരളൊന്നിളക്കാൻ. 42

ചന്ദ്രാഭിരാമ, നഗകാന്തസുരാലയത്തി-
ലിന്ദ്രാണിയോടമരുമിടുന്ന സുരേന്ദ്രകല്പൻ
ചന്ദ്രാനനാപ്രഥിതനാം ക്ഷിതിചക്രവർത്തി
ചന്ദ്രാംഗദൻ—മതി, യിതിപ്പൊഴുതെന്നമോതാൻ 44

“നേരിട്ടുനിന്നു ‘വിധവേ! ശുഭമാക’”യെന്നാ-
യാശിച്ചുവല്ലഭനൊനാഴികപ്പൂർവ്വമവൻ കഥിക്കും.

നേരിത്രമാത്രമിതിലെന്തൊ ശങ്കയെനിക്ക ചിത്ത-
താരിജ്ജനിച്ചു സഖി!''യെന്നോത തോഴിയോടന്നാൾ 44

“ഹാ! വന്ന വൈരികൾ പിതാവിനെയാക്രമിച്ചും
ദൈവഞ്ചതിച്ച ചതി''യെന്നവൾ ചൊല്ലു വാക്യം.
ഏവംജനിച്ച മമ ശങ്ക ബലപ്പെടുത്തി-
ട്ടേവമിതിപ്പൊഴുതു ചെയ്യുകയല്ലയോ! ഞാൻ. 45

എന്നിപ്രകാരമവളോർത്തു കരഞ്ഞുനേരം
നിന്നിട്ടു പിന്നെയവിടുന്നു നടന്നുമന്ദം
ഒന്നിച്ചുപുത്രിയുതകം പ്രിയദർശനത്താൽ
കണ്ണിച്ചുമോദ ജലരാശിയിൽ മുങ്ങി മുങ്ങി. 46

നീലാരവിന്ദമിഴി തോഴികൾ താങ്ങിടാതെ
ചേലായ്നടന്നു യമുനാപുളിനത്തിലെത്തി
നാലാശയും നലമൊടന്നവൾകണ്ടു, സായം-
കാലാഗമത്തെ വിവരിച്ചവരോടുരച്ചാൾ 47

കത്തുന്നകാന്തി കലരുന്ന ദിനേശബിംബ-
മെത്തുന്നിതസ്തശിഖരിക്കണി ഭൂഷയായി.
ഉത്തുംഗമായ വരുണാലയഗോപുരത്തി-
ലൊത്തുള്ള നല്ല കനകക്കുടമെന്നപോലെ. 48

കാററിപ്പൊഴിസ്സുമസുഗന്ധഭരംകഴിഞ്ഞി-
യേററിത്തളർന്നു സഖി! മന്ദമണഞ്ഞിടുന്നു
തേററിച്ചിടുന്നനില സമ്പ്രതിമാക്കമേതാ-
പാററിക്കിളി നിലയിലിക്കളൂർന്നെന്നപോലെ. 49

ഉൾപ്പൂരവിന്ദമിഴി പാതിയടഞ്ഞു, കേൾക്ക-
ന്നില്ലാ മരാളകളകേളി നിനാദലേശം
വല്ലാതെ പത്മിനി മയങ്ങി; വരൻ വെടിഞ്ഞ
നല്ലാരപാരവിരഹാർത്തിയിലെന്നപോലെ 50

ആയത്തിലാഴിയിലലക്കിടെ മുങ്ങിയല്ലോ-
ട്ടായർക്കബിംബമയി കാണുക മുങ്ങിടുന്നു.
സായത്തിലംബുഘനത്തിനൊടൊത്തു തോഴി
തേയം വിരിപ്പൂ സുവർണ്ണംഘടകെന്നകേ. 51

താരാധിനാഥനുദയാദ്രിയിലേറ്റമിപ്പോൾ
നേരാണിനിക്കുവലയം പരമുല്ലസിക്കും.
ആരാജരാജനതിമത്തനനന്യചന്ന
വീരാസനം കയറിടുന്നളവെന്നപോലെ. 52

ഉല്ലാസമാർന്നു മുതിർപ്പൂ ഗിരിശൃംഗമാകി-
ന്നല്ലാ; വരൻ്റെ വരവോരമടുക്കയാലെ.
ചൊല്ലാമിനിക്കഴലുപോലെ; കളിപ്പുവേഗം
ചെല്ലുന്നൊരന്തിടുക നേരമതിക്രമിപ്പൂ. 53

ഉത്താപമോഹലവകർണസ്പൃതിസ്വബലാശ്രമം
കാന്തനാരെന്നറിഞ്ഞോ-
സ്വാഹാജനപ്രശംസാനാമഘടിതികളി-
പ്പാളിമാരൊടുകൂടി
ഗേഹാന്തവൃക്ഷവേണ്ടംവ്രതവിധികളുന-
ച്ചില്ല, കാന്തക്ഷമോടൻ
ദേഹാർദ്ധത്തെക്കൊടുത്താസ്സുകൃതി സ്വഗതനിൽ
ഭക്തിവിശ്വാസപൂർവ്വം 54

കാറകാർ കഴലാളുന്നതാമെ—
ഴ്ട്ടുന്നും വിയോഗാഗ്നിതൻ—
ന്നാരങ്കണ്ടപിടിപ്പെട്ടോരാകുലകളും
കരഞ്ഞോപേചാരങ്ങളും
കാരക്കൂടക്കലത്തിലെത്തു, ശിവനേ
നാളെപ്പുലർച്ചക്കതാൻ
മരണനാളെന്നയേന്നു" മെന്നാമിര—
ന്നല്പം കിടന്നിടുന്നാം.

കുഞ്ഞപ്പൻ.

ചൊല്ലാർന്നശസ്ത്രപ്പുമൊത്തതകുന്ന സാക്ഷാൽ
തല്ലാന്ന്യുടെ വരിഭഗവാൻ ഭുവനൈകനാഥൻ
വല്ലായ്മതീർത്തരുളിടും വിള കാലകാല-
നല്ലാസമോടു വിലസുന്ന പുമാൻ പുരാണൻ. 1

ചൊല്ലുന്ന'കൊച്ചിയിൽ, "എകനപുരത്തു" "കൈരാര-
നല്ലൂർ" "കേടപ്പിള്ളിമന"'ല്ലലെഴുന്ന മാന്യൻ
നല്ലതിലൊക്കെ വിളികൊണ്ടവനെന്ന തന്നെ
തല്ലുകെഴുന്ന മതിമാൻ ഗുണവാൻ നയജ്ഞൻ. 2

ഇക്കാലത്തിൽവിഴമയരിൽകൃപ, ലക്ഷ്മിതന്നോ-
ടൊക്കെയൊമ്പിന്നക, ലുലകിൽപുകഴ്, കൃഷ്ണനാമം.
എക്കാലവും വിബുധരിൽപ്രിയ,മേവമൊത്താൽ
ചിൽക്കാതലായ പുരുഷോത്തമനിദ്വിജേന്ദ്രൻ. 3

"സത്യജയിക്ക ഭുവികിൽപ്പര"മെന്ന ബോധ്യ-
മത്യന്തമുള്ളവനൊരുത്തമ വിപ്രവര്യൻ
കൃത്യങ്ങളം ജഗതിവിട്ടവനാത്മനിത്യ
കൃത്യങ്ങളിൽ പ്രീയനിഷ്ഠകളാണ്ടൊഴിയാതവൻ. 4

വൃത്തന്നാസ്സംകൃതി, വാസ്തവപാരിജാതം
കല്പദ്രുമങ്ങളി,ലിളുന്നവരിൽ പ്രമാണി
ശില്പജ്ഞമാർക്കറിയുന്നവ, നക്ഷലിക്ഷം
ചില്പമായങ്ങുക സമാശ്രിതരുവചിന്തൻ 5

സമ്പൂർണ്ണമെന്ന നമലാരശയനായ കൃഷ്ണൻ-
നമ്പൂരിനന്മ തിളങ്ങുന്ന മഹാനരവൻ
മുമ്പൂരിലുള്ളവരിൽ വെച്ചു പരം പ്രസിദ്ധൻ
വമ്പൂണ്ടിടും തിരുവടികളറിയാമിതെല്ലാം. 6

ഞാനും കടപ്പിളുമിയുമൊത്തു ഭവാന്റെ വാസ-
സ്ഥാനമ്മുതൽക്ക പരമ്പലമാകമാനം,
ഉന്നംവരാതെ പണിയിച്ചു പരിഷ്കരിച്ചി-
ട്ടാനന്ദമാർന്നതകമ്പടി തമ്പുരാനേ! 7

ക്ഷേമാമം ”സമസ്തസുഖമസ്തു” മിനങ്ങൾതോറും
ചൊല്ലിക്കൊടുത്തങ്ങിടും ജിത “മീന”മെന്നോ!
പാരം നമിച്ചു നടയിൽ പ്രളയംവരെക്കും
“സാമംവരാതെ ഭവ”മെന്നതു കേളുനാട്ടി. 8

ഭേദസമാ കടമിയന്ന നശിച്ചുവെന്നി-
രാവണതല്ലി? പുനരെന്നെ വിളിച്ചുകൂട്ടി
ന്റെവമ്പനന്മ തലകാണാതു നടന്നു കുന്നി-
ച്ചേവപ്രകാരമൊരു മാതിരി വീണെടുത്തു. 9

തല്ലിട്ടുതാർശരരിപോ! പലമികളിലുംപോ-
യ്ക്കല്ലിട്ടു കോടതികളിൽതല കാണതലഞ്ഞു
നെല്ലില്ല, തല്ല പണമില്ല, തരണക്കൂട്ടർ
ചൊല്ലില്ലതകവഴി,യിങ്ങിനെ ബുദ്ധിമുട്ടി. 10

നേരായതിന്നി പിരിവിന്നതകന്നതായാ-
ധാരങ്ങളില്ല, ശരിയായ കണക്കുമില്ലാ

പോരാടിയും തെറിപറഞ്ഞുമപേക്ഷ ചെയ്തും
പോരായ്മവിട്ട പതിനെട്ടടവും പയററി. 11

തീർന്നു കടം, ശരിവരെക്ക പൊളിച്ചെഴുത്തും
തീർന്നു കടത്ത തകരാറുകളും നിലച്ചു.
വന്നു പിടിച്ചപിടിയിൽ കുടിയാനവന്മാർ
തന്നുപരക്കെയവകാശവിശേഷവിത്തം. 12

ദേവസ്വമെന്നിവ കരാമലകം കണക്കി-
ലാവണ്യവാന്ന സുകൃതിക്ക കരസ്ഥമായി
ദേസ്വകനിൽ കുമിയുമന്നാപ്രിയശിഷ്യനൊന്നാ-
മാവത്തിൽവെച്ചു പലതോതി, മനസ്സിലാക്കി. 13

ദേവ! പ്രസീദ സകലേശപതേ! ദുഷ്ടദൈവം
മാവൽക്കടക്കങ്ങളിലുമക്രമമാചരിച്ചാൽ
നീവന്ന തക്കവഴികണ്ടൊരമച്ചുവെച്ചു
പോവുന്നതല്ലി യവനാരതിരാട്ടിയന്ന്യൻ? 14

ഞരമ്പും കിടന്ന പിടയുന്ന മനം; മനസ്സിൽ
തിരയ്ക്കും കഠോരവിഷമോ ദൃഢമായിടുന്നു;
പൊരുളാളുകളു പരമാപ്പുതപുണ്യശാലി
വരുളാളുവാനി വനിനി ഗ്ലിപരാമ! രാമ! 15

വീരൻ "തേമോജകം" സമന്തയോടുകൂടി
"ഫോറിൻ" മിനപ്രതി നടത്തിവന്നപോലെ നീതാൻ;
മാംസങ്ങളൊരുത്ത തിരുമേനിയെഴുന്ന ദിവ്യ-
ശ്രീമത്ത "ശോന" മണിക്കേട" യിലെഴുതിയെന്നോ?

ന്മദ്ധ്യമോ സുകൃതിയാണു്; മഹാനിവന്നു-
മുദ്ദേശമെങ്കിലതു സാദ്ധ്യമതന്നു്; പക്ഷേ
ഇദ്ദേശവാസികളുമിയ്യിവനും കഴിഞ്ഞി
മദ്ദേവ! ഞങ്ങളിനിയെങ്ങിനെയാകെവേണമേ! 17

മാടമ്പിടും പുരരിപോ! പറയുവിളക്ക-
മാടം, കളം, മതില്, ഗോപുരമെന്നിതെല്ലാം
കേടല്ലയോ? ശരിവരെപ്പണിയിക്കവാൻത-
ന്റാടകെലന്റാമവനാരിനി യോർത്തുനോക്കൂ. 18

ഞാനേറ്റവിശേഷമെന്ത കൊമ്പനോട്ടുതമാരം
പോരേ? വെറുപ്പതിനിവൻ പടുവക്കനല്ലേ?
നീ നോക്കിയാലഖിലവും നിറവേറുമെന്നോ
ഞാനോമലേവം തിങ്കളീശ! പറഞ്ഞുകൂട. 19

നില്ലാതെവീണിതടിയൻ നിലതെറ്റിനേരേ
ചൊല്ലാംവിഭോ! ചിറകപോയൊരു പക്ഷിപോലെ;
എല്ലാമിനിത്തിരുവടിത്തളിരൊന്നുതന്നെ
യല്ലാതെയില്ല; ഗതിയെന്നെ വലച്ചിടൊല്ലേ. 20

വമ്പന്റെപിമ്പു കയറുന്നവനും, നിനച്ചാൽ
കൊമ്പന്റെ മുമ്പിലണയുന്നവനും കഴിഞ്ഞും;
കമ്പംപിടിക്കമിവിടത്തെയവസ്ഥയോർത്താ-
ലമ്പമ്പ! മേളു കലകൊമ്പനമമ്പരക്കം. 21

ഈ വിപ്രവര്യനുടെ സൽഗ്ഗുണമൊട്ടുവാറായ്
ഭാവിച്ചിടുന്നുമാനസോൽ! ചിലതൊക്കെയും ഞാൻ.

ഭാവിപ്രിയത്തിനു ഭവത്തിനൊരമമെത്ര
രാവിലെയും സുകൃതിക ളപ്പോഴുമാചരിക്കും. 22

മിണ്ടാതിരിക്ക പതിവില്ലൊഴിവുള്ളനേര-
മുണ്ടാകിലോ ത്തിടുക പുല്ലുപറിക്കുമപ്പോൾ
കൊണ്ടാട്ടമേതവനൊടും കപടങ്ങളിൽ
കണ്ടാലതന്യനറിയാ പറയില്ലനിശ്ചം. 23

കല്പശരങ്ങളുമഛോക്രമമാസ്പണിഞ്ഞവ-
ചൊല്ലുള്ളരസ്വരവരൻ ശരിയായ് ചിലത്തും
മല്ലുള്ളവേലകളെടുപ്പവരൊത്തുനിന്നു
ചെല്ലുന്നതങ്ങളുവ നല്ല കറിക്കൊള്ളും. 24

കണ്ണുംവെന്തനാളുവിലെവാനമേക് “മെനെൻറ
കുഞ്ഞപ്പ്”നൊട്ടുപറയാം നിലകിട്ടുമെന്നായ്
ഉണ്ണുംമനസ്സിലവസാൽക്കിലുമാ ചിലർന്നൻ
ഇണ്ണൂലുതക ഫലമേകിയുടൻകെടുത്തും. 25

വക്കാണമേതൊരുവനുമിടങ്ങുന്നതായാൽ
നിൽക്കാനയച്ചിടുകയില്ല പറഞ്ഞുതീർക്കും
ധിക്കാരമില്ലലവവും പരമൈകമത്യ-
മെക്കാലവുംകരുതുമിവളിനായണശീലം. 26

ഉണ്ടാകിപത്തിനുപതിൽപ്പരമായ് സ്വകാര്യം
കണ്ടല്ലേ;ഭാര്യതമ്പിലം തറവാട്ടിലാകി
ഭണ്ഡാരണിതെന്നനിലയില്ലാത കാൻവഴൻറ
തണ്ടാരമാം തെളിവില്ല കരവ്യപോലും 27

ഇല്ലത്തിലെന്നപടിതി നിറസ്സുകി,ലിപ്രകാര-
മില്ലന്യജന്തിയിവിടങ്ങളിലെങ്ങുമിപ്പോൾ
കൊല്ലത്തിലും വളരെ വസ്തുപിടിക്കമേവ-
മല്ലൽപ്പെടാതവർ വളർന്നവരന്നനിത്യം. 28

ഇല്ലത്തൊരപ്പനിവ; നൊന്നവരാകെ കാത്തുമൊത്താൽ
വല്ലാതിയില്ലതു കിടാങ്ങൾ നടത്തിടട്ടെ.
കില്ലില്ലിതാണെനില; യിത്രസമർത്ഥനായി
ട്ടില്ലന്യ; നിസ്സ്വകൃതിയുത്തമപൂജ്യപാദൻ. 29

എല്ലാം നടത്തുമവരപ്പനവേണ്ടിയാണെ-
ന്നല്ലാതെയില്ല, നിനവാക്കിലതാണു ഭാഗ്യം.
ചൊല്ലാംകേടില്ലക നശിപ്പിവയില്ല; മേലാ-
മെല്ലാർക്കുമിസ്സുകൃതിയായ നയജ്ഞനേകൻ 30

ക്ഷേത്രങ്ങളെത്രപണിയിച്ചു; വിശേഷമായ
പാത്രങ്ങളെന്നെടി; വളരെത്തറവാട്ടുകാരെ
സ്സൂത്രങ്ങൾകൊണ്ടു നിലനിർത്തി; പരോപകാര-
പാത്രം ജഗത്തിലവിടുന്നതി ഭാഗ്യശാലി. 31

അദ്ധ്വന്നാചിന്തനലിവെന്നിലെഴും മഹാനാ-
ന്നദ്ദേഹമെന്റെ മാതുലകുമാരകനിഷ്ടമിത്രം.
സദ്ദ്യന്മസ്സുകൃതിപോയതുവെന്റെ താത-
നദ്ദുഃഖമൊന്നുമൊട്ടുവീണ്ടു കരഞ്ഞുപോയി. 32

“ശ്രീകൃഷ്ണതാപമരരാജൻ പദമൊത്രമാത്രം
കൃഷ്ണല്ലാതെത്തമസ്വസ്ഥതമനായിരുന്നു

ഉഴറുന്നബോധമിടറുന്നതിടറുന്ന ചിത്തം
നീറുന്നു", വെന്നുള്ളി യശ്രുനമഴന്നിടുന്നു. 33

ആദിത്യനാക്കതിയുത്തമമാസന്യഗത-
മാദിവ്യനാമിവനെ ജപിച്ചു ജപിച്ചിരിക്കെ
ഖേദിച്ചതില്ല മിഴിതീരെയടഞ്ഞു ബോധം
ഛേദിച്ചുവാക്കുകളടങ്ങി, നിലത്തിറക്കി. 34

വൈശാഖമാണു, പകലാണു, വെളുത്തവാവാ-
ണീശാനഭക്തനടൽവിട്ട ദിനം വിശേഷം
ശ്ലാഘ്യാവഹം ജനിമുതിപ്പുകയായലോക-
മാശാന്തരപ്രപമയിതേക്ക കിടച്ചിരിക്കം. 35

ഭവണം സമാധി നേടുവാൻ" ചിന്തിയാതെകണ്ടേ-
ന്നാണന്നാഥാമ്നിനവനതെക്ക, മന്നിലന്നും
പ്രാണാബലമുയരുമതി! ശിഷ്യനെയും കടപ്പ-
മാണപ്രമേയ! വെടിയാനിടവന്നകാര്യം. 36

സാരോപദേശങ്ങളിപ്പലതും പഠിപ്പി-
ച്ചോരോതരം പഴമചൊല്ലി മനസ്സിലാക്കി
നേരോടിനിക്കരുമ മഹാതണലായിവാണ
ധീരാത്മരത്നമേ! ഗുരോ! കഴൽ കുമ്പിടുന്നേൻ. 37

ചിത്തംകിടന്നു പിടയുന്നു മഹാശ! പാർത്താ-
ലിത്തുച്ചിലാരിനിയിനിക്കവലംബമയ്യോ!
ഇത്തരമൊക്കെ നിനപിച്ചുടിയൻ പുരാരം!
പത്തനാഥം കരുതിടാഴലാറിയാലും. 38

ദേവസ്വമെങ്ങിനെ വർദ്ധിക്കുമിവൻ താനിപ്പോ-
ഴീവല്ല്യശ്നവുമിടുവൻ ഗ്ഗുരുക്കന്മാരെ
ദേവ! പ്രഭോ! ഭവദനുഗ്രഹമുള്ളപക്ഷ-
മീവകനല്ലദിവസം തലകാണുന്നതാകണം. 39

കണ്ടാലും വദനം കനിവെപ്പൊഴുകിടും
കണ്ണീർതുടച്ചാരാരും
മിണ്ടാതെ നെടുവീർപ്പിട്ടടിയനെ
കൊല്ലാതെ കൊന്നിടുന്ന
തിണ്ടാടുന്നു കിടന്നയ്യോ! മുതൽപിടി-
കാരൻ സ്വാദൃച്ഛതൻ
തണ്ടാരമ്പനെന്നെഴും പുരമിപ്പോൾ!
നീതന്നെ രക്ഷിക്കണം. 40

ഈവിദ്യാനവിടക്കുവേണ്ടിയിവരാ
ത്തൊല്ലിക്കരഞ്ഞൊന്നമ-
ല്ലീവിശേഷത്തിന്ന തക്കതായ നിലനി-
ല്ലേ! ബുദ്ധിമുട്ടുന്നതും
ഈ വിശേഷനിലുള്ള സങ്കടവുമ-
ലോററിത്തരങ്ങളാലിന്നി-
ക്കാവില്ലൊന്നിനുമെന്നതെന്തു പറയാം
സൂക്ഷ്മം വിചാരിക്കുകിൽ. 41

ദേവബ്രാഹ്മണമഹിമയുണർന്നിവെഴും
'കൃഷ്ണൻകുട്ടിപ്പിള്ളി'യെ-

ബ്ഭാവണോക്തിയുടനുള്ളതിന്നു, വളരെ
സ്സേവിക്കപ്പെട്ടോരാളാണിവൻ
ദേവസ്വപ്നേണിയെന്നു, ചിട്ടയിൽ നട
ത്തിടുന്നു; പാവം കിട-
ന്നോവമെന്തു! കഴുമിയാലയിലിതോ!
ജ്ഞാനം ഞങ്ങൾക്കില്ലയോ? 42

ആവട്ടുള്ളതിരിക്കം പൂമാനെ! ഭഗവൽ
ക്കേതരി ഗ്ഗുരുപാദിൽ
പ്പെട്ടവട്ടേ പോരയാരാളുസ്സുകൃതിയ്ക്കുവിടെവ
ന്നിപ്പുറായ് ചേർന്നിരിക്കാം
പാവപ്പെട്ടുള്ള സാധുപ്രവൃത്തിയേയും
കാത്തു രക്ഷിപ്പിടേണം
ജീവനോടക്കയുള്ളം മാനമേലയിലും
പിന്നോടും സ്വാമിതന്നെ. 43

തീരട്ടെ വക്കടക്കെ ഭാവനമിലിയലും
കണ്ണുനീരോടെങ്കെ വേഗം
ദോരമട്ടെന്നമങ്ങളിൽ താൻ, ശ്രീപൂരമേറിസ്സദാ
പൂർണ്ണ കാരുണ്യപൂരം;
ചോരട്ടെ കേതലോകമക്കുതിവദ്ധാരാ
ലിസ്സിലിന്ദുപോലം
ചോരട്ടെ കണ്ണിമക്കു നരമിവനാകലാ
ഓം! ഹാ മോക്ഷമേതോ! 44

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി